

1026 Budapest, Riadó u. 1-3.
Levélcím: 1534 Budapest, Pf. 958
Telefon: (06-1) 472-8900
KRID: 213396918
Ügyszám: VJ/13/2021.
Iktatószám: VJ/13-233/2021.

Betekinthető változat!

Az eljárás alá vontak üzleti titka [ÜZLETI TITOK] jelöléssel látható

Az eljáró versenytanács

- a Mountbleu Felszámoló Gazdasági és Tanácsadó Kft. felszámoló (1094 Budapest, Páva u. 8., cégkapu azonosító: 27965225) által képviselt **Fytofontana Kft. „f.a.”** (1141 Budapest, Szugló u. 82.) és
- a Márton & Társa Ügyvédi Iroda (1062 Budapest, Lendvay u. 22/2., cégkapu azonosító: 18166459) által képviselt **COMPLEX MEDICAL CENTRE Zrt.** (1012 Budapest, Kuny Domonkos u. 13-15.)

eljárás alá vontak ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése miatt indult VJ/13/2021. számú eljárásban, amelybe mögöttes felelősként bevonásra került a Kálmán és Társai Ügyvédi Iroda (1124 Budapest, Fürj u. 2., cégkapu azonosító: 18942903) és a Gadó Gábor Ügyvédi Iroda (1016 Budapest, Naphegy u. 38., cégkapu azonosító: 18148460) által képviselt

- **Herb-Pharma AG** (8001 Zürich, Waldmannstrasse 6., kézbesítési meghatalmazott:¹ N.A.) és
- **Herb-Pharma Corporation s.r.o.** (SK-93565, Velké Ludince 404., kézbesítési meghatalmazott:² Cs.J.),

nyilvános tárgyalás tartását követően meghozta az alábbi

határozatot.

Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy 2020 októbere és 2021 májusa között a Fytofontana Kft. „f.a.” és a COMPLEX MEDICAL CENTRE Zrt. a VIROSTOP influenza elleni szájspray és a VIROSTOP orrspray elnevezésű orvostechikai eszközök népszerűsítése, bemutatása (kereskedelmi gyakorlata) során

- azok egészségre gyakorolt hatása kapcsán olyan, a szabályozás által elvárt követelményeknek nem megfelelően alátámasztott, ezért valótlannak minősülő állításokat alkalmaztak, amelyekkel a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontjában foglalt tényállás megvalósításával megsértették az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat,
- a szabályozás által elvárt követelményeknek nem megfelelő módon, ezért megalapozatlanul állították, hogy azok alkalmasak betegségek kezelésére, mely magatartásukkal az Fttv.

¹ VJ/13-199/2021. számú irat

² VJ/13-200/2021. számú irat

mellékletének 17. pontjában foglalt tényállás megvalósításával megsértették az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat,

- nem tüntették fel egyértelműen, hogy a reklámozott termékek gyógyászati segédeszközök, amivel megsértették a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény (a továbbiakban: Gyftv.) 17. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat,
- a kommunikációs eszközök nem tartalmazták a gyógyászati segédeszköz rendeltetészerű alkalmazásához szükséges, az emberi felhasználásra kerülő gyógyszer, illetve gyógyászati segédeszköz ismertetésére, az ismertetői tevékenységet végző személyek nyilvántartására, és a gyógyszerrel, gyógyászati segédeszközzel kapcsolatos, fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó részletes szabályokról szóló 3/2009. (II. 25.) EüM rendelet (továbbiakban: 3/2009. EüM rendelet) 4. § (1)-(4) bekezdéseiben meghatározott rendelkezések szerinti tájékoztatást, figyelmeztető szöveget, amivel megsértették a Gyftv. 17. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakat,
- a kommunikációs eszközök nem tartalmaztak egyértelmű felhívást a gyógyászati segédeszköz használati útmutatója megismerésének szükségességére, amivel megsértették a Gyftv. 17. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltakat,
- a kommunikációs eszközök egészségügyi szakemberek, illetve ismert személyiségek ajánlását tartalmazták, amivel megsértették a Gyftv. 17. § (2) bekezdés g) pontjában foglaltakat.

Az eljáró versenytanács továbbá megállapítja, hogy a 2020. október 29-én a www.webbeteg.hu holnapon közzétett tartalomból, illetve a fogyasztó számára egyértelműen felismerhető képi vagy akusztikus elemekből nem tűnt ki egyértelműen, hogy ezért a vállalkozás ellenszolgáltatást nyújtott, amivel a Fytofontana Kft. „f.a.” az Fttv. mellékletének 11. pontjában foglalt tényállás megvalósításával megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.

A fenti jogsértésekre tekintettel az eljáró versenytanács a Fytofontana Kft. „f.a.”-t 65.600.000 Ft, azaz hatvanötmillió-hatszáz ezer forint, a COMPLEX MEDICAL CENTRE Zrt.-t 5.100.000 Ft, azaz ötmillió-egyszáz ezer forint versenyfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezi, amely összegeket a kötelezettek a Magyar Államkincstár 10032000-01037557-00000000 számú versenyfelügyeleti bírságszámlája javára kötelesek megfizetni a jelen határozat átvételét követő 30 napon belül.³

Az eljáró versenytanács a Fytofontana Kft. „f.a.”-val szemben kiszabott bírság mögöttes (egyetemleges) felelőseként a Herb-Pharma AG és a Herb-Pharma Corporation s.r.o. eljárás alá vont vállalkozásokat nevesíti, illetve ezen vállalkozásokat azonosítja a Fytofontana Kft. „f.a.”-val egy vállalkozáscsoportba tartozóknak, így ezen vállalkozásokat egyetemleges kötelezi a bírság megfizetésére, tehát amennyiben a bírságot a vállalkozáscsoport jogsértést megvalósító tagja, azaz a Fytofontana Kft. „f.a.” önként nem fizeti meg, úgy a kötelezettség a Herb-Pharma AG és a Herb-Pharma Corporation s.r.o. vállalkozásoknál kerül végrehajtásra.

Befizetéskor a közlemény rovatban feltüntetendő az eljárás alá vont neve, a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizetés jogcíme (versenyfelügyeleti bírság). Ha a kötelezett pénzfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, akkor az adózás rendjéről szóló törvény szerinti késedelmi pótlékkal azonos módon számított mértékű késedelmi pótlékot fizet. A bírság (és az esetleges késedelmi pótlék) meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

³ Külföldről történő utalás esetén a számla adatai a következők: IBAN: HU88, SWIFT: HUSTHUHB
<https://www.gvh.hu/gvh/fizetesi-kotelezettsegek-teljesitesevel-kapcsolatos-bankszamla-adatok/fizetesi-kotelezettsegek-teljesitesevel-kapcsolatos-bankszamla-adatok>

A határozat ellen a kézhezvételtől számított 30 napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani elektronikusan a magyarorszag.hu oldalon elérhető *Úrlap a Gazdasági Versenyhivatal döntése elleni keresetlevél beterjesztéséhez*^[1] használatával. A Gazdasági Versenyhivatal a keresetet az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselő kötelező.

Az eljáró versenytanács meghozta továbbá az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti okafogyottság miatt abban a tekintetben, hogy az eljárás alá vontak a Gyftv. 17. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltakat esetlegesen sértve nem a használati útmutatójuk alapján mutatták be a termékeket.

A végzés ellen a közlésétől számított nyolc napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani elektronikusan a magyarorszag.hu oldalon elérhető *Úrlap a Gazdasági Versenyhivatal döntése elleni keresetlevél beterjesztéséhez*^[1] használatával. A Gazdasági Versenyhivatal a keresetet az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselő kötelező.

Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen is jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

INDOKOLÁS

I.

A versenyfelügyeleti eljárás indítása, illetve a vizsgálati szak lényegi pontjai

1. A Gazdasági Versenyhivatal 2021. március 24-én versenyfelügyeleti eljárást indított, mivel észlelte, hogy a Fytofontana Kft. „f.a.” és a COMPLEX MEDICAL CENTRE Zrt. a VIROSTOP influenza elleni szájspray és a VIROSTOP orrspray elnevezésű orvostechikai eszközök (a továbbiakban: termékek) népszerűsítése, bemutatása (kereskedelmi gyakorlata) során
 - azok egészségre gyakorolt hatása kapcsán olyan állításokat (pl. *„támogatja a szervezet védezőképességét”*) alkalmaznak, amely magatartásukkal az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontjában foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat,
 - a termékekre vonatkozóan közzétett kereskedelmi kommunikációjukban valószínűsíthetően megalapozatlan módon állítják, hogy azok alkalmasak betegségek kezelésére (pl. *„a VIROSTOP influenza elleni szájspray ugyanis védőbevonatot képez a nyálkahártyán, így nagyon sokféle vírussal és baktériummal felveszi a küzdelmet, amibe a COVID-19 éppúgy*

^[1] https://magyarorszag.hu/szuf_ugyleiras?id=5a0fdf08-97b7-4015-874b-3643b45d7ebd

^[1] https://magyarorszag.hu/szuf_ugyleiras?id=5a0fdf08-97b7-4015-874b-3643b45d7ebd

beletartozik, mint az influenza vagy az egyszerű, szezonális nátha.”; „a VIROSTOP olyan természetes összetevők egyedi kombinációját tartalmazza, amelyek hatékonyak az új koronavírus fertőzés (COVID-19), az influenza és a megfázás (egyéb légúti vírus és baktérium fertőzések) megelőzésében, a kórokozók elleni védekezésben és a kezelésében is!”), mely magatartásukkal az Fttv. mellékletének 17. pontjában foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat,

- nem tüntetik fel egyértelműen, hogy a reklámozott termékek gyógyászati segédeszközök, amivel valószínűsíthetően megsértették a Gyftv. 17. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat,
 - nem a használati útmutatójuk alapján mutatják be a termékeket, amivel valószínűsíthetően megsértették a Gyftv. 17. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltakat,
 - a kommunikációs eszközök nem tartalmazzák a 3/2009. EüM rendelet 4. § (1)-(4) bekezdéseiben meghatározott rendelkezések szerinti tájékoztatást, figyelmeztető szöveget, amivel valószínűsíthetően megsértették a Gyftv. 17. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakat,
 - a kommunikációs eszközök nem tartalmazzak egyértelmű felhívást a gyógyászati segédeszköz használati útmutatója megismerésének szükségességére, amivel valószínűsíthetően megsértették a Gyftv. 17. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltakat,
 - a kommunikációs eszközök tartalmazzák egészségügyi szakemberek vagy ismert személyiségek ajánlását, amivel valószínűsíthetően megsértették a Gyftv. 17. § (2) bekezdés g) pontjában foglaltakat.
2. A Gazdasági Versenyhivatal észlelte továbbá, hogy a Fytofontana Kft. által alkalmazott egyes kommunikációs eszközök tartalmából, illetve a fogyasztó számára egyértelműen felismerhető képi vagy akusztikus elemekből nem tűnik ki egyértelműen, hogy ezekért a vállalkozás ellenszolgáltatást nyújtott, mely magatartásával a vállalkozás az Fttv. mellékletének 11. pontjában foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.
3. A versenyfelügyeleti eljárás során a Gazdasági Versenyhivatal észlelte, hogy az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet [a továbbiakban: OGYÉI, amelynek általános jogutódja 2020. augusztus 1-jétől a 333/2023. (VII.20.) Korm. rendelet 19. § (1) és (2) bekezdései alapján a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ, a továbbiakban: NNGYK] a hatáskörébe tartozó piacfelügyeleti ellenőrzési eljárást folytatott le, majd 2021. február 4-én meghozta OGYÉI/76791-1/2021. számú határozatát (a továbbiakban: OGYÉI határozata), amely ellen a Fytofontana Kft. közigazgatási pert indított.
4. A Gazdasági Versenyhivatal a 2021. november 19-én kelt VJ/13-124/2021. számú végzésével a fenti perre figyelemmel, a jogerős ítélettel szembeni felülvizsgálati kérelem benyújtására irányadó határidő lejártáig, illetve – felülvizsgálati kérelem benyújtása esetén – a felülvizsgálati eljárás befejezéséig felfüggesztette a VJ/13/2021. számú versenyfelügyeleti eljárást.
5. A Fővárosi Törvényszék 2022. február 1-jén kelt, 102.K.701.959/2021/31. számú ítéletével az OGYÉI határozatát megsemmisítette és az OGYÉI-t új eljárás lefolytatására kötelezte. Erre tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal a 2022. április 13-án kelt, VJ/13-128/2021. számú végzéssel az elrendelt felfüggesztést megszüntette, majd az ugyanazonnap kelt VJ/13-129/2021. számú végzésével az eljárást ismét felfüggesztette az OGYÉI/16094-1/2022. számú megismételt közigazgatási hatósági eljárásában meghozandó döntésének véglegessé válásáig, illetve – keresetindítás esetén – az e döntés ellen indított közigazgatási perben a jogerős ítélettel szembeni felülvizsgálati kérelem benyújtására irányadó határidő lejártáig, illetve – felülvizsgálati kérelem benyújtása esetén – a felülvizsgálati eljárás befejezéséig.

6. Az OGYÉI megismételt közigazgatási hatósági eljárásban meghozott, 2022. augusztus 10-én kelt, OGYÉI/16094-11/2022. számú határozata (a továbbiakban: OGYÉI 2. határozata) ellen is közigazgatási pert indított a Fytofontana Kft. A Fővárosi Törvényszék 2023. november 13-án kelt, 2023. december 1-jén jogerőre emelkedett 103.K.703.479/2022/24. számú végzésével az eljárást megszüntette (a felperes pertől való elállása miatt), mely végzését a Gazdasági Versenyhivatal részére, VJ/13-151/2021. iktatószámmon, 2024. február 9. napján kézbesítette. Erre tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal a 2024. február 22-én kelt, VJ/13-152/2021. számú végzéssel az elrendelt felfüggesztést megszüntette.
7. A Gazdasági Versenyhivatal 2024. július 19-én kelt, VJ/13-188/2021. számú végzésével Herb-Pharma Corporation s.r.o és a Herb-Pharma AG vállalkozásokat a versenyfelügyeleti eljárásba egyetemleges felelősként (az Fttv.-s felelősségtől való elhatárolás érzékeltetése érdekében másként fogalmazva: mögöttes felelős ügyfélként) bevonta.
8. A vizsgálat a VJ/13-192/2021. számú vizsgálati jelentést 2024. július 30-án terjesztette a Versenytanács elé, ezzel az eljárás a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 47. § (2) bekezdése alapján versenytanácsi szakaszba került.

II.

Az eljárás alá vontak

II.1. Fytofontana Kft. „f.a.”

9. A Fytofontana Kft. „f.a.” (a továbbiakban: Fytofontana Kft.) a VIROSTOP orvostechikai eszközök gyártója és forgalmazója. 2014-ben alakult, tulajdonosa a Herb-Pharma Corporation s.r.o. (SK-93565 Velké Ludince, 654) szlovák székhelyű cég, főtevékenysége illatszerek nagykereskedelme, azonban tevékenysége orvostechikai eszközök gyártására és étrend-kiegészítők forgalmazására is kiterjed.⁴
10. A Fytofontana Kft. nettó árbevétele 2022-ben 10.792.000 Ft volt. A vállalkozás 2024. május 23-i hatállyal felszámolási eljárás alá került,⁵ felszámolójaként a Mountbleu Felszámoló Gazdasági és Tanácsadó Kft.-t jelölte ki a cégbíróság.
11. Az eljárás alá vontnak a vizsgálattal érintett termékek eladásából származó árbevétele 2020. október 1. és 2021. május 31. között összesen [ÜZLETI TITOK] volt. A bevétel havi bontásban a következőképpen alakult:⁶

Év	Hónap	Szájsprayből származó bevétel	Orrsprayből származó bevétel
2020	október	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]
	november	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]
	december	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]
2021	január	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]
	február	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]
	március	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]
	április	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]
	május	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]

⁴ VJ/13-3/2021.

⁵ VJ/13-170/2021. sz. feljegyzés és melléklete

⁶ VJ/13-3/2021. beadvány 3. sz. melléklet és VJ/13-159/2021. sz. beadvány mellékletei, a bevételi adatokban és a forgalmazás időszakával tett nyilatkozatok közötti különbség oka a Fytofontana Kft. nyilatkozata szerint az, hogy a nagykereskedelmi cégektől visszagyűjtött információk később jelennek meg a kimutatásokban (ld. VJ/13-68/2021. jegyzőkönyv)

II.2. COMPLEX MEDICAL CENTRE Zrt.

12. A COMPLEX MEDICAL CENTRE Zrt. (a továbbiakban: CMC Zrt.) egészségügyi szakterületen biztosít személyre szabott, ambuláns egészségügyi ellátást a Complex Medical Centre - CMC Déli Klinikán. 2019. június 17. óta a Semmelweis Egyetem akkreditált szakképzési helyeként, 2019. február 4-től nemzetközi akkreditált oltóközpontként működik. Kiemelt tevékenységei közé tartozik az orvostechológiai- és biotechnológiai kutatás-fejlesztés. Több humán gyógyszerfejlesztéshez, biológiai terápiához kapcsolódó nemzetközi Fázis II és Fázis III klinikai vizsgálatban vesz részt.⁷
13. 2020. április 10-én csatlakozott az Egészségügyi Világszervezet (WHO) COVID-19 nemzetközi programjához, amelynek keretein belül egyedi diagnosztikai profillal segíti a COVID-19 világjárvány elleni küzdelmet. 2020. május 22. óta kutatás-fejlesztési megállapodás keretében COVID-19 fertőzéssel összefüggő egészségügyi kutatás-fejlesztési feladatokat lát el.
14. A CMC Zrt. 2023. évi nettó árbevétele 939.621.000 Ft volt.
15. A Fytofontana Kft. előadta, hogy a CMC Zrt. részére 2020. szeptember és november hónapja között⁸ eladott termékeket, illetve a CMC Zrt. szóbeli, konzorciumi jellegű megállapodás alapján a VIROSTOP termékekkel kapcsolatos kutatás-fejlesztési tevékenységeket végzett.
16. A CMC Zrt. előadta,⁹ hogy a Fytofontana Kft. és a CMC Zrt. között nincs írásban megkötött kereskedelmi szerződés, megállapodás, ugyanakkor a Fytofontana Kft. korábban térítésmentesen 1700 - 1700 VIROSTOP orvostechológiai eszközt biztosított a CMC Zrt. részére kutatási célokra. A felek között a termékek vizsgálatának megkezdéséről szóbeli kutatás-fejlesztési megállapodás jött létre, amelyben több szervezet és kutató is részt vett. A nyilatkozat megtételének időpontjában (a bejelentéses eljárás során) tárgyalások folytak a VIROSTOP termékek további klinikai vizsgálatának elvégzésére vonatkozó megállapodás előkészítéséről. A CMC Zrt. emellett vásárolt VIROSTOP termékeket a Fytofontana Kft.-től, amelyeket továbbértékesített.
17. Az érintett termékek eladásából a CMC Zrt. 2020. október 1. és 2021. május 31. között összesen [ÜZLETI TITOK] Ft árbevételt realizált, az alábbiak szerinti bontásban:¹⁰

Év	Hónap	VIROSTOP termékekből származó bevétel
2020	október	[ÜZLETI TITOK]
	november	
	december	
2021	január	[ÜZLETI TITOK]
	február	[ÜZLETI TITOK]
	március	[ÜZLETI TITOK]
	április	[ÜZLETI TITOK]
	május	[ÜZLETI TITOK]

II.3. Mögöttes felelősök

⁷ VJ/13-16/2021.

⁸ VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel átemelt B/105-14/2020. 4. számú mellékletként csatolt számlák alapján

⁹ VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel átemelt B/105-13/2020. számú irat

¹⁰ VJ/13-16/2021. sz. és VJ/13-180/2021. sz. beadványok

18. A Herb-Pharma Corporation s.r.o és a Herb-Pharma AG a Fytofontana Kft.-vel egy vállalkozáscsoportba tartozik a Tptv. 15. § (2) bekezdésének b) és c) pontja alapján: a Herb-Pharma Corporation s.r.o. önálló (100%-os tulajdonosként) irányítást gyakorol a Fytofontana Kft. felett, a Herb-Pharma Corporation s.r.o-t pedig önállóan (100%-os tulajdonosként) irányítja a Herb-Pharma AG.¹¹
19. A Herb-Pharma Corporation s.r.o-t 2004-ben alapították, tevékenységi köreibe tartozik többek között: egészségügyi eszközök gyártása, kutatás és fejlesztés a természet-, műszaki, társadalmi és humán tudományok terén, alapanyagok gyártása gyógyszeripari termékekhez, gyógyszerek klinikai vizsgálatának megrendelése, élelmiszer kiegészítők gyártása, kozmetikai készítmények gyártása, reklámtevékenység. Ügyvezetője a cégkivonat tanúsága szerint Ing. M.O.,¹² akit a vizsgált kereskedelmi gyakorlatban M.A. néven mutatnak be.
20. A <https://www.finstat.sk/36565016> oldalon elérhető információk szerint a vállalkozás bevétele 2023-ban 4.183.134 EUR volt, ami 2023. december 31-én érvényes MNB árfolyamon (382,78) számolva Ft 1.601.220.032 Ft:¹³

21. A Herb-Pharma AG 2008-ban bejegyzett svájci vállalkozás, célja gyógyszerészeti, homeopátiás termékek, gyógymódok, kozmetikai termékek, élelmiszer-adalékanyagok fejlesztése, engedélyezése, vásárlása és értékesítése. Az igazgatótanács tagja a cégkivonat szerint M.A.¹⁴
22. A vállalkozások nyilatkozataikban kifogást emeltek a versenyfelügyeleti eljárásba való bevonásuk ellen (illetve kézbesítési meghatalmazottakat adtak meg), de bevételeikről és egyéb céges adatokról nem nyilatkoztak. Erre való tekintettel az eljáró versenytanács ismételten felhívta a vállalkozásokat nyilatkozatra.
23. Az eljáró versenytanács megkeresésére a Herb-Pharma Corporation s.r.o. a VJ/13-208/2021. számú iratban előadta, hogy tudomása szerint a Herb-Pharma AG minimális árbevétellel rendelkezik, tekintettel arra, hogy értékesítést/forgalmazást nem végez. A vállalkozás az irat mellékletként csatolta 2023. évi beszámolóját, szlovák nyelven, az eljáró versenytanács felhívása ellenére a kért adatot nem nevesítette, illetve Ft-ban átszámolva sem adta meg. A beszámoló szerint a vállalkozás 2023. évi, értékesítésből származó bevétele a fenti összegnek megfelelő, 4.183.134 EUR.

II.4. [ÜZLETI TITOK]

¹¹ VJ/13-185/2021

¹² VJ/13-185/2021. beadvány melléklete

¹³ VJ/13-186/2021. sz. beemelő feljegyzés melléklete a www.finstat.sk oldalról készített képernyőmentés szerint. A vizsgálat ezen mentés alapján az értékesítés nettó bevételét 5.896.567 EUR-nak azonosította (az értékesítés és a működés bevételeivel együtt), ami a 2023. december 31-én érvényes MNB árfolyamon (382,78) számolva 2.257.087.916 Ft-nak feleltethető meg. Az eljáró versenytanács ellenben csak a termékek értékesítéséből származó árbevétellel számolt (az eljárás alá vontak számára kedvező módon).

¹⁴ VJ/13-185/2021. beadvány melléklete

24. A mögöttes felelősök a versenyfelügyeleti eljárás lezárása kapcsán [ÜZLETI TITOK].

25. Az OGYÉI 2. határozat kivonata, amely nyilvános, a következőket tartalmazza:¹⁵

Iktatószám:	OGYÉI/16094-11/2022
Jogerő dátuma:	2022.08.10
Közzététel jogcíme:	VIROSTOP influenza elleni szájspray és VIROSTOP orrspray kereskedelmi megnevezésű termékek - kötelezés az előírásoknak való meg nem felelés megszüntetésére, korrekciós intézkedések alkalmazása
Közzététel napja:	2023. november *
Tárgy:	VIROSTOP influenza elleni szájspray és VIROSTOP orrspray
Gyártó neve, címe:	Fytofontana Korlátolt Felelősségű Társaság (1141 Budapest, Szugló utca 82.)
Ügyfél/jogsértő gazdasági szereplő neve, címe:	Fytofontana Korlátolt Felelősségű Társaság (1141 Budapest, Szugló utca 82.)
Döntéssel szembeni jogorvoslat benyújtása:	
Döntés kivonata:	

26. Az eljáró versenytanács a [ÜZLETI TITOK] tartalmát azért is relevánsnak tartja (azontúl, hogy az OGYÉI határozati megállapításai megerősítést nyertek, azokat az eljárás alá vont felek is elismerték), mert a vállalkozáscsoport egyes tagjai közötti viszonyokat is bemutatja. [ÜZLETI TITOK]¹⁶ [ÜZLETI TITOK]¹⁷ [ÜZLETI TITOK].

III.

Az érintett termékek

III.1. Az érintett VIROSTOP termékek termékkategóriája

27. A VIROSTOP influenza elleni szájsprayt 2014. december 8-án, a VIROSTOP orrsprayt 2016. október 7-én vette nyilvántartásba az OGYÉI jogelődje, az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatal I. kockázati osztályú orvostechnikai eszköz termékkategóriába tartozóként.¹⁸

28. Az OGYÉI 2020. december 12-én kelt, OGYÉI/71149-2/2020. számú szakhatósági állásfoglalása¹⁹ szerint „A rendelkezésre álló adatok alapján a VIROSTOP influenza elleni szájspray, valamint VIROSTOP orrspray elnevezésű termékek I. osztályú orvostechnikai eszközként kerültek nyilvántartásba vételre, a gyártó: Fytofontana Kft. által. Formális jogi értelemben tehát, az eszközök jogszerűen vannak forgalomban és Magyarországon egyúttal gyógyászati segédeszköznek minősülnek. [...] A megjelölt weboldalon körvonalazódó kereskedelmi gyakorlat nem áll összhangban az OGYÉI hatáskörébe tartozó, az orvostechnikai eszközök, illetve a gyógyászati segédeszközök forgalomba hozatalára vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel.”

¹⁵ A kivonat a módosítást megelőzően a következőt tartalmazta a jogcím kapcsán: [ÜZLETI TITOK].

¹⁶ OGYÉI 2. számú határozata (OGYÉI/16094-11/2022. számú határozat)

¹⁷ OGYÉI/69912-5/2021. számú határozat

¹⁸ VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel átemelt B/105-14/2020. számú irat 7. pontja

¹⁹ VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel átemelt B/105-6/2020. számú irat

29. Az OGYÉI szakhatósági állásfoglalásában kifejtette, hogy hazánkban a társadalombiztosítási támogatási rendszerbe be nem fogadott egészségügyi termékek a gyógyászati segédeszköz státuszt *ipso iure* nyerik el, pusztán a törvényi fogalom-meghatározás kritériumrendszerének történő megfelelés által. Ennek helyes megállapítása a termék forgalmazása kapcsán érintett gazdasági szereplők érdekkörében merül fel. Ezen termékek tekintetében hazánkban jelenleg nincsen olyan hatóság, egyéb állami szerv, amely jogszabályban foglalt hatásköri kijelöléssel rendelkezne arra, hogy a termékstátusz megállapítása tekintetében kérelemre alakszerű döntést hozzon.
30. Az OGYÉI az orvostechnikai eszközök gyógyászati segédeszköz státuszával kapcsolatos állásfoglalásainak kialakítása során a Gyftv. 3. § 6. pontjában meghatározott gyógyászati segédeszköz definíciót veszi alapul. Az OGYÉI indokolásában hivatkozik továbbá a BH2014.64. számú Kúria döntésre is.²⁰ Az OGYÉI álláspontja szerint a Gyftv. 3. § 6. pontjában meghatározott gyógyászati segédeszköz definíció értelmében az adott termék gyógyászati segédeszköz státuszának konjunktív feltételrendszere az alábbiakban foglalható össze:
- átmeneti vagy végleges egészségkárosodással, fogyatékossgal élő ember használja és
 - orvostechnikai eszköz vagy ápolási technikai eszköz kell, hogy legyen,
 - használata nem igényli egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személy folyamatos jelenlétét és
 - személyes használat diagnosztikus, rehabilitációs, vagy ápolási céllal.
31. A nyilvántartásba vétel során az OGYÉI rendelkezésére álló használati útmutatóban és a termékek csomagolásán található információk alapján a VIROSTOP szájspray, valamint VIROSTOP orrspray felhasználási területei között szerepel akut egészségkárosodás, influenza, nátha, valamint allergiás rhinitis. Ezen állapotok tehát a szervezet egészségének károsításai, mely alapján az OGYÉI álláspontja szerint a termékek Magyarországon egyidejűleg gyógyászati segédeszköznek minősülnek, és mint gyógyászati segédeszközök, vonatkoznak rájuk a Gyftv. rendelkezései.
32. A Fytofontana Kft. nyilatkozata szerint az érintett termékek 2024 júliusában a szlovák hatósági nyilvántartásban 2/A. kategóriájú orvostechnikai eszközökként szerepelnek.²¹
33. A Fytofontana Kft. nyilatkozata²² szerint részletes piackutatást vagy piacfigyelést nem végzett, azonban ismertek előtte a konkurens termékek (ez az érintett időszakban szerinte csak a STADA ViruProtect terméke volt): a nagyobb márkák termékei vény nélkül kapható gyógyszerek általában, nem pedig étrend-kiegészítők vagy orvostechnikai eszközök (pl. Tantum Verde Forte 3mg/ml szájnyálkahártyán alkalmazott spray, Strepten DIREKT 16,2mg/ml szájnyálkahártyán alkalmazott oldatos spray, Angimed mentol szájnyálkahártyán alkalmazott oldatos spray).

III.2. A termékek forgalmazása

34. A Fytofontana Kft. előadta,²³ hogy 2014 óta volt gyártója és forgalmazója a termékeknek,²⁴ a termékekhez kapcsolódó szellemi tulajdonjogok vonatkozásában folytatott kapcsolt vállalkozásai

²⁰ BH2014.64. „azon orvostechnikai eszköz minősül egyben gyógyászati segédeszköznek is, amely a beteg, illetve fogyatékkal élő ember személyes használatába adható, használata nem igényli szakszemélyzet folyamatos jelenlétét, segítségét, röviden: a laikus ember használatába adható orvostechnikai eszközök minősülnek egyben gyógyászati segédeszköznek is.”

²¹ VJ/13-169/2021. sz. jegyzőkönyv 5. pont

²² VJ/13-99/2021

²³ VJ/13-177/2021.

²⁴ VJ/13-177/2021. A VIROSTOP influenza elleni szájspray forgalmazója 2011. és 2014. között a Herb-Pharma HU Kft. volt.

tekintetében gazdasági tevékenységet. 2021 szeptemberében eladta az utolsó Fytofontana gyártású tételt anyavállalatának, a Herb-Pharma Corporation s.r.o.-nak, majd (a forgalmazhatóság újra indulásával, az OGYÉI határozatok közötti időszakban) ezen tételeket részben visszavásárolta és forgalmazta tovább. A forgalmazást 2023 október végével szüntette meg véglegesen.²⁵

35. Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a termékeket 2021. december 1-től a Virostop Kft., a Fytofontana Kft. Tao törvény szerinti kapcsolt vállalkozása forgalmazza,²⁶ amely vállalkozás 2022. január-május közötti időszakban a Fytofontana Kft.-től, ezen kívüli időszakban a Herb-Pharma Corporation s.r.o. szlovák társaságtól szerezte be a termékeket.
36. A Virostop Kft. (1145 Budapest, Columbus u. 30. A. ép. 4. em. 2. ajtó) 2021. október végén lett bejegyezve, ügyvezetője és egyetlen tulajdonosa is O.M. (akinek lakhelye a szlovákiai 93565 Velké Ludince 405.)
37. A Virostop Kft. 2022 februárjától forgalmazza a www.virostop.hu című honlapon keresztül a termékeket.
38. A Fytofontana Kft. nyilatkozata szerint²⁷ [ÜZLETI TITOK], 2023. októbertől már nem forgalmazta a termékeket, így a megváltozott használati útmutatóval rendelkező termékeket már nem az eljárás alá vont gyártotta, illetve hozta forgalomba.
39. Az egyezségi megállapodásban részes felek abban állapodtak meg a hivatkozott jogvitát rendező és lezáró megállapodásban [ÜZLETI TITOK] az NNGYK honlapján történő megjelentetésére NNGYK jogszabályi előírás (2012. évi LXXXVIII. törvény 17. §) folytán köteles.
40. A CMC Zrt. nyilatkozatai alapján a termékeket 2020. szeptember 1. napjától értekesíti.²⁸ A termékek kifejlesztésében a CMC Zrt. munkatársa, Dr. J.I., mikrobiológus is részt vett.²⁹

III.3. Az OGYÉI piacfelügyeleti hatáskörben hozott határozatai

41. Miután a Gazdasági Versenyhivatal szakhatósági állásfoglalást kért a termékek tekintetében, továbbá az OGYÉI panaszbejelentést kapott a termékek kereskedelmi kommunikációjában foglaltakkal kapcsolatban, valamint a termék besorolását sérelmezve, az OGYÉI piacfelügyeleti ellenőrzési eljárást folytatott le (az eljárás a fent hivatkozott OGYÉI határozattal zárult). A [ÜZLETI TITOK].
42. Az OGYÉI határozatban a hatóság a termékeknek, mint I. kockázati osztályba sorolt orvostechikai eszközöknek a forgalomból történő kivonását rendelte el, valamint a forgalmazását és reklámozását megtiltotta, amely ellen a Fytofontana Kft. közigazgatási pert indított. A Fővárosi Törvényszék 2022. február 1-jén kelt, 102.K.701.959/2021/31. számú ítéletével az OGYÉI határozatát megsemmisítette és az OGYÉI-t új eljárás lefolytatására kötelezte.
43. Az OGYÉI megismételt közigazgatási hatósági eljárásban meghozott, 2022. augusztus 10-én kelt határozata (OGYÉI 2. határozata) megállapította, [ÜZLETI TITOK].
44. Az eljárásban vizsgált termékek egészségre való hatása, betegség megelőzésére, gyógyítására, illetve a betegség tüneteinek enyhítésére való alkalmassága tekintetében az OGYÉI 2. határozat az alábbi megállapításokat tartalmazza:

²⁵ VJ/13-159/2021.

²⁶ VJ/13-155/2021.

²⁷ VJ/13-159/2021.

²⁸ VJ/13-16/2021.

²⁹ VJ/13-187/2021.: a sajtótájékoztató 9 perc 04 másodpercében látható információ.

- [ÜZLETI TITOK].³⁰

[ÜZLETI TITOK].³¹

45. A klinikai vizsgálatokkal kapcsolatban továbbá az alábbi megállapítást tette az OGYÉI 2. határozata: [ÜZLETI TITOK]³²

46. Az NNGYK nyilatkozata szerint a fenti határozatban írt rendelkezések véglegesnek tekintendők és hatályukban fennállóak.³³

III.4. A termékek használati útmutatói

47. Az eredeti, a termékek regisztrációjakor beadott használati útmutatókat³⁴ a Fytofontana Kft. 2020 őszén módosította.

III.4.1. Az eredeti útmutatók szövege

III.4.1.1. VIROSTOP influenza elleni szájspray

„VIROSTOP spray számára olyan természetes összetevők egyedi kombinációját dolgozták ki, melyek tulajdonságai hatékonyra teszik mind a megelőzésben, mind a kórokozók elleni védekezésben. A Cistus creticusból nyert speciális hatóanyag, koncentrált formában tartalmaz polifenolokat, melynek hatását a további összetevők még erőteljesebbé teszik. A VIROSTOP spray hatásai:

- védőbevonatot képez a nyálkahártyán, így már az első vonalban, fizikai úton akadályozza a kórokozók behatolását

- antimikrobiális hatással bír, így elpusztítja a kórokozókat

- a legkorszerűbb vírusellenes szerekhez hasonlóan (pl. madár- és sertésinfluenza elleni készítmények) gátolja a vírusok felszínén található neuraminidáz enzimet, így a vírus képtelen bejutni a sejtbe, és szaporodni.

- magas polifenol tartalma révén erős antioxidáns hatással bír”

III.4.1.2. VIROSTOP orrspray

„A Cistus creticusból nyert speciális hatóanyag, koncentrált formában tartalmaz polifenolokat, melynek hatását a további összetevők még erőteljesebbé teszik.

Leírás és meghatározás:

- védőbevonatot képez a nyálkahártyán, így már az első vonalban, fizikai úton akadályozza a kórokozók behatolását. A Cistus hatásos kémiai-fizikai védelmet nyújt, így alkalmas nem csak kezelésre, hanem megelőzésre is,

- aktívan tisztítja az orrüregeket

- hidratálja az orrnyálkahártyát – és ezáltal megakadályozza az orr kiszáradását

- segít helyreállítani az orrnyálkahártya funkcióit és javítja az orrlégzést

A Fytofontana VIROSTOP orrspray használatát kezdje rögtön a megfázás első jeleinél /tüsszögés, orrnyálkahártya kiszáradása/, mielőtt a betegség kialakulna. Szintén használja, ha fertőzés veszélyének van kitéve.”

³⁰ OGYÉI 2. határozat 35. old. utolsó bekezdés

³¹ OGYÉI 2. határozat 36. oldal, 1-3. bekezdés

³² OGYÉI 2. határozat 20. oldal utolsó bekezdés

³³ VJ/13-161/2021.

³⁴ VJ/13-177/2021.

III.4.2. A 2020. őszen kiadott használati útmutatókba beillesztett további, illetve módosított tartalom³⁵

III.4.2.1. VIROSTOP influenza elleni szájspray

„A VIROSTOP fő hatóanyaga:

Cistus creticus (bodorrózsa, illatos szuhaar)

Ez a kivételes növény, a magas polifenol tartalmával tűnik ki, ezért is nevezik a „polifenolok királyának“. Gyógyhatása már az ókori Görögországban is ismert volt. Közel 20 cistusfaj ismert, ezek közül kiemelkedik a *Cistus creticus* antimikrobiális hatása. Laboratóriumi vizsgálatok során bizonyították, hogy mind vírusellenes, mind gyulladáscsökkentő hatása felülmúlja a többi fajt. A VIROSTOP spray egy speciális *Cistus creticus* kivonatot tartalmaz, melyben a szokásos 20% helyett, 60%-os, koncentrált formában találhatóak polifenolok, így erőteljesebb hatást képes kifejteni. Különösen fontos, a már említett neuraminidáz enzimet gátló tulajdonsága, melyet a gyártó által végzett laboratóriumi vizsgálatok is alátámasztanak. Az említett antivirális és antibakteriális hatású polifenolon kívül jellegzetes hatásai az immunrendszer erősítésében mutatkoznak meg, erős antioxidáns hatással megszabadítja az emberi szervezetet a toxikus anyagoktól. A penészek ellen hat, valamint gyulladáellenes és fertőtlenítő hatásokkal rendelkezik. Véd a gyulladás és a fájdalom ellen. Különösen alkalmas a köhögés, az influenza és a megfázás gyógyítására, valamint megelőzésére.

További növényi hatóanyagok:

Citrus bioflavonoid complex

Nagyhatású bioflavonoidokat tartalmazó koncentrátum, amelynek hatásai a vírusok, baktériumok és penészek szaporodásának megakadályozásában nyilvánul meg. A természetes bioflavonoid megtisztítja a szervezetet, erősíti az ellenálló képességet, megelőzi a fertőzések és gyulladások kialakulását, megkönnyíti az emésztést, javítja a vérkeringést és növeli a nyálkahártya ellenálló képességét. Antioxidáns tulajdonságával tűnik ki.”

Echinacea purpurea (lángvörös kasvirág)

Számos értékes anyagot tartalmaz: flavonoidokat, szilícium-dioxidot, poliacetiléneket, alkaloidokat, inulint, valamint poliszacharidokat. Az immunstimuláns hatásáért jelentős mértékben a poliszacharidok felelősek. Minden ilyen anyag növeli a szervezet védekező erejét, a természetes immunrendszert, ezért az *Echinacea* a növényi immunstimulátorok közé tartozik. Az *Echinacea* kivonatát a vírus eredetű, fertőző megbetegedések, gyulladások, valamint influenza és megfázás esetén használják.

Salvia officinalis (orvosi zsálya)

Szaponinokat, glikozidokat, szilícium-dioxidot, keseranyagot, és cserzőanyagokat tartalmaz. Felhasználhatósága széleskörű. Itt szükséges megemlíteni főként az antibakteriális és gyulladáellenes hatását. Ezt a hatást mandulagyulladás, valamint a szájüreg és a torok gyulladása esetén használják ki. További felhasználhatóságai ennek a növénynek: húgyutak gyulladásánál, emésztőrendszer és nőgyógyászati problémák esetén.

Acerola - Malphigia glabra (barbadosi cseresznye)

Nagyon gazdag természetes C-vitaminban, továbbá tartalmaz A-, és B6-vitamint, bioflavonoidokat, ásványi anyagokat, főként vasat, kalciumot, magnéziumot és több mint 150 növényi anyagot. Jelentős antioxidáns hatással bír, növeli az ellenálló képességet, véd a vírus és bakteriális fertőzések ellen és

³⁵ A VIROSTOP orrspray használati útmutatóját 2020. szeptember 10-én, a VIROSTOP szájspray használati útmutatóját 2020. október 8-án módosította a gyártó

csökkenti a fáradtság érzetét. A növény alkalmas főként megfázás, influenza esetén, valamint fizikai és pszichikai megterhelés (pl. balesetek, operációk) esetén. Támogatja az immunrendszer működését. A VIROSTOP spray napi adagja 250 mg acerolát tartalmaz.”

III.4.2.2. VIROSTOP orrspray

„A svájci Herb-pharma AG vállalat kutatói a VIROSTOP spray számára olyan természetes összetevők egyedi kombinációját dolgozták ki, melyek tulajdonságai hatékonyra teszik mind a megelőzésben, mind a kórokozók elleni védekezésben. A *Cistus creticus*ból nyert speciális hatóanyag, koncentrált formában tartalmaz polifenolokat, amelyek védőréteget képeznek a nyálkahártyán, megakadályozva ezzel a baktériumok és vírusok behatolását a szervezetbe. A további összetevők – a citrusfélék bioflavonoidjai, a bíbor kasvirág erősítik az antivirális semlegesítő hatást.

Tudományos vizsgálat bizonyította a fitofontana VIROSTOP orrspray hatását a SARS-CoV-2 koronavírus fertőzés és más légúti fertőzések, mint az influenza A és B vírusok ellen.

Leírás és meghatározás:

- a fitofontana VIROSTOP orrspray az influenza és a megfázás tüneteinek megelőzésére, védelmére és enyhítésére szolgál
- a fitofontana VIROSTOP orrspray fő hatásmechanizmusa, hogy védőréteget képez az orrnyálkahártyán, megakadályozva ezzel a baktériumok és vírusok behatolását a szervezetbe
- a fitofontana VIROSTOP orrspray aktívan tisztítja az orrüregeket, hidratálja az orrnyálkahártyát és megakadályozza annak kiszáradását
- a fitofontana VIROSTOP orrspray elősegíti az orrnyálkahártya működésének helyreállítását és javítja a légzést”

III.4.3. Az OGYÉI használati útmutatókkal kapcsolatos megállapításai

48. Az OGYÉI 2. határozata szerint [ÜZLETI TITOK].

IV.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

IV.1. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

49. A termékek népszerűsítése során alkalmazott kereskedelmi gyakorlat, illetve a CMC Zrt. kutatásával, a termékekben található hatóanyagokkal kapcsolatos kommunikáció az alábbi kommunikációs eszközökön valósult meg:

- a CMC Zrt. által üzemeltetett CMC Déli Klinika weboldalán közzétett közlemény (a továbbiakban: Közlemény),
- internetes hírportáloknak megküldött sajtóközlemény (a továbbiakban: Sajtóközlemény),
- online sajtótájékoztató,
- televíziós- és rádió interjúk,
- internetes hírportálokon, nyomtatott sajtóban megjelenő cikkek,
- fizetett online megjelenések,
- Facebook márkaoldal,
- Instagram márkaoldal,
- influencers marketing,

- Google Adwords hirdetések,
- a termékek saját, Fytofontana Kft. által üzemeltetett honlapja (www.virostop.hu).

50. A Fytofontana Kft. nyilatkozata szerint a termékeket 2021. március 1-jétől nem reklámozta.³⁶

51. A Fytofontana Kft. előadta,³⁷ hogy megbízásából egy reklámügynökség készítette a kommunikációs anyagokat (a Sajtóközleményt, a fizetett online hirdetéseket és a közösségi média megjelenéseket). A Fytofontana Kft. előadása szerint a reklámügynökséggel többnyire szóban egyeztetett. A kampány tervezetet, a kommunikációs és médiaterveket³⁸ a reklámügynökség véleményezésre megküldte a Fytofontana Kft. részére, amelyet aztán a felek online megbeszélésen egyeztettek, melyek nyomán a reklámügynökség elvégezte a szükséges módosításokat.³⁹

52. A feltárt kereskedelmi gyakorlatok (és megjelenési jellemzőik) csak részben az eljárás alá vontaktól származnak, harmadik felek is megkeresésre kerültek, illetve a vizsgálat internetes kereséseket végzett, amelynek során lementette pl. a sajtótájékoztatóról készült felvételt, valamint képernyőmentéseket készített.⁴⁰

53. A kereskedelmi gyakorlatot (az érintett állításokat, a képi- és egyéb jellemzőket) részletesebben a vizsgálati jelentés 3. és 4. melléklete ismerteti, az eljáró versenytanács a következőkben az alapvető jellemzőkre, tartalmi megállapításokra szorítkozik.

IV.2. A kereskedelmi gyakorlat tartalma, a jellemző (kifogásolt) állítások

54. Az egyes kommunikációs eszközökön a következő – megfogalmazásban néhol eltérő, de tartalmukban (fogyasztói értelmezésükben) egyező – állítások jelentek meg a termékekkel kapcsolatban:

- *„Láthatatlan védőréteg a nyálkahártyán. Védőpajzs a fertőzések ellen!”*
- *„VIROSTOP influenza elleni szájspray ugyanis védőbevonatot képez a nyálkahártyán, így nagyon sokféle vírussal és baktériummal felveszi a küzdelmet, amibe a COVID-19 éppúgy beletartozik, mint az influenza vagy az egyszerű, szezonális nátha.”*
- *„a VIROSTOP olyan természetes összetevők egyedi kombinációját tartalmazza, amelyek hatékonyak az új koronavírus fertőzés (COVID-19), az influenza és a megfázás (egyéb légúti vírus és baktérium fertőzések) megelőzésében, a kórokozók elleni védekezésben és a kezelésében is!*
- *„...a Cistus creticusban található speciális hatóanyag koncentrált formában tartalmaz úgynevezett polifenolokat, amelyek az új koronavírus semlegesítése mellett ...*
 - *... megakadályozzák az influenza (egyéb vírusfertőzések) kialakulását*
 - *szignifikánsan csökkentik a felső légúti fertőzések tüneteit*
 - *... jelentős antioxidáns és gyulladáscsökkentő hatásuk is van*
 - *eképp támogatják a szervezet védekezőképességét*
 - *növelik a fertőzésekkel szembeni ellenálló képességet*

³⁶ VJ/13-159/2021.

³⁷ VJ/13-99/2021.

³⁸ VJ/13-3/2021. sz. beadvány WR_Virostop elnevezésű fájlljai, VJ/13-99/2021. sz. beadvány 6. sz. melléklete

³⁹ VJ/13-122/2021. sz. nyilatkozat

⁴⁰ VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel átemelt B/105-46/2020. számú beemelő feljegyzés és VJ/13-186/2021. sz. beemelő feljegyzés

- *nemcsak vírus- hanem baktérium-ellenes hatással is rendelkeznek”*
- *„...elég lenne naponta háromszor a táskába nyúlni a VIROSTOP-ért, és máris jelentősen csökken a légúti megbetegedés esélye...”*
- *„...a VIROSTOP influenza elleni szájspray nemcsak a bodorrózsának, hanem különféle gyógynövénykivonatok egyedülálló kombinációjának köszönheti fertőzésgátló hatását nagyban hozzájárul egészségünk megőrzéséhez, akár egyszerű megfázás, akár koronavírus-fertőzés fenyeget.”*
- *„A VIROSTOP orrspray tisztítja az üregeket, hidratálja és helyreállítja a nyálkahártyát, és ezáltal megakadályozza az orr kiszáradását is.”*

55. A kommunikációk egyike sem tartalmaz arra való utalást, hogy a VIROSTOP termékek gyógyászati segédeszközök (bár egyes megjelenésekben az ismertetésre kerül, hogy orvostechnikai eszközként regisztrált termékek). A 3/2009. EüM rendelet 4. §-a szerinti figyelmeztető szöveget („A kockázatokról olvassa el a használati útmutatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát!”) kizárólag az Instagramon és Facebookon 2021 januárjában és februárjában közzétett kommunikációk tartalmazzák.

IV.3. Az egyes kommunikációs eszközök tartalma, megjelenési jellemzői

IV.3.1. Közlemény, Sajtóközlemény és sajtótájékoztató

56. A Közleménnyel⁴¹ kapcsolatban a CMC Zrt. előadta, hogy miután a CMC Zrt. kutatócsoportja elvégezte a VIROSTOP alkotórészek vizsgálatát, és áttekintette az eddigi vizsgálati eredményekről szóló publikációkat, úgy döntött, hogy az orvostechnikai eszközökről szakmai tájékoztatót tesz elérhetővé a páciensei számára. Az addigi vizsgálati eredmények összesítése alapján tettek közzé szakmai tájékoztatót a CMC Déli Klinika honlapján, a <https://deliklinika.hu/virostop#virostop> aloldalon 2020. október 24-én 12:10 órakor⁴², amely 2021. május 23-áig volt elérhető a honlapon.⁴³ A Közlemény közzétételére a CMC Zrt. senkitől sem kapott megbízást, a honlapján kívül máshol nem tette közzé, nem publikálta. A tartalom a CMC Zrt. által csatolt⁴⁴ oldalmentések alapján a következő volt:

⁴¹ VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel átemelt B/105-46/2020. sz. feljegyzés 2. sz. melléklete

⁴² VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel átemelt B/105-22/2020. számú irat

⁴³ VJ/13-180/2021.

⁴⁴ VJ/13-101/2021. számú irat

Természetesen a gyógyulásért!

VIROSTOP orr- és szájspray

CMC Herba

Megvásárolhatja a VIROSTOP szájs- és

A CMC DÉLI KLINIKA SZAKEMBEREI TERMÉSZETESEN MINDENT MEGTESZNEK A GYÓGYULÁSÉRT!

A CMC Déli Klinika* kutatócsoportjának - Dr. Jankovics István virológus - vezetésével elvégzett **hatékonysági és toxicitási vizsgálatok**, valamint a **nemzetközi kutatási eredmények** alapján a mediterrán bodorrozsa (Cistus creticus) kivonatot is tartalmazó **ViroStop szájspray és orrspray** egy egyedülálló természetes gyógyíróanyag kombinációt tartalmazó vírus- és baktérium-ellenes, valamint gyulladáscsökkentő hatással rendelkező készítmény.

Az egyik összetevőben - a mediterrán bodorrozsa (Cistus creticus) - található speciális hatóanyag

Koronavírus Rólunk Szakrendeléseink Szakorvosaink CMC Blog Exkluzív szolgáltatásaink Exkluzív onkológia Komplex Központok Áraink CMC Herba

Megvásárolhatja a VIROSTOP szájspray és orrspray készítményeket klinikánkon!

VAGY

online együttműködő partnerünknel

Megrendelem

bonpharma

1146 Budapest, Könyv-Értékesítő utca 102/B. Budapest, 1022

Videóink az új koronavírus járvánnyal kapcsolatban

Kategóriákra bontva összeszedtük Önnek a könnyebb tájékozódás érdekében!

Tovább

Komplex Pandémiás Intézkedési Terv

Megbízható és szakszerű segítség vállalatoknak

Az egyik összetevőben – a mediterrán bodorrozásban (*Cistus creticus*) – található speciális hatóanyag koncentrált formában tartalmaz úgynevezett polifenolokat, amelyek:

- **semlegesítik az új koronavírus¹**
- **jelentős vírus** valamint **baktérium ellenes hatással rendelkeznek²⁻³**
- gátolják a vírusok felszínén lévő úgynevezett neuraminidáz enzimet és így a **vírusok nem tudnak bejutni a sejtekbe és szaporodni⁴**
- így **gátolják az influenza** (egyéb vírusfertőzések) **kialakulását⁵**
- **szignifikánsan csökkentik a felső légúti fertőzések tüneteit⁶⁻⁸**
- a magas koncentrációjú polifenol tartalomnak köszönhetően **jelentős antioxidáns, gyulladáscsökkentő** hatásuk is van⁹ így **támogatják a szervezet védekezőképességét és a fertőzésekkel szembeni ellenálló képességét**
- jelentősen **növelik a ViroStop száj és orrspray egyéb természetes gyógynövény összetevőinek a hatékonyságát¹**
- a toxicitási (biztonságossági) vizsgálatok alapján az alkalmazott hígításban nem károsítja a nyálkahártya sejtek átérzéstöképességét, anyagcserejét és a sejtek szaporodását – az alkalmazása kapcsán eddig nem közöltek semmilyen káros mellékhatást, szövődményt!¹⁰

1. Nemzeti Népegésztudományi és Egészségügyi Központ, 2020. március 11. 2. Nemzeti Népegésztudományi és Egészségügyi Központ, 2020. március 11. 3. Nemzeti Népegésztudományi és Egészségügyi Központ, 2020. március 11. 4. Nemzeti Népegésztudományi és Egészségügyi Központ, 2020. március 11. 5. Nemzeti Népegésztudományi és Egészségügyi Központ, 2020. március 11. 6. Nemzeti Népegésztudományi és Egészségügyi Központ, 2020. március 11. 7. Nemzeti Népegésztudományi és Egészségügyi Központ, 2020. március 11. 8. Nemzeti Népegésztudományi és Egészségügyi Központ, 2020. március 11. 9. Nemzeti Népegésztudományi és Egészségügyi Központ, 2020. március 11. 10. Nemzeti Népegésztudományi és Egészségügyi Központ, 2020. március 11.

A teljeskörű védelemhez – az **óvó-védő rendszabályok betartása mellett** – javasoljuk a **VIROSTOP** komplex használatát

a légúti vírus és baktérium fertőzések megelőzésére és a tünetek csökkentésére

A **VIROSTOP** komplex alkalmazásának előnyei:

- **semlegesítik mind a száj mind pedig az ornyálkahártyára kerülő vírusokat** (a legújabb kutatási eredmények alapján nemcsak az **influenza** hanem az **új koronavírus** is)
- gátolják a vírusok felszínén lévő úgynevezett neuraminidáz enzimet és így a **vírusok nem tudnak bejutni a sejtekbe és szaporodni**
- **támogathatja a szervezet védekezőképességét és a fertőzésekkel szembeni ellenálló képességét**
- a magas koncentrációjú polifenol tartalomnak köszönhetően **erős antioxidáns** hatásuk van

A felső légúti vírus és bakteriális fertőzések megelőzésére naponta egyszer-kétszer 1-1 befújás az orr, felnőttek esetében 2*5, 6 év fölötti gyermekek esetében 2*2 befújás javasolt a szájnálkahártyára. Kialakult megbetegedés esetén naponta háromszor 1-1 befújás javasolt az orr, felnőttek esetében 3*5.

© 2020 CMC Dél-Klinika. Minden jog fenntartva.

Koronavírus Rólunk Szakrendeléseink Szakorvosaink CMC Blog Exkluzív szolgáltatásaink Exkluzív onkológia Komplex Központok Áraink CMC Herba

kapcsolatban

Kategóriákra bontva összeszedtük Önnek a könnyebb tájékozódás érdekében!

Tovább

Komplex Pandémiás Intézkedési Terv

Megbízható és szakszerű segítség vállalatoknak

Tovább

Koronavírus blog

Nemzetközileg is elismert szakorvosaink által összeállított cikkek.

Tovább

Megvásárolhatja a VIROSTOP száj- és orrspray készítményeket klinikánkon!

VAGY

online együttműködő partnerünknel

VIROSTOP szájspray (30ml) ára: 2699 Ft
VIROSTOP orrspray (20ml) ára: 2099 Ft

Megrendelem

bonpharma

1146 Budapest, Könyv-Értékesítő utca 102/B. Budapest, 1022

© 2020 CMC Dél-Klinika. Minden jog fenntartva.

A CMC DÉLI KLINIKA SZAKEMBEREI TERMÉSZETESEN MINDENT MEGTESZNEK A VÉGZETTÉRTÉKÉRT

Koronavírus Rólunk Szakrendeléseink Szakorvosaink CMC Blog Exkluzív szolgáltatásaink Exkluzív onkológia Komplex Központok Áraink CMC Herba

kapcsolatban

Kategóriákra bontva összeszedtük Önnek a könnyebb tájékozódás érdekében!

Tovább

Komplex Pandémiás Intézkedési Terv

Megbízható és szakszerű segítség vállalatoknak

Tovább

Koronavírus blog

Nemzetközileg is elismert szakorvosaink által összeállított cikkek.

Tovább

A CMC DÉLI KLINIKA SZAKEMBEREI TERMÉSZETESEN MINDENT MEGTESZNEK A GYÓGYULÁSERT!

Személyre szabott, precíziós kivizsgálással és komplex - gyógyszeres, sebészeti és/vagy természetes - gyógymódokkal is segítjük. Paciensaink egészségmegőrzését, gyógyítását.

Ez a gondolat vezérelte a **CMC Herba®** részlegünk megnyitását is, amely lehetővé teszi a szakembereink által javasolt: **bizonyított hatású gyógynövények, magas minőségű kozmetikumok és gyógyhatású készítmények, kiegészítő kezelések** kényelmes megvásárlását.

A gyógynövény-terápia, a különböző fűvek és növények használata a betegségek gyógyításában, majdnem egyidős az emberiséggel és közel 5000 éves múltja van. Az utóbbi évtizedek kiterjedt és meggyőző tudományos kutatási eredményei alapján a **növényekkel, gyógynövényekkel történő gyógyítás ma már nem alternatívája, hanem kiegészítője illetve része a modern természettudományos orvoslásnak**, hiszen **sok esetben a szintetikus gyógyszerekkel egyenértékű hatástani és klinikai vizsgálati eredmények állnak rendelkezésre, amelyek bizonyítják a hatásait**. A gyógynövényeknek nemcsak az egészségünk megőrzésében illetve a betegségek megelőzésében van nagy szerepük, hanem az enyhébb betegségek és az ezzel járó kellemetlen tünetek megszüntetéséhez is hozzájárulhatnak. Megfelelően használva erősíthetik az immunrendszerünket, ellenálló képességünket és beindíthatják a test öngyógyító mechanizmusait.

Ahhoz azonban, hogy a különböző gyógynövényeket, gyógyhatású készítményeket az **egészségmegőrzés illetve a gyógyulás szolgálatába állítsuk és biztonságosan alkalmazhassuk, fontos a növény- és gyógyszer-tani szak tudás valamint a pontos diagnózis!** Szinten nagy jelentősége van az elkészítésnek és az adagolásnak hiszen ettől függ a gyógyító eredmény, azaz a gyógynövények vagy a növényekből készült gyógyhatású készítmények jótékony, vagy éppen ártalmas hatása.

Eppen ezért **rendkívül fontos, hogy a kiválasztásukhoz mindenképpen kérjük orvos, gyógyszerész vagy képzett fitoterápiás szakember segítségét**, hiszen az öngyógyítás - sem gyógynövényekkel, sem gyógyhatású készítményekkel, sem szintetikus gyógyszerekkel - nem kockázatmentes!

Koronavírus Rólunk Szakrendeléseink Szakorvosaink CMC Blog Exkluzív szolgáltatásaink Exkluzív onkológia Komplex Központok Áraink CMC Herba

Koronavírus blog

Nemzetközileg is elismert szakorvosaink által összeállított cikkek.

Tovább

egészségmegőrzés illetve a gyógyulás szolgálatába állítsuk és biztonságosan alkalmazhassuk, fontos a növény- és gyógyszer-tani szak tudás valamint a pontos diagnózis! Szinten nagy jelentősége van az elkészítésnek és az adagolásnak hiszen ettől függ a gyógyító eredmény, azaz a gyógynövények vagy a növényekből készült gyógyhatású készítmények jótékony, vagy éppen ártalmas hatása.

Eppen ezért **rendkívül fontos, hogy a kiválasztásukhoz mindenképpen kérjük orvos, gyógyszerész vagy képzett fitoterápiás szakember segítségét**, hiszen az öngyógyítás - sem gyógynövényekkel, sem gyógyhatású készítményekkel, sem szintetikus gyógyszerekkel - nem kockázatmentes!

MC Déli Klinika

MAGAS SZAKMAI SZŰRŐVELLEL ÉRINTETT KÖZPONTOK ÉS GYÓRSELLÁTÁS
Specializált egészségügyi szolgáltatások

MC
Complex Medical Centre

Egészségkártyák

- › Zafir Kártya
- › Smaragd Kártya
- › Gyémánt Kártya
- › Kapcsolat és megrendelés

Áttekintő

- › Exkluzív Onkológia
- › Exkluzív Szolgáltatásaink
- › Szakrendeléseink
- › Szakorvosaink

Továbbiak

- › Rólunk
- › Áraink
- › Kapcsolat
- › Adatvédelmi tájékoztató
- › ÁSZF
- › Impresszum

Komplex Központok

- › Komplex Bőrgyógyászati Központ
- › Komplex Endokrinológiai Központ
- › Komplex Gasztroenterológiai Központ
- › Komplex Ultrahang Központ
- › Komplex Urológiai Központ

© 2020 Minden jog fenntartva

57. A www.deliklinika.hu weboldal havi látogatottsági adatai a fenti időszakban nagyságrendileg 40.000 és 80.000 között alakultak.⁴⁵ A Közleményt összességében több 10.000-en nézhették meg, különösen a 2020 novemberi megtekintés volt magas (15.000 feletti).

58. Sajtóközleményt⁴⁶ a CMC Zrt. és a Fytofontana Kft. nyilatkozatai szerint⁴⁷ egy reklámügynökség készítette a Fytofontana Kft. megbízásából és küldte ki azt 2020. október 28-án 42 különféle

⁴⁵ VJ/13-101/2021.

⁴⁶ VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel átemelt B/105-41/2020. számú irat melléklete

médiumnak (TV és rádióadók, hírportálok, internetes és nyomtatott magazinok részére)⁴⁸ a sajtótájékoztatóra szóló meghívó mellékletként [„A CMC Déli Klinika kutatói a világon elsőként bizonyították egy speciális gyógynövény kombináció koronavírus (SARS CoV-2) semlegesítő, fertőzést gátló hatásait” címmel].⁴⁹ A Sajtóközleményt továbbá Dr. B.A., a CMC Zrt. vezérigazgatója is elküldte a Medicalonline, Webbeteg, Profitline főszerkesztőjének, valamint az Mfor és az Index⁵⁰ újságíróinak. A Sajtóközlemény szerint a hatásossági és toxicitási vizsgálatok megrendelője a Fytofontana Kft. volt, háttéranyaga hivatkozik a CMC Déli Klinika szerepére és az ott folytatott kutatások eredményére, továbbá megnevezi a VIROSTOP termékeket és a Herb-Pharma csoportot is.⁵¹

59. A meghívók is tartalmaztak utalást a szervezőkre és a termékre, pl.: „Ha felkeltettük az érdeklődésed, és még többet szeretnél tudni a ViroStopról, vegyél részt te is online sajtótájékoztatókon, ahol M.A. fitotechnikus, kutató, a ViroStop termékeket gyártó és forgalmazó, svájci székhelyű Herb-Pharma AG vezetőségi tagja, Dr. B.A., a CMC Déli klinika orvos-vezérigazgatója és Dr. J.I., mikrobiológus, virológus, a WHO Nemzeti Influenza Laboratórium emeritus vezetője mutatja be részletesen a VIROSTOP-ot.”
60. A Fytofontana Kft. előadása szerint 2020. október 29-én a termékek hatásaira vonatkozó online sajtótájékoztatót⁵² tartottak, amelyen M.A., a Fytofontana Kft. kapcsolt vállalkozásainak egyik vezetője (a Herb-Pharma Corporation s.r.o. ügyvezetője és a Herb-Pharma AG a vezetőségi tagja) és Dr. J.I., a CMC Zrt. szakembere, a WHO Influenza Laboratórium vezetője tartott prezentációt. A sajtótájékoztatóra „Zoom” felületen került sor, amelyre a meghívókat e-mailben küldték meg. A Fytofontana Kft. ugyan korábban akként nyilatkozott, hogy a sajtótájékoztatóról nem áll rendelkezésére felvétel,⁵³ ugyanakkor a vizsgálat képernyőmentése szerint a sajtótájékoztatóról készült felvétel 2020. november 5-én elérhetővé vált a VIROSTOP Facebook márkaoldalán,⁵⁴ 2021 februárjában pedig a www.virostop.hu honlapján.⁵⁵ Az eljárás alá vont által csatolt, 18 diából álló, „A Cistus creticus kivonat hatásainak vizsgálata és VIROSTOP orális spray a SARS-CoV-2 ellen” című (pptx) prezentációban egyébként a VIROSTOP termékek bemutatása mellett M.A., Dr. J.I. és Dr. B.A., a CMC Déli klinika orvos-vezérigazgatójának bemutatkozása is látható.
61. A Közlemény és Sajtóközlemény is tartalmazza a IV.2. pontban felsorolt állításokat a termékekkel kapcsolatban, a sajtótájékoztatón elsősorban a Termékek hatóanyagának, a bodorrózsa vírus- és baktérium ellenes, valamint védőgátat képző hatásait, illetve a koronavírussal kapcsolatos gátló hatását ismertették.
62. Az egyes megjelenések tartalmi elemei közül az alábbiak emelendők ki összefoglaló jelleggel a termékek és az eljárás alá vontak megjelenítése kapcsán:

Kommunikációs eszköz	VIROSTOP márka megjelenítése	Hatóanyag megnevezése	Fytofontana Kft.-hez köthető személyek megjelenítése	CMC Zrt.-hez köthető személyek megjelenítése
----------------------	------------------------------	-----------------------	--	--

⁴⁷ VJ/13-101/2021. és VJ/13-109/2021.

⁴⁸ VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel átemelt B/105-23/2020. számú irat 1. számú melléklete

⁴⁹ VJ/13-109/2021. beadvány 3. sz. melléklet, valamint VJ/13-52/2021. sz. beadvány 8-10. mellékletek

⁵⁰ VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel átemelt B/105-36/2020. számú irat

⁵¹ VJ/13-109/2021. sz. beadvány 4. sz. mellékletei

⁵² Rögzített videófelvétel: VJ/13-187/2021. sz. feljegyzés melléklete, kivetített prezentáció: VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel átemelt B/105-22/2020. számú irat melléklete

⁵³ VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel átemelt B/105-23/2020. számú irat

⁵⁴ VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel átemelt B/105-46/2020. sz. feljegyzés 5. sz. melléklete

⁵⁵ VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel átemelt B/105-46/2020. sz. feljegyzés 6. sz. melléklete

Közlemény	Képi megjelenítés, szöveges megnevezés, aloldal címe, online megrendelés lehetősége (árral együtt)	Igen (a VIROSTOP egyik összetevőjével összefüggésben is)	-	Dr. J.I. nevesítése, általános utalás a CMC szakembereire
Sajtóközlemény	Szöveges megjelenítés		Vállalkozás és a vállalatcsoport megnevezése, M.A. nyilatkozata.	Dr. J.I. és Dr. B.A. orvos-vezérigazgató bemutatása, általános utalás a CMC szakembereire
Sajtótájékoztató	Képi és szöveges megjelenítés		M.A. bemutatása, illetve előadása	Dr. J.I. és Dr. B.A. orvos-vezérigazgató bemutatása, illetve előadása

IV.3.2. Televíziós- és rádió interjúk, sajtócikkek

63. A Sajtóközlemény és a sajtótájékoztató nyomán több televíziós, rádió- és sajtótermék döntött úgy, hogy foglalkozik a témával. Az ennek nyomán elkészült összeállítások, interjúk, hírek, cikkek megjelenéséért – a rendelkezésre álló nyilatkozatok⁵⁶ szerint – ellenszolgáltatást, egyetlen⁵⁷ kivétellel, egyik médiaszolgáltató, illetve sajtótermék, sem azok munkatársa nem kapott.

64. A CMC Zrt. nyilatkozata szerint az ATV, RTL KLUB, Kölcsey Tv, Kossuth Rádió és a Trend FM megkeresései nyomán a CMC Zrt. orvosigazgatója és a kutatás vezetője válaszolt a feltett újságírói kérdésekre.⁵⁸

65. A megjelenések helyét és időpontját az alábbi táblázat tartalmazza:

	Milyen kommunikációs eszközön jelent meg?	Mikor jelent meg?
1	ATV Híradó (az ATV weboldalán is elérhető)	2020. október 29.
2	ATV Start Plusz	2020. november 23.
3	Kölcsey Tv-Híradó (a Kölcsey TV weboldalán is elérhető)	2020. november 3. 18.00, 19:00, 20:00, 22:00, ismétlés 2020. november 04. 07:00, 08:00, 09:00
4	RTL Klub Fókusz	2020. november 3.
5	Trend FM Egészségkód c. műsor (a beszélgetés elérhető a Trend FM weboldalán is)	2020. november 19., 2020. november 22.
6	Kossuth Rádió, Trend idők	2020. november 23.
7	Best FM Nyíregyháza 103,9MHz	2020. november 05. 06.30h, 09.00h, 14.00h, 18.00h, 22.00h 2020. november 07. 05.30h, 09.30h, 13.00h, 19.00h

⁵⁶ A nyilatkozatokat a vizsgálati jelentés 4. számú melléklete összesíti.

⁵⁷ VJ/13-47/2021. sz. nyilatkozat: egyedül a Webbeteg Kft. nyilatkozott úgy, hogy 2020 októberében futárszolgálattal ajándék termékmintacsomagot kapott telephelyének címére a Fytofontana Kft-től.

⁵⁸ VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel átemelt B/105-22/2020. számú irat

8	Rádió 1 Nyíregyháza 91,1 MHz	2020. november 05. 05.30h, valamint 2020. november 07. 05.30h
9	http://www.atv.hu/	2020. október 29.
10	https://index.hu/	2020. október 28.
11	www.webbeteg.hu	2020. október 29.
12	www.mfor.hu	2020. október 29.
13	www.blikk.hu	2020. október 29.
14	Kiskegyed nyomtatott hetilap	2020. november 10.
15	www.agroforum.hu	2020. október 29.
16	www.privatbankar.hu	2020. október 29.
17	www.otszonline.hu	2020. október 30.
18	www.medicalonline.hu	2020. november 3.
19	www.pharmonline.hu	2020. november 4.
20	www.penzcentrum.hu	2020. október 30.
21	www.bestfm.hu	2020. november 4.
22	Népszava nyomtatott lap és www.nepszava.hu	2020. október 30.
23	www.onbrands.hu	2020. november 4.
24	www.pirulakalauz.hu	2020. október 29.
25	www.eszakhirnok.hu	2020. október 29.

66. A felsorolt kommunikációs eszközökön megjelent híradásokban - a www.pirulakalauz.hu-n megjelent írás kivételével – mindig történt utalás a CMC Déli Klinikára, mint amely a bodorrózsa kivonattal kapcsolatos kutatást elvégezte. Többségükben olvasható vagy hallható a CMC Déli Klinika vezérigazgatójának neve és titulusa, illetve Dr. J.I., CMC Déli Klinika kutatócsoport-vezetőjének neve és titulusa, valamint ezen személyektől idéznek, vagy ők nyilatkoznak a kutatási eredményekről: a bodorrózsa (*Cistus creticus*) és az abban található polifenol hatóanyagról, az általuk kifejtett hatásokról. Ezen felül több esetben említésre kerül a Fytofontana Kft. is, mint a kutatás megrendelője. Néhány esetben látható, hallható a VIROSTOP név is, más esetekben csak mint patikákban kapható orr- és szájsprayre hivatkoznak a termékekre, amelyekben megtalálható a bodorrózsa kivonata.

67. A fenti kommunikációk egyes esetekben teljesen, más esetekben csak részlegesen megismétlik a Sajtóközleményben tett állításokat a termékekről, illetve a bodorrózsáról. Azt minden összeállítás kihangsúlyozza, hogy a bodorrózsa hatóanyaga gátló hatást fejt ki a koronavírussal szemben és hét esetben azt is közlik, hogy a készítmény elpusztítja a koronavírust.

IV.3.3. Fizetett online (PR) megjelenések

68. A Fytofontana Kft. nyilatkozata szerint az alábbi honlapokon és időpontokban jelentek meg általa fizetett hirdetések, PR megjelenések a termékekről. A reklámjelleg feltüntetésével [pl. „(X)”, vagy „Promóció” felirattal] jelzett kommunikációk mind tartalmaztak képet is a termékekről. A

www.noklapja.hu és a www.nlegeszsseg.hu oldalakat üzemeltető vállalkozás nyilatkozata szerint az ügynökséggel kötött szerződés alapján a megküldött anyagot teljes tartalmukban tette közzé.⁵⁹

	Milyen kommunikációs eszközön jelent meg és milyen címen?	Mikor jelent meg?
1	„Természetes védőpajzs a COVID-19 ellen! (X)” https://nlegeszsseg.hu/hirek/20201123/termeszetes-vedopajzs-a-covid-19-ellen-x/	2020. november 23.
2	„Vigyázz, kész, fuss: 4 tipp COVID-19 ellen” https://www.runnersworld.hu/fuss-covid-fuss-134715	2020. november 30.
3	„Szokatlan praktikák a légúti megbetegedések ellen” https://www.evamagazin.hu/szokatlan-praktikak-a-leguti-megbetegedesek-ellen-135518	2020. december 21.
4	„Beszéljünk a bodorrózsáról” https://www.instyle.hu/virus-ellen-bodorrozs-a-134955	2020. december 7.
5	Mit köszönhetünk a koronavírusnak? www.noklapja.hu	2020. december 16.
6	„Kecskeszörrel és cseresznyével a légúti megbetegedések ellen? (X)” https://www.noklapja.hu/fontos/2020/12/23/kecskeszorrel-es-cseresznyevel-a-leguti-megbetegedesek-ellen-x/	2020. december 23.

69. A szöveges tartalom elsősorban a termékek (COVID-19) vírus ellenes hatásait emelik ki, így pl.:

- „védőréteget képez a nyálkahártyán, így gátolva a vírusok és baktériumok szervezetbe jutását”;
- „bodorrózsra képes meggátolni a baktériumok és vírusok, például az influenza terjedését”;
- „legfrissebb kutatások szerint a koronavírussal szemben is nagy valószínűséggel védelmet nyújt”;
- „gátolja a koronavírus-fertőzés (SARS CoV-2) hatásait”;
- „bodorrózsra kivonata gátolja az új típusú koronavírus szaporodását”;
- „egy évtizedes múlttal rendelkező, teljesen természetes immunerősítő”.

70. A Fytofontana Kft. nyilatkozata szerint⁶⁰ Google Ads keresőszavas hirdetésekkel is népszerűsítette a termékeket 2020 decembere és 2021 februárja között. A megjelenések száma [ÜZLETI TITOK].⁶¹ A megjelenésre példa:

IV.3.4. Facebook és Instagram megjelenések

64. A Fytofontana Kft. megbízásából egy reklámügynökség készítette⁶² a termékeket népszerűsítő bejegyzéseket a VIROSTOP Facebook (47 bejegyzés) és Instagram (48 bejegyzés) márkoldalaira⁶³ 2020 november és 2021 februárja között az alábbi megosztásban:

⁵⁹ VJ/13-76/2021. sz. nyilatkozat és mellékletei

⁶⁰ VJ/13-3/2021

⁶¹ VJ/13-105/2021. sz. beadvány 2. sz. melléklet

Megjelenés ideje	VIROSTOP Facebook márkaoldal	VIROSTOP Instagram márkaoldal
2020. november	12 darab bejegyzés	12 darab bejegyzés
2020. december	12 darab bejegyzés	12 darab bejegyzés
2021. január	12 darab bejegyzés	12 darab bejegyzés
2021. február	11 darab bejegyzés	10 darab bejegyzés

71. A bejegyzésekben a termékek vírus- és baktériumellenes hatására, a COVID-19 elleni fertőzés megelőzésére, védő hatására vonatkozó, valamint egyéb a IV.2. pontban felsorolt állítások jelentek meg. Néhány példa a bejegyzések képi világára:

72. A Facebook márkaoldal 3.128 kedveléssel és 3.159 követéssel,⁶⁴ az Instagram márkaoldal 260 követővel és 470 követéssel rendelkezett 2021 tavaszán.⁶⁵ Az egyes bejegyzések elérése átlagosan 5.000 körül alakult.⁶⁶

73. A Fytfontana Kft. megbízásából⁶⁷ továbbá három influencerszer tett közzé szöveges és képi elemeket egyaránt tartalmazó bejegyzést Instagram oldalain:

- M.Cs. (168 ezer követő) 2020. november 19-én az alábbi bejegyzést tette közzé, feltüntetve a tartalom reklám jellegét:

⁶² VJ/13-99/2021.

⁶³ A Fytfontana Kft. több beadványban is Facebook és Instagram „hirdetés”-nek nevezte ezeket a megjelenéseket, de a vizsgálat tisztázó kérdésire azt a választ adta,⁶³ hogy ezek a tartalmak kizárólag a márkaoldalon jelentek meg, így azok márkaoldali bejegyzésnek tekintendők.

⁶⁴ VJ/13-177/2021. sz. feljegyzéssel áttemelt B/105-46/2020. iktatószámú beemelő feljegyzés 7. sz. melléklet

⁶⁵ VJ/13-186/2021. sz. beemelő feljegyzés melléklete

⁶⁶ VJ/13-93/2021. sz. adatszolgáltatás mellékletei

⁶⁷ VJ/13-3/2021.

- P.A. (4800 követő) 2020. december 2-án az alábbi bejegyzést tette közzé, feltüntetve a tartalom reklám jellegét:

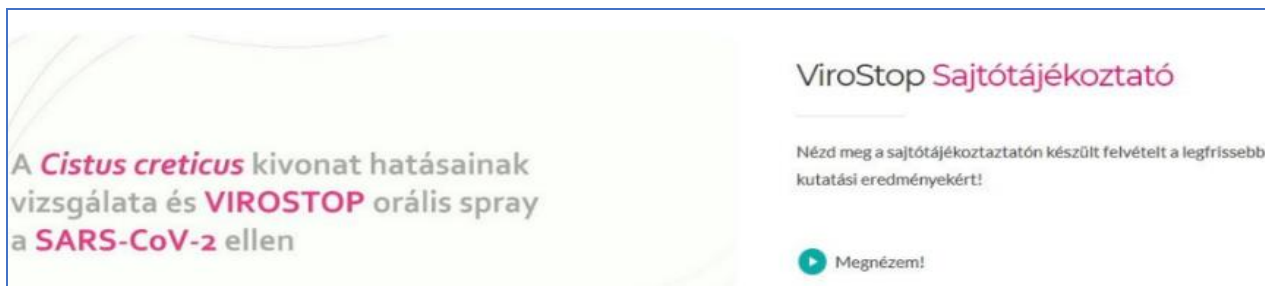
- P.M. (100 követő) 2020. december 7-én az alábbi bejegyzést tette közzé, feltüntetve a tartalom reklám jellegét:

IV.3.5. Internetes márkaoldal

74. A Fytofontana Kft. által üzemeltetett www.virostop.hu honlapon, melyen vásárlási lehetőség is elérhető volt, a termékekről a regisztráció során benyújtott használti útmutatókban szereplő állításokon kívül még további állításokat is közölnek pl.: „A SARS, a MERS és madárinfluenza megbetegedések esetében ezt az ún. „citokin viharnak” nevezik a tudósok. Az immunrendszernek a vírusfertőzés gyógyítása érdekében termelt ún. gyulladáscsökkentő citokinek korlátok nélküli termelése gyakran nagyobb problémát okoz, mint maga a vírus fertőzés. A cistus kivonat azt a kóros immunológiai folyamatot is képes megelőzni, így két fontos támadásponton segít a betegség súlyosságának csökkentésében”.

75. A www.virostop.hu oldalon a sajtótájékoztató is elérhető volt:

IV.4. A sérelmezett kereskedelmi gyakorlat költsége

76. Kommunikációs költség a CMC Zrt.-nél nem merült fel, a Fytofontana Kft. pedig az alábbi megjelenési költségeket fizette ki:⁶⁸

Médium		Időszak	Nettó összeg
Influenzszerek	M.Cs.	2020.11.19	[ÜZLETI TITOK]
	P.M.	2020.12.07	
	P.A.	2020.12.02	
Facebook/Instagramm		2020. október - 2021. február	[ÜZLETI TITOK]
Google Adwords		2020. december - 2021. február	[ÜZLETI TITOK]
Online megjelenések	noklapja.hu	51. hét (12.14.-12.20.)	[ÜZLETI TITOK]

⁶⁸ VJ/13-3/2021. beadvány 2. sz. melléklete

	nlegeszsseg.hu	48. hét (11.23.-11.29.)	
	runnersworld.hu	49. hét (11.30.-12.06.)	
	evamagazin.hu	52. hét (12.21.-12.27.)	
	instyle.hu	50. hét (12.07.-12.13.)	
Összesen			[ÜZLETI TITOK]

V.

Az eljárás alá vontak álláspontja

V.1. Az eljárás alá vontak vizsgálati szakban előadott álláspontja

V.1.1. A Fytofontana Kft. álláspontja⁶⁹

77. A Fytofontana Kft. álláspontja szerint a sajtótájékoztatón bemutatott prezentáció, illetve a Sajtóközlemény nem tartalmazott önmagában konkrét kijelentést, miszerint a termékek összetevője, a mediterrán bodorrózsa (*cistus creticus*) kivonat közvetlenül elpusztítja a koronavírus. A prezentációból és a Sajtóközleményből pusztán arra lehet következtetni, hogy a termékek olyan védőbevonatot képeznek, mely alkalmas lehet a koronavírus elleni védekezésre a védőbevonatnak az új koronavírus semlegesítő, gátló hatásával, nem pedig közvetlenül elpusztítja azt. A Fytofontana Kft. nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy a termékek in vitro labor tesztsjei a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal és az NNGYK laboratóriumaiban, mint specializált és hiteles kutatási helyeken kerültek elvégzésre.
78. A Fytofontana Kft. előadta, hogy a termékek szabadalmaztatás alatt állnak, melyek egyedi találmány jellege abban áll, hogy a termékek alkalmasak arra, hogy hatékonyan megelőzzék az influenza vírusok közé tartozó koronavírus okozta megbetegedést is (kiválasztási találmány jelleg). A Fytofontana Kft. szerint az általa közzétett információkat a szabadalmi bejelentés részét képező tanulmányban foglalt műszaki elemzések⁷⁰ teljes mértékben alátámasztják, tehát tudományosan, vizsgálati zárójelentéssel is alátámasztott minden olyan kijelentés, melynek alapján a termékek hatékonyan megelőzik a koronavírus megbetegedést, így a fogyasztók megtévesztése fogalmilag kizárt. A Fytofontana Kft. álláspontja szerint az az értelmezése a kereskedelmi gyakorlatának téves, miszerint a termékek a koronavírus okozta megbetegedést gyógyítják, ugyanis az a hatásmechanizmusát tekintve a megelőzésben játszik kulcsfontosságú szerepet és védőpajzsot képez a felvitel helyén, azaz a nyálkahártyán.
79. Az eljárás alá vont előadta, hogy a termékekkel kapcsolatos kutatásokban a Fytofontana Kft. közvetett részes volt – M.A. útján –, azonban az a következtetés, miszerint ezáltal szponzorálta a CMC Klinika honlapján történő megjelenést, illetve bármely egyéb platformon történő megjelenést, téves. Az online fizetett hirdetéseket (PR megjelenéseket) és az influenzaszerek által közzétett bejegyzéseket leszámítva (amelyekben a reklám és/vagy fizetett együttműködés megjelölések szerepeltek) a Fytofontana Kft. nem szponzorált semmilyen egyéb média tartalmat. Erre tekintettel véleménye szerint nem valósította meg az Fttv. mellékletének 11. pontjában foglaltakat.
80. A sajtómegjelenéseket a nyilvános Sajtóközleményből és a sajtótájékoztató anyagából a résztvevő újságírók vették át, illetve önállóan vontak le cikkeikben olyan következtetést, tettek olyan kijelentéseket, melyekből tévesen, esetlegesen a termékek közvetlen koronavírus okozta betegség elleni hatásaira lehet következtetni. A sajtómegjelenésekre, azok tartalmára vonatkozóan azonban a

⁶⁹ VJ/13-177/2021.

⁷⁰ VJ/13-177/2021. Az eljárás alá vont csatolta a szabadalmi bejelentés részét képező tanulmányt [ÜZLETI TITOK]

Fytofontana Kft. semmilyen kérés nem közölt, ezekre semmilyen hatása nem volt, így a kifogásolt sajtóközlemények tartalma tekintetében a társaságot semmilyen felelősség nem terhelheti.

81. A Fytofontana Kft. hangsúlyozta, hogy nem tett és nem rendelt meg, vagy szponzorált semmilyen olyan sajtó megjelenést, kijelentést, mely a termékeknek a koronavírus okozta betegséget gyógyító hatásaira vonatkozó állításokat tartalmazott volna, ezért az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat nem sértette meg, és az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontjában, valamint az Fttv. mellékletének 17. pontjában meghatározott magatartásokat nem valósította meg.
82. Leszögezte továbbá, hogy megítélése szerint nem tekinthető azon kommunikációja – már csak tudományos alátámasztottsága miatt sem – téves tájékoztatásnak, amely szerint a mediterrán bodorrózsa kivonatot tartalmazó termékek alkalmasak a vírusok hatásainak megelőzésére, melyek hatásmechanizmusukat tekintve védőbevonattal gátolják a vírusok emberi szervezetbe történő bejutását. A termékek álláspontja szerint az orvostechikai eszközök fogalmához kapcsolódó előírásokat teljes mértékben kielégítik és semmilyen vonatkozó jogszabályt nem sértenek.

V.1.2. A CMC Zrt. álláspontja

83. Az elvégzett mikrobiológiai vizsgálatokkal kapcsolatban a CMC Zrt. előadta,⁷¹ hogy a termékekben található *cistus creticus* kivonat nagy mennyiségben tartalmaz poláros vegyületeket, a poláros és apoláros vegyületek aránya nagyobb mint öt. Ennek következtében ezek a vegyületek jól adszorbeálódnak a vírusok és sejtek felszínére, növelve a közvetlen gátló hatást. A korábbi irodalmi adatok alapján ezért került vizsgálatra a VIROSTOP készítmények új koronavírus (SARS CoV-2) gátló hatása in vitro, vírusneutralizációs tesztben. Az in vitro neutralizációs vizsgálat lényege, hogy a vírus szaporodását gátló anyagot összekeverik a fertőzőképes vírussal és a keveréket fogékony szövettenyésztetre oltják. Jelen vizsgálatban – az Egészségügyi Világszervezet (WHO) irányelveiben az új koronavírus (SARS CoV-2) szaporodásának a vizsgálatára javasolt – afrikai zöldmajom vesetumor sejtjét használták a SARS CoV-2 tenyésztésére, mert ez a sejt a legfogékonyabb a vírus fertőzéssel szemben. Abban az esetben, ha a gátló szer képes a vírust blokkolni, nem alakul ki fertőzés, a sejtek a tenyésztetben életképesek maradnak. Abban az esetben, ha a vizsgált anyag nem képes a vírust gátolni, a sejtek a tenyésztetben elpusztulnak. Ez a pusztulás (az ún. citopatogén hatás) mikroszkópos vizsgálattal detektálható.
84. A CMC Zrt. álláspontja szerint a rendelkezésre álló vizsgálati adatok alapján megállapítható, hogy a termékek egyik összetevőjében a *cistus creticus*-ban található speciális hatóanyag koncentrált formában tartalmaz ún. polifenolokat, amelyek:
- gátolják a vírusok felszínén lévő fehérjét (az úgynevezett neuraminidáz enzimet) és így a vírusok nem tudnak bejutni a sejtekbe és szaporodni,
 - így gátolják az influenza (egyéb vírusfertőzések) kialakulását,
 - szignifikánsan csökkentik a felső légúti fertőzések tüneteit,
 - a magas koncentrációjú polifenol tartalomnak köszönhetően szignifikáns antioxidáns, gyulladáscsökkentő hatásuk is van, valamint
 - nemcsak jelentős vírus, hanem baktérium ellenes hatással is rendelkeznek.
85. Emellett a Dr. J.I. vezetésével elvégzett vizsgálatok igazolták, hogy a WHO irányelvekben az új koronavírus (SARS CoV-2) szaporodásának a vizsgálatára javasolt szövettenyésztetben a *cistus creticus*, illetve a VIROSTOP másik két gyógynövény összetevője semlegesíti, elpusztítja az új koronavírus, illetve jelentősen gátolja a szaporodását. A VIROSTOP oldat magas – 1:640 – hígításban is 100%-ban gátolta a vírus szaporodását. A VIROSTOP oldat új koronavírus

⁷¹ VJ/13-177/2021.

semlegesítő hatása nagyobb, mint az egyes összetevők vírusgátló hatása külön-külön. Mindezen eredményeket a CMC Zrt. saját munkavállalói, pácienseinek visszajelzései, orvosi, egészségügyi adatainak az analíziséből rendelkezésre álló értékei is alátámasztják/alátámasztották, ezért indokoltnak tartották, hogy ezen vizsgálati eredményeket a világjárvány terjedésére is figyelemmel minél előbb közzé tegyék, segítve a felső légúti fertőzések elleni hatékony védekezést.

86. A CMC Zrt. hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint a Gazdasági Versenyhivatalnak az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése és 11. §-a alapján nincs hatásköre jelen eljárás lefolytatására, nem követett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot, és az eljárás tárgyára vonatkozó egyetlen jogszabályi rendelkezést sem sértett meg. A CMC Zrt. honlapján tudományosan megalapozott, kutatási eredményekkel bizonyított és alátámasztott szakmai összefoglaló jelent meg. Ebből eredően megítélése szerint a versenyfelügyeleti eljárásban fogalmilag kizárt a jogszabálysértés megállapítása.⁷²

V.2. Az eljárás alá vontak észrevételei az eljáró versenytanács előzetes álláspontjára

V.2.1. A Fytofontana Kft. beadványa

87. A VJ/13-216/2021. számú iratban a Fytofontana Kft.-t képviselő felszámoló ügy nyilatkozott, hogy nincs az ügyről semmilyen információja, illetve nem kéri a tárgyalás megtartását.

V.2.2. A CMC Zrt. beadványa

88. Az eljárás alá vont a VJ/13-217/2021. számú iratban előadta, hogy az eljáró versenytanács előzetes álláspontja szakmai és jogi szempontból is teljes mértékben megalapozatlan (ugyanakkor érvelést csak az állítások szakmai szempontú igazolására terjesztett elő, jogi / egyéb észrevételt nem tett):

- A CMC Zrt. sem a weboldalán közzétett közleményben, sem az újságírói vagy a riporter kérdésekre adott válaszokban nem állított nem megfelelően alátámasztott, azaz valótlannak minősülő állításokat. A CMC Zrt. a saját weboldalán közzétett szakmai összefoglalón és a saját kutatási eredmények kapcsán megfogalmazott újságírói/riporter kérdésekre adott válaszokon kívül nem jelentetett meg semmilyen internetes hírportálon, a nyomtatott sajtóban, a Facebook, az Instagram oldalain semmilyen kommunikációt a készítményekkel kapcsolatban, valamint semmilyen fizetett hirdetést, online megjelenést nem finanszírozott.
- A sajtóközleményt nem a CMC Zrt. készítette.
- A sajtótájékoztatón a CMC Zrt. szakorvosa - Dr. J.I. virológus-mikrobiológus, a WHO Nemzeti Influenza Központ, az Influenza és Légúti Vírusok Nemzeti Referencia Laboratóriumának, valamint a Nemzeti Biztonsági Laboratóriumnak korábbi vezetője – ismertette a vezetésével elvégzett mikrobiológiai hatékonysági és toxicitási vizsgálatok eredményeit.
- Az elvégzett vizsgálati eredmények alapján:
 - A VIROSTOP oldat még magas (1:640) hígításban is 100%-ban gátolta az új koronavírus (SARS CoV-2) szaporodását. Ugyanakkor a VIROSTOP három összetevője ennél alacsonyabb koncentrációban mutatott gátló hatást.
 - A VIROSTOP készítmény in vitro neutralizáló / semlegesítő hatást mutat a SARS CoV-2 szövettenyésztésben történő szaporodására.
 - A VIROSTOP oldat új koronavírus semlegesítő hatása nagyobb, mint az egyes összetevők vírusgátló hatása külön-külön.

⁷² VJ/13-16/2021.

- A toxicitási (biztonságossági) vizsgálatok alapján az alkalmazott hígításban nem károsítja a nyálkahártya sejtek áteresztőképességét, anyagcseréjét és a sejtek szaporodását.
89. Az eljárás alá vont szerint a fentiek alapján a CMC Zrt. nem állított valótlant, amikor megjelentette a honlapján, hogy: *„A CMC Déli Klinika kutatócsoportjának - Dr. J.I. virológus – vezetésével elvégzett hatékonysági és toxicitási vizsgálatok alapján ...:*
- Az egyik összetevőben – a Cistus creticus gyógynövényben – található speciális hatóanyag koncentrált formában tartalmaz úgynevezett polifenolokat, amelyek:*
- *semlegesítik az új koronavírusot,*
 - *a toxicitási (biztonságossági) vizsgálatok alapján az alkalmazott hígításban nem károsítja a nyálkahártya sejtek áteresztőképességét, anyagcseréjét és a sejtek szaporodását.”*
90. A CMC Zrt. álláspontja szerint (a vállalkozás néhány – 1982. és 2007. év között publikált szakkikkekéből származó – angol nyelvű bekezdést is idézett az egyes állítások kapcsán) nem állított valótlant azzal sem, hogy
- a nemzetközi kutatási eredmények alapján az egyik összetevőben – a Cistus creticus gyógynövényben – található speciális hatóanyag koncentrált formában tartalmaz úgynevezett polifenolokat, amelyek jelentős vírus, valamint baktérium ellenes hatással rendelkeznek és a magas koncentrációjú polifenol tartalomnak köszönhetően szignifikáns antioxidáns, gyulladáscsökkentő hatásuk is van,
 - gátolják a vírusok felszínén lévő fehérjét (az úgynevezett neuraminidáz enzimet) és így a vírusok nem tudnak bejutni a sejtekbe és szaporodni,
 - gátolják az influenza (egyéb vírusfertőzések) kialakulását,
 - szignifikánsan csökkentik a felső légúti fertőzések tüneteit.
91. Az eljárás alá vont előadta továbbá, hogy mindezek mellett a CMC Zrt. (CMC Déli Klinika) által 2021. január 15. és 2021. május 31. között a saját páciensei, betegek körében elvégzett és szintén nemzetközi tudományos folyóiratokban publikált klinikai vizsgálati eredmények is megerősítik a fentieket.
92. Az eljárás alá vont kiemelte továbbá, hogy a CMC Zrt. a saját weboldalán megjelentetett összefoglaló közleményben pontosan feltüntette a használati útmutatóban lévő, a használattal kapcsolatos információkat:
- „A felső légúti vírus és bakteriális fertőzések megelőzésére naponta 1-2x 1-1 befújás az orr, felnőttek esetében 2x5, 6 év fölötti gyermekek esetében 2x2 befújás javasolt a szájnyálkahártyára. Kialakult megbetegedés esetén naponta háromszor 1-1 befújás javasolt az orr, felnőttek esetében 3x5, 6 év fölötti gyermekek esetében 3x2 befújás javasolt a szájnyálkahártyára.*
- Az alkalmazása egyszerre több személynek a kereszt fertőzés kockázata miatt nem ajánlott. Mivel az orrspray és a szájspray eddig külön nem került vizsgálatra bizonyos speciális esetekben, így a készítmény alkalmazása jelenleg nem javasolt 6 éves kor alatti gyermekek és terhes vagy szoptató nők számára.”*
93. Az eljárás alá vont azzal a magatartással kapcsolatban, hogy a kommunikációs eszközök egészségügyi szakemberek, illetve ismert személyiségek ajánlását tartalmazták, előadta, hogy a CMC Zrt. egészségügyi szakemberei kizárólag újságírói/riporter kérdésekre válaszoltak, a saját véleményüket és a tapasztalataikat mondták el a vizsgálati eredmények alapján és nem ajánlották a terméket.

94. A vállalkozás kiemelte, hogy a CMC Zrt. honlapján (a fenti hivatkozott használati útmutatóbeli hivatkozásokon túl) az alábbi információk jelentek meg 2020. október 24-én:⁷³

„A CMC Déli Klinika kutatócsoportjának - Dr. J.I. virológus – vezetésével elvégzett hatékonysági és toxicitási vizsgálatok, valamint a nemzetközi kutatási eredmények alapján a mediterrán bodorrózsa (Cistus creticus) kivonatát is tartalmazó ViroStop szájspray és orrspray egy egyedülálló természetes gyógynövény kombinációt tartalmazó vírus és baktérium ellenes, valamint gyulladáscsökkentő hatással rendelkező készítmény.

Az egyik összetevőben – a Cistus creticus gyógynövényben – található speciális hatóanyag koncentrált formában tartalmaz úgynevezett polifenolokat, amelyek:

- *semlegesítik az új koronavírus*
- *jelentős vírus, valamint baktérium ellenes hatással rendelkeznek*
- *gátolják a vírusok felszínén lévő fehérjét (az úgynevezett neuraminidáz enzimet) és így a vírusok nem tudnak bejutni a sejtekbe és szaporodni*
- *így gátolják az influenza (egyéb vírusfertőzések) kialakulását*
- *szignifikánsan csökkentik a felső légúti fertőzések tüneteit*
- *a magas koncentrációjú polifenol tartalomnak köszönhetően szignifikáns antioxidáns, gyulladáscsökkentő hatásuk is van, így támogatják a szervezet védekezőképességét és a fertőzésekkel szembeni ellenálló képességét*
- *a toxicitási (biztonságossági) vizsgálatok alapján az alkalmazott hígításban nem károsítja a nyálkahártya sejtek áteresztőképességét, anyagcserejét és a sejtek szaporodását – az alkalmazása kapcsán eddig nem közöltek semmilyen káros mellékhatást, szövődeményt (sem a nemzetközi, sem a hazai adatok alapján – Magyarországon 2011 óta van forgalomban és 1,5 millió dobozt adtak el eddig).*

A teljes körű védelemhez – az óvó-védő rendszabályok betartása mellett – javasoljuk a ViroStop komplex használatát a légúti vírus és baktérium fertőzések megelőzésére és a tünetek csökkentésére.

A ViroStop komplex alkalmazásának az előnyei:

- *semlegesítik mind a száj, mind az orrnyálkahártyára kerülő vírusokat (a legújabb kutatási eredmények alapján nemcsak az influenza, hanem az új koronavírus is)*
- *gátolják a vírusok felszínén lévő fehérjét (az úgynevezett neuraminidáz enzimet) és így a vírusok nem tudnak bejutni a sejtekbe és szaporodni*
- *támogathatja a szervezet védekezőképességét és a fertőzésekkel szembeni ellenálló képességét*
- *a magas koncentrációjú polifenol tartalomnak köszönhetően erős antioxidáns hatásuk van.”*

95. Az eljárás alá vont nyilatkozata és a korábban benyújtott okiratok, adatok és tények alapján kérte az eljáró versenytanácsot, hogy előzetes álláspontját vonja vissza és az eljárást szüntesse meg.

V.2.3. A Fytofontana Kft. eljárás alá vonttal egy vállalkozáscsoportba tartozó mögöttes felelősök közös beadványa

⁷³ Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy az eljárás alá vont arról nem nyilatkozott, hogy a honlap (és az azon szereplő hatásállítások) idézésének miért van jelentősége, annak tartalmát az eljáró versenytanács nem vitatta.

96. A vállalkozások a VJ/13-219/2021. számú, közösen benyújtott iratban kérték a 2024. november 27-ére kitűzött tárgyalást és a nyilatkozattételre megadott határidőt elhalasztani (határidőt nem jelöltek meg).⁷⁴ Indoklásként előadták, hogy semmilyen módon nincs ráhatásuk arra, hogy a Fytofontana Kft. mint felszámolás alatt lévő cég egyáltalán érdemben védekezze-e vagy sem. A vállalkozások felajánlották a felszámolónak, hogy amennyiben a védekezésre hajlandó, úgy annak tulajdonosként a költségeit megtérítik, azonban választ nem kaptak.
97. Kiemelték, hogy egy olyan eljárásba vannak bevonva, amelyben érdemben védekezni nem tudnak, tekintettel arra, hogy az eljárás nem ellenük folyik, és nincsenek birtokukban azok a dokumentumok és iratok, amelyek lehetővé tennék, hogy az előzetes álláspontra válaszolni tudjanak, a megállapítások valódiságát és tényszerűségét felülvizsgálják.
98. Az eljárás alá vontak előzetesen leszögezték (a teljesség igénye nélkül) az alábbiakat:
- A bírság összege a vállalkozások számára értelmezhetetlen, miután nyilvánvalóan a Herb-Pharma Corporation s.r.o. jelenlegi üzleti forgalmán alapul, amelynek csak igen kis része származik, származott Magyarországról, továbbá a gyártás és forgalmazás túlnyomó része nem a VIROSTOP termékből ered, hanem egyéb más kozmetikai termék mintegy 40 országban történő értékesítéséből.
 - A VIROSTOP termékeket több mint 30 (köztük több európai uniós) országban forgalmazták és forgalmazzák, valamint reklámozzák jelenleg is, lényegében hasonló körülmények között, mint Magyarországon, sehol máshol versenyhivatali eljárás nem indult.
 - Időközben a VIROSTOP termékek szereztek további minősítéseket és bizonylatokat, amelyek alátámasztják mindazt, amit a korábbiakban a termékről a piacokon állított a Fytofontana Kft. A termékek forgalmazhatósága és hirdethetősége így nem kétséges, amit az is igazol, hogy a márka ebben az évben már részt vett a milánói gyógyszervásáron, ahol is megállapodások konkrét előkészítése történt arra nézve, hogy a termékeket a legnagyobb nemzetközi (gyógyszer) gyártók megveszik.
 - Figyelembe kell venni azt a körülményt is, hogy az OGYÉI forgalmazást megtiltó határozata leányvállalatuknál, a Fytofontana Kft.-nél olyan kárt okozott (miután valamennyi terméket vissza kellett vonniuk, a partnereket kártalanítani kellett), hogy az a cég fizetéseképtelenségéhez (felszámolásához) vezetett. Ez volt az oka annak, hogy – miután a határozatot jogszerűtlennek tartották – az OGYÉI ellen kártérítési pert indítottak, aminek eredményeképpen elérték, hogy az OGYÉI-vel (illetve jogutódjával) egyezséget kötöttek és a szlovák terméket a magyar piacon jelenleg is forgalmazni tudják, valamint a kiskereskedelmi forgalomban tarthatták a magyar (Fytofontana Kft. által gyártott és forgalmazott) terméket is.
99. A vállalkozások hangsúlyozták, hogy az elévüléssel kapcsolatos álláspontjukat (amelyet korábban, adatkéresekre benyújtott vizsgálati kifogásként is értelmezhetően ismertettek, lásd alább a VIII.4. A mögöttes felelős eljárás alá vontak kifogása című pontban) teljes egészében fenntartják: álláspontjuk szerint határidőn túl kerültek a versenyfelügyeleti eljárásba bevonásra. Álláspontjuk szerint továbbá méltánytalan és minden alkotmányos jogelvet sértő, hogy egy olyan eljárásban kell részt venniük, ahol érdemben védekezni nem tudnak (részben azért, mert az eljárás nem ellenük folyik, részben azért, mert az eljárásban érintett időszak iratanyagához hozzájutni nem tudnak).
100. A Herb-Pharma AG és a Herb-Pharma Corporation s.r.o. a VJ/13-222/2021. számú iratban továbbá a következőket adta elő (a korábbiak fenntartásával és hangsúlyozásával).
101. Álláspontjuk szerint az előzetes álláspont vállalkozáscsoporttal, egyetemleges kötelezéssel kapcsolatos megállapítása megalapozatlan, illetve jogszabálysértő:

⁷⁴ Az eljáró versenytanács a tárgyalást 2024. december 10-re módosította.

- a versenyfelügyeleti eljárásba való bevonásuk időpontjában a „mögöttes felelős” jogi minősítést megalapozó vállalkozáscsoport már nem állt fenn,
- feltéve, hogy a Gazdasági Versenyhivatal vonatkozó döntése időpontjában a Fytofontana Kft.-vel közös vállalkozáscsoport még létezett volna, a Herb-Pharma AG és a Herb-Pharma Corporation s.r.o. eljárásba ügyfélként történő bevonásának a törvényi előfeltételei akkor is hiányoztak,
- tény továbbá, hogy a Gazdasági Versenyhivatal elkésett a Herb-Pharma AG és a Herb-Pharma Corporation s.r.o. eljárásba való bevonásával, mivel erre vonatkozó igénye elévült igénynek számít, érvényesítésére nincsen törvényes lehetőség.

102. A vállalkozások a vállalkozáscsoport megszűnése körében az alábbiakat adták elő.

103. A vállalkozások szerint abban az esetben, ha a vállalkozáscsoport valamely tagvállalkozásával szemben felszámolást rendelnek el, az uralkodó vagy egyedüli tag (részvényes) vállalatirányítási joga a felszámolást elrendelő végzés hatálybalépésével megszűnik. A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Csődtv.) 34. § (1)-(2) bekezdése szerint a felszámolás kezdő időpontjában megszűnnek a tulajdonosnak a gazdálkodó szervezettel kapcsolatos külön jogszabályokban meghatározott jogai, illetve a felszámolás kezdő időpontjától a gazdálkodó szervezet vagyonaival kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet.

104. Az eljárás alá vont szerint a fenti rendelkezések alapján a felszámolási eljárás alatt álló gazdasági társaság tagjai éppúgy nem gyakorolhatják a Ptk. Harmadik Könyvének a jogi személyekre vonatkozó rendelkezéseit, ahogy tilos számukra olyan ügyletet kötni, kötelmet vállalni vagy teljesíteni, amely a fizetéképtelen társaság vagyonaára kihat. Ha tehát a vállalkozáscsoport valamely tagja ellen felszámolást rendelnek el, a vállalkozáscsoport de facto megszűnik, a felszámoló ugyanis nem a csoport egésze, hanem a hitelezők érdekeit köteles képviselni. Következésképpen a vállalkozáscsoport a felszámolással elveszti „konzern-jellegét”.

105. Az eljárás alá vontak kiemelték, hogy a jelen ügyben a Fytofontana Kft.-vel szemben a felszámolás elrendelésére 2024. februárban került sor, a Gazdasági Versenyhivatal viszont csak 2024. július 19-én kelt végzésével rendelte el a Herb-Pharma Corporation s.r.o. és a Herb-Pharma AG vállalkozásoknak a versenyfelügyeleti eljárásba mögöttes felelős ügyfélként való bevonását. Következésképpen a Gazdasági Versenyhivatal akkor hozta meg a vállalkozáscsoport tényére alapozott végzését, amikor ez a vállalkozáscsoport már bizonyítottan nem létezett.

106. Az eljárás alá vontak a vállalkozáscsoport tagjainak mögöttes felelős ügyfélként történő bevonása körében előadták, hogy a Tpv. 78. § (5) bekezdését megállapító törvénymódosítás [az egyes törvényeknek a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény hatálybalépésével összefüggő, valamint jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2020. évi XIX. törvény 25. § (2) bekezdése] miniszteri indokolása szerint a törvényalkotó célja annak a megakadályozása volt, hogy „(...) a vállalkozások az árbevételre vonatkozó adatokkal vagy a végrehajtás alá vonható vagyonnal történő manipulációval elkerüljék a bírság kiszabását vagy annak végrehajtását”.

107. Az Alaptörvény 28. cikke alapján a bíróságok „a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik”. A jogszabályi cél megállapítása során pedig „elsősorban a jogszabály preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló indokolást kell figyelembe venni”. Az eljárás alá vontak szerint a jelen eljárásban a bírság megfizetésére vonatkozó fedezettel való „manipulációra” a Fytofontana Kft.-nek nem volt lehetősége, mivel a vagyona feletti rendelkezési jog jogosultja a felszámolás elrendelésével a felszámoló lett, tehát az eljárásba való bevonásuk időpontjában hiányzott az a

jogalkotó által elismert hitelezői érdek, ami az említett cégek mögöttes felelősségének megállapítását indokolta volna.

108. Az eljárás alá vontak az elévülés körében előadták, hogy 2021. májust követő időszakra nézve a Gazdasági Versenyhivatal vizsgálatot nem folytatott le, következésképpen jogi jelentőséggel bíró megállapításokat sem tehetett. A 2021. májust követő kereskedelmi időszak kívül esett a VJ/13/2021. számú eljárás hatályán. Az Fttv. 13. §-a alapján a jogsértő magatartás esetleges „folyamatos” voltának feltételezésére, még kevésbé megállapítására a vizsgálattal nem érintett időszakban nincsen törvényes lehetőség. Az elévülésre való hivatkozás alkotmányos védelmet élvező jogának gyakorlását a Tptv.-ben előírt, a jogszerűen indult eljárás során tehető kifogások előterjesztésére vonatkozó határidő letelte nem akadályozza.

109. Összegezve az eljárás alá vontak azt kérték, hogy az eljáró versenytanács állapítsa meg a következőket, így a versenyfelügyeleti eljárásból őket bocsássa el:

- a Herb-Pharma AG és a Herb-Pharma Corporation s.r.o. vállalkozások eljárásba való bevonásakor a Fytofontana Kft.-vel közös vállalkozáscsoport már nem létezett,
- hiányzott továbbá az a törvényhozói cél, amelynek megvalósítását az eljárás alá vont vállalkozások mögöttes felelősségének megállapítása szolgálhatná,
- ráadásul a Gazdasági Versenyhivatal az időközben bekövetkezett elévülés folytán a Herb-Pharma AG és a Herb-Pharma Corporation s.r.o. vállalkozásokkal szemben nem járhat el.

110. A vállalkozások előadták továbbá, hogy a Fytofontana Kft. felszámolója arról tájékoztatta őket, hogy az eljárás jelenlegi szakaszában érdemi lépéseket, védekezést, tevékenységet nem kíván folytatni, nyilatkozatot nem tett és nem is kíván tenni, továbbá arról is, hogy a maga részéről a felszámolási eljárást befejezte, a záróanyagot 2024. november 25-ével a törvényszékhez benyújtotta és így lényegében a felszámolás befejeződött, a Fytofontana Kft.-nek vagyona nem volt.⁷⁵ Ezzel előállt az a helyzet, hogy ténylegesen az eljárás a mögöttes felelősök ellen folyik, miután a Fytofontana Kft.-vel szemben hitelezői minőségben sem lehet már követelést bejelenteni. Így abban az esetben, ha az eljáró versenytanács bírságot szab ki, úgy a Fytofontana Kft.-vel szemben még formailag sem lehet érvényesíteni, így ténylegesen az eljárás alanyai a mögöttes felelősök, de az esetleges fizetési kötelezettségüket visszakereset útján – mint hitelező – a Fytofontana Kft.-vel szemben érvényesíteni nem tudják.

111. A vállalkozások a fentiekre is tekintettel részletes betekintési kérelmet nyújtottak be – elsősorban – a Fytofontana Kft. üzleti titkait tartalmazó iratokra vonatkozóan.⁷⁶

V.3. A versenyfelügyeleti eljárásban 2025. január 9-én tartott tárgyaláson előadottak⁷⁷

V.3.1. A CMC Zrt. előadása

112. A versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyaláson a CMC Zrt. elsődlegesen kihangsúlyozta, hogy fenntartja azon álláspontját, hogy teljesen megalapozatlan és valótlan az előzetes álláspont, különös tekintettel arra, hogy olyan (honlapi) képernyőfotókat csatolt 2021. augusztus 25-i beadványában, amelyek igazolják okirati bizonyítékként, hogy a jogszabályoknak megfelelően jártak el, a velük kapcsolatba kerülő pácienseket és betegeket minden esetben részletesen tájékoztatták arról, hogy szakorvosi közreműködést kell igénybe venniük a készítmény használata során és minden egyes egyedi esetben részletes vizsgálat kell, hogy megelőzze a készítmény

⁷⁵ Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a határozat keltekor a vállalkozás még felszámolás alatt állt.

⁷⁶ Az eljáró versenytanács a kérelmet VJ/13-224/2021. számú végzésével bírálta el, a Fytofontana Kft. üzleti titkait tartalmazó iratokba engedte a betekintést.

⁷⁷ A jegyzőkönyv száma: VJ/13-226/2021.

használatát, továbbá felhívták a figyelmet arra is, ami minden egyes gyógyszer reklám esetén kötelező, hogy kérdezzék meg az orvost vagy gyógyszerészt arról, hogy az ő esetükben alkalmazható-e.

113. Az eljáró versenytanács előzetes álláspontja azért is valótlan, mert soha egyetlen általuk tett nyilatkozatban, beleértve a televíziós megjelenést, nem mondták azt, hogy a COVID-19-et gyógyítaná a termék. Továbbá az egyes állítások nem valótlanak, tekintettel arra, hogy a termék 2011 óta van forgalomban és arra, hogy kutatás-fejlesztési megállapodást kötöttek a szakhatósággal (NNGYK) és a Korányi Intézetrel, továbbá a rendelkezésre álló tudományos eredmények bizonyították azt, hogy a termék hatásos, a vírusok megtapadását akadályozza meg és ez nem csak a COVID-19 vírusra igaz, hanem minden olyan vírusra, amely a légutakba kerül.
114. Az eljárás alá vont kifogásolta, hogy a vizsgálat csak a gyógyászati segédeszköz vagy orvostechnikai eszköz kategóriára helyezte a hangsúlyt, mert ebben az ügyben nem az a lényegi kérdés, hogy miként kerül az emberi szervezetbe, hanem a termék összetétele, a hatásmechanizmusa. További hangsúlyos kérdés az eljárás alá vont szerint, hogy nem gyógyszerről beszélünk, hanem egy gyógynövény kivonatról, gyakorlatilag gyógyszer kivonatról. Kiemelte, hogy a tisztifőorvos tájékoztatása szerint az elmúlt 15 évben a termékkel kapcsolatban mellékhatás bejelentésre nem került sor.
115. Az eljárás alá vont szerint tehát
 - a készítményről állított valamennyi tudományos tény valós,
 - a tudományos kutatásoknak köszönhetően egyértelműen megállapítható a hatásossága,
 - egyértelműen megállapítható, hogy a CMC Zrt., amikor a betegekkel kapcsolatba került és alkalmazta, minden esetben a szakmai szabályok, előírások szerint járt el.
116. Kérdésre úgy nyilatkozott, hogy a szabályok alatt a Gyftv. szabályait is érti, annak értelmében minden esetben egyedileg kell tájékoztatni a pácienszt. Az eljárás alá vont szerint a fogalmak nem kerültek tisztázásra, de szándékosan készítménynek és nem másnak nevezi a termékeket.
117. Kiemelte, hogy a szakhatósági eljárásnak nem volt alanya, nem kötöttek a szakhatósággal megállapodást, az kötelezések rájuk nem vonatkozhatnak. Tevékenységük független a Fytofontana Kft.-től.
118. Előadta, hogy a CMC Zrt. semmit nem jelentetett meg a VIROSTOP-pal kapcsolatban, csak a kutatási eredményeikről, egyébiránt nagyon súlyos orvostikai sérelmet követtek volna el, ha elhallgatják a készítmény hatásosságát a vírus semlegesítése kapcsán.
119. Hangsúlyozta, hogy minden egyes állítást nemzetközi szakirodalmi adatok alapján tettek meg, valamint minden esetben ott szerepeltek referenciaként (a 2021. augusztus 25-én benyújtott képernyőfotókon láthatóan) azok a publikációk, amelyek alapján az állításokat megtették, ezeket tehát nem a CMC Zrt. állította, hanem a nemzetközi szakirodalomnak az összesítése. Kiemelte, hogy benyújtották saját vizsgálati eredményeiket is, amelyben leírták a készítmény összetevőinek koronavírus semlegesítő- és gátló hatását, valamint azt is leírták, hogy a három komponens azért is képez egyedülálló hatást, mert a három hatóanyag összeadott hatása sokkal kisebb, mint a három komponens együttes hatása, tehát ezek között van egy nagyon jelentős szinergia.
120. Az eljárás alá vont továbbá felolvasta az alábbi honlapi tartalmat, szemléltetve a kiegészítő információt, a figyelemfelhívás megjelenítését:

Ahhoz azonban, hogy a különböző gyógynövényeket, gyógyhatású készítményeket az egészségmegőrzés illetve a gyógyulás szolgálatába állítsuk és biztonságosan alkalmazhassuk, fontos a növény- és gyógyszer-tani szaktudás valamint a pontos diagnózis! Szintén nagy jelentősége van az elkészítésnek és az adagolásnak, hiszen ettől függ a gyógyító eredmény, azaz a gyógynövények vagy a növényekből készült gyógyhatású készítmények jótékony, vagy éppen ártalmas hatása.

Eppen ezért **rendkívül fontos, hogy a kiválasztásukhoz mindenképpen kérjük orvos, gyógyszerész vagy képzett fitoterápiás szakember segítségét**, hiszen az öngyógyítás – sem gyógynövényekkel, sem gyógyhatású készítményekkel, sem szintetikus gyógyszerekkel – nem kockázatmentes!

121. Az eljárás alá vont hangsúlyozta, hogy azon túl, hogy feltüntették az adagolási útmutatót, megjelenítették a fenti tájékoztatást és a pontos referenciákat is.
122. A CMC Zrt. előadta továbbá, hogy folytatták a vizsgálatokat 2021. január és május között is, két, nagy esetszámú retrospektív vizsgálattal. Az egyik vizsgálatba 170 beteget vontak be (kontroll csoporttal) és azt vizsgálták, hogy a VIROSTOP (tehát maga a készítmény és nem az összetevők, hatóanyagok) mennyire hatékony. Az eredmény alapján egyértelműen, szignifikánsan csökkentek a tünetek (és azok intenzitása), valamint kevesebb vírus volt a nyálkahártyákban. A másik vizsgálatban 182 beteg bevonásával (szintén kontroll csoportos összehasonlítással) azt állapították meg, hogy a betegek közvetlen kontakt személyeinek megfertőződési esélyét a VIROSTOP használata szignifikánsan csökkentette, akik pedig mégis megfertőződtek, azoknál rövidebb ideig tartottak a tünetek és enyhébbek voltak, és ki tudtak mutatni egy korai jelentős immunválasz fokozódást is. Ezeket a kutatásokat is publikálták nemzetközi szaklapban és csatolták a versenyfelügyeleti eljárás iratai közé.
123. A vállalkozás kiemelte, hogy a CMC Zrt. más módon nem nyilvánult meg. A bizonyítékok kapcsán pedig azt hangsúlyozta, hogy védekezése időszerű és releváns, a kereskedelmi gyakorlat idejére vonatkozik, minden megjelenés, megnyilvánulás, ami a járvány alatt történt, szintén időszerű volt. A vállalkozás azt is kiemelte, hogy a világjárvány alatt (globálisan) számtalan kutatás indult arra vonatkozóan, hogy hogyan lehet akár a vírus szaporodást, akár vírus tapadást, akár egyáltalán a COVID-ot megakadályozni.
124. Az eljáró versenytanács álláspontját az eljárás alá vont abban a tekintetben is kifogásolta, hogy az egyes, az előzetes álláspontban idézett állításokat (pl. megakadályozza, meggyógyítja vagy hasonló kifejezések) egyetlen egyszer nem használta, ugyanis minden esetben kivétel nélkül azok a szakmailag megalapozott fogalmak szerepelnek, hogy a vírus szaporodást és a vírus megtapadását akadályozza, ezek értelemszerűen, logikusan, a józan paraszti ész szerint azt jelentik, hogy csökkentette a COVID terjedésének a sebességét, a vírus hatását.
125. Az eljárás alá vont a tárgyaláson további szakcikket⁷⁸ nyújtott be (az angol nyelvű cikkek mindegyike online is elérhető még a jelen határozat keltekor is különböző szakmai kiadványok, portálok oldalain), valamint csatolta (magyar nyelven)

⁷⁸ Cikkek:

- Rebensburg-Helfer-Schneider-Koppensteiner-Eberle-Schindler-Gürtler-Brack-Werner: Potent in vitro antiviral activity of Cistus incanus extract against HIV and Filoviruses targets viral envelope proteins (2016. február 2.)
- Jankovics-Borsos-Mirani-Lükő-Kuti-Dénes: Using polyphenol rich Cistus creticus and other plant extracts containing nasopharyngeal spray may provide an additional tool in the preventive and symptomatic armamentarium against mild upper respiratory tract infections (2022. november 14.)
- Jankovics-Borsos-Mirani-Dénes: Early use of polyphenol-rich Cistus creticus extract containing nasopharyngeal spray is associated with significantly shorter duration of symptoms in mild COVID-19 patients: A retrospective case-control study (2021. szeptember 30.)
- Droebner-Haasbach-Mueller-Planz: The polyphenol rich plant extract CYSTUS052 is highly effective against H5N1 and pandemic H1N1v influenza A virus (2011.)

- az NNK-val és az OKPI-val (2020. májusban) kötött kutatás-fejlesztési megállapodását, amely szerint in vitro diagnosztikai orvostechikai eszköz fejlesztése érdekében állapodtak meg COVID-19 fertőzéssel összefüggő egészségügyi kutatási-fejlesztési feladatok ellátásra, valamint
- a VIROSTOP coronavirus gátló hatása című (dr. J.I., orvos mikrobiológus által 2020. októberben készített) vizsgálati zárójelentés rövid összefoglalóját, amely szerint *„a vizsgálatok alapján megállapítható, hogy VIROSTOP készítmény in vitro neutralizáló / semlegesítő hatást mutat a SARS CoV-2 szövettenyésztetben történő szaporodására. A VIROSTOP oldat magas 1:640 hígításban is 100%-ban gátolta a vírus szaporodását. A VIROSTOP oldat új koronavírus semlegesítő hatása nagyobb, mint az egyes összetevők vírusgátló hatása külön-külön.”*

V.3.2. A Fytofontana Kft. eljárás alá vonttal egy vállalkozáscsoportba tartozó mögöttes felelősök előadása

126. A mögöttes felelősként bevont vállalkozások képviselői (minden korábban előadottat fenntartva, különösen az elévülés témájában) elsődlegesen arra utaltak, hogy miközben egy lezárt időszak lezárt magatartását vizsgálta a hatóság, a mögöttes felelősöknél nem a lezárt időszak, hanem az a kérdés, hogy fennáll-e a vállalkozáscsoport minőség akár aktuálisan, akár az előzetes álláspont keltekor.
127. Ahogyan azt írásban is rögzítették, hiányzik az egyszemélyes tulajdonos vállalkozás irányítási joga, mert a felszámolóra ruházza át a jogosítványokat a Csódtv. Mivel a mögöttes felelősök már nem rendelkeztek irányítási jogokkal, a mögöttes felelősségük sem volt megállapítható a versenyfelügyeleti eljárásba való bevonáskor.
128. Kiemelték, hogy a Tpv. és minden egyéb, irányítási joggal foglalkozó szabályozás a tényleges, azaz de facto irányítási jogok meglétének vagy nem meglétének megkülönböztető jelentőséget tulajdonít: ha egy cég többségi tulajdonnal nem rendelkezik, de tényleges irányítási joggal igen, akkor megállapítható a vállalkozáscsoport és ez fordítva is igaz, ha már nem állnak fenn a jogosítványok, amelyek normál esetben a tulajdonoshoz kapcsolódnak, akkor nincs tényleges irányítási jog sem.
129. A jelen ügyben a felszámoló semmi irathoz, dokumentumhoz nem adott hozzáférést, hozzájárulást a tulajdonosoknak, csak az egyezségről tudnak. A mögöttes felelősök a tárgyaláson az egyezséggel kapcsolatban az alábbiakat osztották meg:
- közigazgatási egyezség ritka, a jelen ügyben a kártérítési per lehet az oka, jó pozícióban voltak a cégek, azt gondolták a hatóságnál is, hogy a per nem alaptalan, az eljárás alá vontak pedig a forgalmazhatóság érdekében belementek az egyezségbe,
 - nemzetközileg is folytak vizsgálatok, a készítmény hatásosságát ma már nem lehet vitatni, a fél világon forgalmazzák, azok között a szűk keretek között (ami nyilván nem oldja meg a COVID problémáját), amire elfogadták.

-
- Ehrhardt-Hrincius-Korte-Mazur-Droebner-Poetter-Dreschers-Schmolke-Planz-Ludwig: A polyphenol rich plant extract, CYSTUS052, exerts anti influenza virus activity in cell culture without toxic side effects or the tendency to induce viral resistance (2007. május 7.)
 - Kalus-Grigorov-Kadecki-Jansen-Kiesewetter-Radtke: Cistus incanus (CYSTUS052) for treating patients with infection of the upper respiratory tract. A prospective, randomised, placebo-controlled clinical study (2009. október 6.)
 - Biagi-Baini-Miraldi-Terrosi-Cusi: In vitro neuraminidase inhibitory effect and activity against influenza virus A H1N1 of herbal drugs used for common cold (2019.)

130. Az eljárás alá vontak kérték a fentieket a jogkövetkezmények (bírság) körében értékelni, ahogyan azt is, hogy a reklámozás elenyésző volt.
131. A vizsgálat a tárgyaláson megjegyezte, hogy maguk a vállalkozások nyilatkoztak arról, hogy milyen (adott esetben vállalkozáscsoport) viszonyban vannak egymással, amire a mögöttes felelős eljárás alá vontak kiemelték, hogy
- a vizsgált kereskedelmi gyakorlat idején a vállalkozáscsoport még fennállt,
 - a vállalkozáscsoport léte egy végrehajtási kérdés, így a bevonás ideje az irányadó, azaz, ha a vállalkozások között már nem áll fenn a bevonás idején a vállalkozáscsoport, akkor már nem vonhatóak be,
 - a felszámolót sem gondolják felelősségre vonhatónak, irányítónak, de a jogok átkerültek, így megszűnt a mögöttes felelősként bevont vállalkozások irányítási joga (de nem is szükséges, hogy más felelős megjelölhető legyen, a cégek felelőssége független a felszámoló felelősségétől).

VI.

Jogszabályi háttér

VI.1. A Gyftv. releváns rendelkezései

132. A Gyftv. 17. § (1) bekezdése értelmében a támogatással nem rendelhető gyógyászati segédeszközök reklámozása megengedett, ha a reklám
- a) egyértelműen meghatározza, hogy a reklámozott termék gyógyászati segédeszköz,
 - d) a gyógyszert az engedélyezett alkalmazási előírás, a gyógyászati segédeszközt a használati útmutató alapján mutatja be,
 - e) tartalmazza a gyógyászati segédeszköz rendeltetészerű alkalmazásához szükséges, külön jogszabályban meghatározottak szerinti tájékoztatást, figyelmeztető szöveget,
 - f) egyértelmű felhívást tartalmaz gyógyászati segédeszköz esetén a használati útmutató megismerésének szükségességére.
133. A Gyftv. 17. § (2) bekezdésének g) pontja értelmében az (1) bekezdés szerinti reklám nem tartalmazhat olyan utalást vagy kifejezést, amely tudósok, egészségügyi szakemberek vagy ismert személyiségek ajánlását tartalmazza.
134. A Gyftv. 18. § (1) bekezdése szerint a gyógyszerrel és gyógyászati segédeszközzel kapcsolatos kereskedelmi gyakorlat Gyftv.-ben, valamint a 77. § (2) bekezdésének j) pontjában foglalt felhatalmazás⁷⁹ alapján kiadott rendeletben (a 18-19. § tekintetében a továbbiakban: rendelet) meghatározott szabályai megsértéséért - a (3) és a (4) bekezdésben meghatározott kivételekkel - az felel, aki a kereskedelmi gyakorlat tekintetében önálló foglalkozásával vagy gazdasági tevékenységével összefüggő célok érdekében jár el, és a kereskedelmi gyakorlattal érintett

⁷⁹ Felhatalmazást kap az egészségügyért felelős miniszter, hogy rendeletben szabályozza a gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, illetve tápszer ismertetésének és az ismertetési tevékenység folytatásának részletes feltételeit, az ismertetési tevékenység bejelentésére és az ismertetési tevékenységet folytatók, valamint az ismertető személyek nyilvántartásának vezetésére, az ismertetői igazolvány kiállítására és módosítására, az igazolvány személyes adatot nem tartalmazó adattartalmára vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá a gyógyszer, gyógyászati segédeszköz és a tápszer ismertetésére jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket, a gyógyszerrel, gyógyászati segédeszközzel, valamint a gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítménnyel, illetve tápszerrel kapcsolatos, fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó részletes szabályokat, továbbá az ismertetési tevékenységet folytató által szervezett rendezvényt, tanfolyammal összefüggésben bejelenteni köteles adatokat.

gyógyszer, illetve gyógyászati segédeszköz értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A (2) bekezdés értelmében az (1) bekezdésben meghatározott személy felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg az (1) bekezdésben meghatározott személy érdekében vagy javára.

135. A Gyftv. 18. § (4) bekezdése alapján a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért az is felel, aki a kereskedelmi kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint, aki önálló gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, kivéve, ha a jogsértés az (1) bekezdésben meghatározott személy utasításának végrehajtásából ered. Az (5) bekezdés értelmében a (4) bekezdés szerinti jogsértő kereskedelmi gyakorlattal okozott kárért a (4) bekezdésben említett személyek az (1) bekezdésben meghatározott személlyel egyetemlegesen felelnek.
136. A Gyftv. 18/A. § (1) bekezdése értelmében a gyógyszerrel és gyógyászati segédeszközzel kapcsolatos, fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlat a Gyftv.-ben, illetve a rendeletben meghatározott szabályai megsértése esetén az eljárás lefolytatására - a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel - a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult. Az eljáró hatóság a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott szabályok szerint jár el.

VI.2. Gyógyászati segédeszközök reklámozásának speciális szabályai

137. A Gyftv. 77. § (2) bekezdés j) pontjában kapott felhatalmazás alapján hozott 3/2009. EüM rendelet 4. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a Gyftv. 17. § (1) bekezdés e) és f) pontja szerinti figyelmeztető szöveg gyógyászati segédeszköz esetén a következő: *„A kockázatokról olvassa el a használati útmutatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát!”*.
138. A rendelet 4. § (3) bekezdése szerint az (1) és (2) bekezdés szerinti figyelmeztető szöveget a reklámban jól olvashatóan, jól látható helyen, vízszintesen elhelyezve, a háttérből kiemelve magyar nyelven kell feltüntetni. A figyelmeztető szövegnek le kell fednie a reklám felületének tíz százalékát, két vagy több nyelven megjelenített figyelmeztető szöveg esetében pedig legalább a húsz százalékát. Több oldalas reklámanyag esetében a figyelmeztető szöveget a reklámanyag utolsó oldalán kell megjeleníteni.
139. A rendelet 4. § (4) bekezdése alapján a (3) bekezdésben foglalt rendelkezést televízióban közzétett reklám esetében is megfelelően alkalmazni kell a reklám végén közzétett képernyőszövegre. A képernyőszöveget az (1) bekezdés szerinti esetben legalább öt másodpercig, a (2) bekezdés szerinti esetben legalább tíz másodpercig kell feltüntetni, és ezen időtartam alatt a figyelmeztető szövegnek jól érthetően, magyar nyelven kell elhangzania.
140. A rendelet 4. § (5) bekezdése szerint a rádióban közzétett reklám esetében az (1) és (2) bekezdés szerinti figyelmeztető szövegnek a reklám végén, jól érthetően, magyar nyelven kell elhangoznia. A figyelmeztető szöveg időtartamának az (1) bekezdés szerinti esetben legalább öt másodpercnek, a (2) bekezdés szerinti esetben pedig legalább tíz másodpercnek kell lennie.
141. A rendelet 4. § (6) bekezdése alapján gyógyszer vagy gyógyászati segédeszköz emlékeztető reklámjának [Gyftv. 17. § (3) bekezdése]⁸⁰ közzététele esetén az (1)-(5) bekezdésben meghatározott rendelkezéseket nem kell alkalmazni.

⁸⁰ *A vény nélkül is kiadható gyógyszerek, illetve társadalombiztosítási támogatásban nem részesülő gyógyászati segédeszközök olyan reklámjára, amely kizárólag a gyógyszer vagy gyógyászati segédeszköz nevét és gyártójának nevét vagy védjegyét tartalmazza (emlékeztető reklám), az (1) bekezdés nem alkalmazandó. A gyógyszer vagy gyógyászati*

VI.3. Az Fttv. és a Tpv. releváns rendelkezései

142. Az Fttv. 1. § (1) bekezdése alapján az Fttv. állapítja meg a termékhez kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait.
143. Az Fttv. 3. § (1) bekezdése szerint tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. Az Fttv. 3. § (2) bekezdése szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat,
- a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az észszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és
 - b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét a termékkel kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas.
144. Az Fttv. 3. § (3) bekezdése szerint a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).
145. Az Fttv. 3. § (4) bekezdése szerint az Fttv. mellékletében meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek.
146. Az Fttv. 6. § (1) bekezdése szerint megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény – figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére – olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót a bekezdésben felsoroltak közül egy vagy több tényező tekintetében, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas. A bekezdés b) pontja szerint ilyen tényezők a termék lényeges jellemzői, b) alpontja szerint különösen az egészségre gyakorolt hatása.
147. Az Fttv. 14. §-a alapján a vállalkozás – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.
148. Az Fttv. mellékletének 11. pontja alapján tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat az írott vagy elektronikus médiában szerkesztői tartalom használata a termék értékesítésének vagy más módon történő igénybevételenek előmozdítására úgy, hogy ezért a vállalkozás ellenszolgáltatást nyújtott, ez azonban nem tűnik ki egyértelműen a tartalomból vagy a fogyasztó számára egyértelműen felismerhető képi vagy akusztikus elemekből (szerkesztői tartalomnak álcázott reklám).
149. Az Fttv. mellékletének 17. pontja alapján tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat annak valótlan állítása, hogy a termék alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására.
150. Az Fttv. 9. § (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett termék értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. Az Fttv. 9. § (2) bekezdése alapján

segédeszköz emlékeztető reklámja kizárólag rádióban vagy televízióban, ugyanazon reklámösszeállításon belül, e § (1)-(2) bekezdésének megfelelő reklám megjelenését követően tehető közzé.

- az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára. Az Fttv. 9. § (3) bekezdése értelmében pedig a (2) bekezdéstől eltérően, a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért az is felel, aki a kereskedelmi kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, kivéve, ha a jogsértés az (1) bekezdés szerinti vállalkozás utasításának végrehajtásából ered. Az ilyen jogsértő kereskedelmi gyakorlattal okozott kárért e személyek az (1) bekezdés szerinti vállalkozással egyetemlegesen felelnek.
151. Az Fttv. 10. § (3) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt indított ügyekben, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas. Ugyanezen szakasz (4) bekezdése szerint a (3) bekezdés rendelkezése nem alkalmazható az olyan kereskedelmi gyakorlat vonatkozásában, amely kizárólag a termék címkéjén (a terméken, annak csomagolásán) jelenik meg vagy az Fttv. 7. § (3) bekezdésében említett tájékoztatási követelmény megsértésével valósul meg.
152. Az Fttv. 11. § (1) bekezdése szerint a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál – a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével – a következő szempontok irányadóak:
- a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy
 - b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.
153. Az Fttv. 11. § (2) bekezdése szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha
- a) a kereskedelmi gyakorlat országos médiaszolgáltatást végző médiaszolgáltatón keresztül valósul meg,
 - b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg,
 - c) a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul, vagy
 - d) az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.
154. Az Fttv. 19. § c) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel a Gazdasági Versenyhivatal eljárása tekintetében a Tpv. rendelkezéseit kell alkalmazni.
155. A Tpv. 46. § (1) bekezdése alapján a versenyfelügyeleti eljárásra a Tpv.-ben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit akkor kell alkalmazni, ha azt a Tpv. kifejezetten előírja.
156. A Gazdasági Versenyhivatal illetékességét a Tpv. 45. § állapítja meg.
157. A Tpv. 60/A. § (1) bekezdésének c) pontja alapján a vizsgáló, illetve az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti, ha az eljárás okafogyottá vált.

158. Az eljáró versenytanács határozatában a Tpvt. 76. § (1) bekezdésének
f) pontja alapján megállapítja a jogsértés tényét,
k) pontja alapján bírságot szab ki.
159. A Tpvt. 78. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az eljáró versenytanács bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozó jogsértő magatartást valósít meg. A jelen ügyben vizsgált magatartások gyakorlásának idején hatályos (1b) pont alapján a bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve azon - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoport a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja.
160. A Tpvt. 78. § (2) bekezdés értelmében a bírság legmagasabb összegének meghatározásakor a nettó árbevételt a határozat meghozatalát megelőző üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy egyszerűsített éves beszámoló alapján kell meghatározni. Ha a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre hiteles adat, az utolsó hitelesen lezárt üzleti év nettó árbevétele az irányadó. A nettó árbevétel számítására egyebekben megfelelően alkalmazni kell a 24. § (3) bekezdését és a 27. § (7) bekezdését.
161. A Tpvt. 78. § (3) bekezdés szerint a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.
162. A Tpvt. 78. § (5) bekezdés alapján az eljáró versenytanács a vállalkozáscsoport jogsértést megvalósító tagját és a vállalkozáscsoportnak a határozatban nevesített tagjait egyetemlegesen kötelezi a bírság megfizetésére.

VII.

A vizsgálat keretei

VII.1. A vizsgált magatartás

163. A versenyfelügyeleti eljárásban az került vizsgálatra, hogy a Fytofontana Kft., valamint CMC Zrt. által a termékek népszerűsítése során megvalósított kereskedelmi gyakorlat (különböző állításokkal, üzenetekkel és egyéb módon, információk elhagyásával) megsértette-e
- az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontjában és mellékletének 11. és 17. pontjában foglalt magatartás megvalósításával a 3. § (1) bekezdésének, valamint
- a Gyftv. 17. § (1) bekezdés a), d), e), f) és g) pontjának rendelkezéseit.
164. A vizsgált időszak az ügyindító végzés értelmében 2020. október 1-jén kezdődött, ugyanis az eljárás alá vontak kommunikációjukat 2020 októberében kezdték meg a Közlemény, a Sajtóközlemény megjelentetésével és a sajtótájékoztató megszervezésével. 2020 októberében és novemberében jelentek meg a híradások a médiában, illetve egyes fizetett online megjelenések (PR cikkek) közzétételére még 2020 decemberében is sor került. A közösségi médiában 2020 októbere és 2021 februárja között tették közre kommunikációjukat. A www.virostop.hu oldalon megjelent kommunikációról 2021 februárjából állnak rendelkezésre oldalmentések. Ugyan az oldal jelenleg is aktív, és azon kereskedelmi gyakorlat is található, azonban a szakhatósági eljárásokat követő módosításokra tekintettel a honlap folytonos tartalma nem rögzíthető.

165. Megállapítható az is, hogy a CMC Zrt. 2021 májusában törölte a Közleményt honlapjáról. Egyes online tartalmak, valamint a közösségi oldalakon közzétett bejegyzések (két influenszer által közzétett bejegyzés kivételével) a vizsgálok célzott, kifejezetten a tartalomra vonatkozó, aktív keresésével még elérhetőek voltak, azonban ezen híradások, bejegyzések – az adott médiaeszközök jellegénél fogva – aktualitásukat veszítve már nem jelennek meg az online sajtótermékek nyitóoldalain vagy könnyebben elérhető aloldalain, esetleg tematikus listáiban, illetve a közösségi oldalakon sem kerülnek be a felhasználók hírfolyamába, így azok a fogyasztók számára észlelhető kommunikációként gyakorlatilag nem érhetőek el.
166. Mindezek alapján a vizsgált kereskedelmi gyakorlat közzétételének időszaka 2020. októbertől 2021. májusig tartott. A vizsgált időszak kiterjesztését a szakhatósági eljárások, döntések, illetve a forgalmazás és kereskedelmi gyakorlat ezekből is eredeztethető módosításai sem alapozzák meg.
167. Ezzel együtt az eljáró versenytanács azt is ki kívánja emelni, hogy mindez egyáltalán nem jelenti azt, hogy a jelenlegi kereskedelmi gyakorlat nem jogsértő, a VIROSTOP márkanév alatt jelenleg forgalmazott termékek esetében is láthatóak gyógyhatás- és egyéb, a termékkategória esetében kérdésesen alkalmazható állítások, azonban ezekkel kapcsolatban más vállalkozások felelőssége valószínűsíthető, illetve ezekre a jelen versenyfelügyeleti eljárás nem terjed ki.

VII.2. Hatály, hatáskör, illetékesség

168. A fentebb ismertetett tényállásra az Fttv. rendelkezései alkalmazandók tekintettel arra, hogy a bemutatott tájékoztatások az Fttv. 2. §-ának d) pontja szerinti kereskedelmi gyakorlatnak (kereskedelmi kommunikációnak) minősülnek, melyek természetes személy fogyasztóknak szólnak (a népszerűsített termékek fogyasztói is természetesen csak természetes személyek lehetnek, az esetleges szakmai megrendelők tájékoztatása más jogszabályi keretek között értékelendő).
169. Az CMC Zrt. által közzétett Közleményre ugyan „szakmai tájékoztatóként” hivatkozik az eljárás alá vont, azonban nyilatkozata szerint pácienseinek szánta (amit a megfogalmazás is egyértelműen alátámaszt), akik viszont egyértelműen természetes személyek, fogyasztók, továbbá a Közlemény végén elhelyezett linkről közvetlenül a CMC Zrt.-től megrendelhetőek voltak a termékek. A termékek fogyasztók felé történő népszerűsítésére való irányultság ekként egyértelműen megállapítható.
170. Lényeges továbbá, hogy az egyes kommunikációk közzétételekor (2020 őszén) a koronavírussal kapcsolatos tájékoztatásokat jelentős sajtótevékenység- és érdeklődés kísérte (a vizsgált ügyben is nagy számú sajtómegjelenést generáltak a kommunikációk), így a sajtóközlemény és sajtótájékoztató életszerűen közvetlenül vezethettek (a sajtóbeli érdeklődéseken túl) a népszerűsített termékek igénybevételére, használatára, nyilvánvalóan ez is volt a céljuk. A Versenytanács a VJ/88-71/2016. számú döntésében is erre az elvre alapítottan mondta ki a vizsgált kommunikáció tekintetében, hogy az kereskedelmi gyakorlatnak minősül.⁸¹
171. Szükséges azt is megjegyezni, hogy az Európai Bizottságnak a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: UCP Irányelv) értelmezéséhez és alkalmazásához kiadott iránymutatás (a továbbiakban: UCP Iránymutatás)⁸² szerint az UCP Irányelv (így az annak rendelkezéseit átültető Fttv.) alkalmazási köre tág, mivel az üzleti vállalkozások és fogyasztók közötti összes ügyletre kiterjed, legyen szó offline vagy online ügyletről, továbbá technológia semleges és a használt csatornától, kommunikációs eszköztől függetlenül vonatkozik az üzleti vállalkozások és fogyasztók közötti ügylet megvalósítására.

⁸¹ VJ/88-71/2016. sz. határozat 205-210. bekezdései

⁸² Az Európai Bizottság (2021/C 526/01) közleménye

172. Megállapítható továbbá, hogy a vizsgálattal érintett termékek a fentebb bemutatottak szerint a Gyftv. 3. § 6. pontja szerinti gyógyászati segédeszköznek minősülnek. Mivel az eljárás alá vontak által alkalmazott kereskedelmi gyakorlat természetes személy fogyasztóknak szólt, és a gyógyászati segédeszköznek minősülő orvostechnikai eszköz termékkategóriába tartozó termékek népszerűsítésére szolgált, így az a Gyftv. 3. § 11. pontja alapján reklámnak minősül.
173. A fentieknek és a Gyftv. 1. § (1) bekezdésének megfelelően a termékeket népszerűsítő kereskedelmi gyakorlatra, reklámra a Gyftv. rendelkezései is alkalmazandók.
174. A Gyftv. 18/A. § (1) bekezdése szerint a gyógyszerrel és gyógyászati segédeszközzel kapcsolatos, fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlat e törvényben, illetve a rendeletben meghatározott szabályai megsértése esetén az eljárás lefolytatására – a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel – a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult. Az eljáró hatóság az Fttv.-ben meghatározott szabályok szerint jár el. Figyelemmel továbbá az Fttv. 19. §-ának a) pontjára, a Gazdasági Versenyhivatal eljárása tekintetében (az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel) a versenyfelügyeleti eljárásnak a Tpv-t.-ben megállapított rendelkezéseit kell alkalmazni.
175. Figyelemmel a mögöttes felelős eljárás alá vontak elévüléssel kapcsolatos álláspontjára, az eljáró versenytanács a jelen pontban a tárgyi hatályon túl az időbeli hatály fennálltát, illetve a határidőben történő ügyindítást és az eljárás alá vontak határidőben, jogszerűen történő bevonását is megállapítja (lásd a VIII.3. és a VIII.4. pontban írtakat is). A vizsgálattal érintett magatartás 2021. májusig tartott, a versenyfelügyeleti eljárás pedig ezen időpontot megelőzően, 2021. március 24-én indult. Az Fttv. 19. § c) pontjára figyelemmel az Fttv. 13. §-a alkalmazandó a jelen ügyben, amelynek értelmében az eljárás a jogsértő kereskedelmi gyakorlat megvalósulását követő három éven túl nem indítható meg. Ha a jogsértő magatartás folyamatos, a határidő a magatartás abbahagyásakor kezdődik. Ha a jogsértő magatartás azzal valósul meg, hogy valamely helyzetet vagy állapotot nem szüntetnek meg, a határidő mindaddig nem kezdődik el, amíg ez a helyzet vagy állapot fennáll. Figyelemmel arra, hogy a versenyfelügyeleti eljárás indításakor a vizsgált kereskedelmi gyakorlat még folyamatban volt, az elévülési idő még el sem kezdődött, így a versenyfelügyeleti eljárás indítása időszerű volt.
176. Az eljáró versenytanács hangsúlyozza továbbá, hogy a versenyfelügyeleti eljárás indítása nem zárja le a vizsgált időszakot, illetve az ügyindító végzés sem korlátozza a vizsgált időszakot a 2021. május előtti időszakra.
177. Egyébiránt a Tpv-t. (a versenyfelügyeleti eljárás indításának szabályai között, az időbeli hatály körében, tehát azzal kapcsolatban, hogy a vizsgált magatartás elkövetését követően legkésőbb mely időpontig indítható meg a versenyfelügyeleti eljárás) úgy rendelkezik a 68. § (3) bekezdésének a) pontjában, hogy az elévülési időket nem kell alkalmazni a Tpv-t. 53. § (4) bekezdése alapján más vállalkozásnak a versenyfelügyeleti eljárásba történő bevonására. A Tpv-t. 53. § (4) bekezdése szerint ha a rendelkezésre álló adatok alapján valószínűsíthető, hogy a vizsgált magatartásnak más vállalkozás is részese volt, vagy a vizsgált magatartás tekintetében más vállalkozás felelőssége is fennállhat, a vizsgáló e vállalkozást az eljárásba bevonja.
178. Fentiekre tekintettel sem a sérelmezett kereskedelmi gyakorlatok vizsgálhatósága, sem a mögöttes felelősök versenyfelügyeleti eljárásba (eljárás alá vontként való) bevonhatósága nem évült el. Ekként annak sincs relevanciája, hogy a mögöttes felelősök versenyfelügyeleti eljárásba való bevonáskor már nem volt folyamatban a sérelmezett kereskedelmi gyakorlat.
179. Az Fttv. 10. § (3) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt indított ügyekben, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.

180. A jelen ügyben a gazdasági verseny érdemi érintettsége fennáll, tekintettel a kereskedelmi gyakorlat kiterjedtségére, így arra, hogy a kereskedelmi gyakorlatok a vállalkozások saját honlapjain, országosan elérhető online webáruházban, közösségi média felületeken és online megjelenések útján jelentek meg, továbbá mind a Sajtóközleményt, mind a Sajtótájékoztatót számos, adott esetben országos médium, kereskedelmi televíziós csatorna és rádióadó is átvette, ezáltal a fogyasztók széles körét érthették el. A gazdasági verseny érdemi érintettsége fennáll továbbá az eljárás alá vont vállalkozások nettó árbevételére tekintettel is. Így a rendelkezésre álló adatok alapján a Gazdasági Versenyhivatal hatásköre az Fttv. 11. § (1) bekezdés a) és b) pontjára figyelemmel is megállapítható.
181. A Gyftv. 18/A. § (1) bekezdése szerint a gyógyszerrel és gyógyászati segédeszközzel kapcsolatos, fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlat Gyftv.-ben meghatározott szabályai megsértése esetén az eljárás lefolytatására az Fttv.-ben meghatározott hatóság jogosult. Az eljáró hatóság az Fttv.-ben meghatározott szabályok szerint jár el. Így a fentiek alapján a Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Gyftv. alapján vizsgált magatartások esetén is fennáll.
182. A Gazdasági Versenyhivatal illetékességét a Tpv. 45. §-a állapítja meg.

VII.3. Az eljárás alá vontak felelőssége

183. Az Fttv. 9. § (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.
184. Az Fttv. 9. § (1) bekezdésében alkalmazott érdek-elv figyelembevételével a jelen versenyfelügyeleti eljárás során vizsgált kereskedelmi gyakorlattal kapcsolatban az eljárás alá vont Fytofontana Kft. és CMC Zrt. vállalkozások felelőssége megállapítható, tekintettel arra, hogy a vizsgált időszakban a termékeket mind a két vállalkozás forgalmazta közvetlenül a fogyasztók részére, ezzel összefüggésben a termékek népszerűsítése ezen eljárás alá vontaknak közvetlenül érdekükben állt, mivel abból bevételük származott a vizsgált időszakban.
185. A vizsgált kereskedelmi kommunikáció nagyobb részét a Fytofontana Kft. tette közzé (fizetett online PR megjelenés, közösségi oldalakon megjelent kommunikáció, www.virostop.hu oldal). A Sajtóközleményt (mely a megrendelésére készült el) ugyan közvetlenül fogyasztók felé nem a Fytofontana Kft. tette közzé, azt a média munkatársai részére küldte meg megbízásából egy reklámügynökség, ugyanakkor az ilyen kommunikációs eszköz célja éppen az, hogy a közlemény tartalmát a sajtó, média ossza meg a nagyközönséggel, a fogyasztókkal. Ahogyan az a 62. pont szerinti összesítő táblából is látható, mind a honlapi Közlemény, mind a sajtóközlemény és a sajtótájékoztató alapján egyértelműen beazonosítható a VIROSTOP és az eljárás alá vontak, a vállalkozásokhoz köthető személyek révén is.
186. Az eljárás alá vontak ezért alappal kellett azzal számolnia, hogy bármely, a Sajtóközleményben megosztott információt a média nyilvánosságra fogja hozni, annak forgalomösztönző hatása lehet. Azzal is jó eséllyel számolhatott a Fytofontana Kft., hogyha a híradásokban a termékek nevét esetleg nem is említik meg, az azokban található hatóanyag és a kutatást végző intézmény vagy a kutatást megrendelő cég neve alapján a fogyasztók képesek lesznek a termékeket beazonosítani. Ahogy azt a vizsgálat által elvégzett kulcsszavas internetes keresések bizonyítják,⁸³ a média által közzétett információk alapján (bodorrózsa, cystus creticus, CMC Déli Klinika, Fytofontana Kft.) volt lehetősége a fogyasztóknak a termékeket beazonosítani. Továbbá a COVID-19 járványidőszakban a fogyasztók egyébként is fokozottan, a megszokottnál nagyobb nyitottsággal és intenzitással figyelték és keresték a különböző megoldásokat a védekezésre és a gyógyulásra. Az is megállapítható, hogy a Fytofontana Kft.

⁸³ VJ/13-186/2021. sz. beemelő feljegyzés melléklete

vállalkozáscsoportjába tartozó társaságok egyik vezetője, M.A. is részt vett a sajtótájékoztatón. Mindezekre tekintettel a fent (lásd a IV.3.2. pontot) felsorolt televíziós- és rádió interjúkban, sajtócikkekben megjelent – egyúttal a Sajtóközleményben szereplő, illetve a sajtótájékoztatón elhangzott – tartalom vonatkozásában is megállapítható a Fytofontana Kft. felelőssége.

187. Ugyan ezen híradásokért (egy kivétellel) ellenszolgáltatást nem nyújtott a Fytofontana Kft., azokat nem is szponzorálta, azonban azt a Fytofontana Kft. is elismerte, hogy ezen média tartalmakhoz az újságírók az információkat a nyilvános Sajtóközleményből és a sajtótájékoztató anyagából vették át. Nem megalapozott azonban a Fytofontana Kft. azon védekezése, miszerint a szóban forgó, médiában megjelent híradások tartalmáért semmilyen felelősség nem terheli. A fentebb már írtak szerint az eljárás alá vontól (pontosabban az eljárás alá vontaktól, hiszen a CMC Zrt. honlapi Közleményén alapul a Sajtóközlemény és a sajtótájékoztató is), mint kiinduló forrástól származnak a média híradásokban a termékekre, azok hatóanyagára vonatkozó állítások, mivel azokat a Sajtóközlemény tartalmazta, illetve a sajtótájékoztató elhangzott. A Sajtóközlemény kifejezetten tartalmazott arra vonatkozó állítást, hogy a termékek hatóanyaga, a *cystus creticus* a „*vírusszaporodás vizsgálatához elterjedten használt szövettenyésztésen semlegesíti/elpusztítja az új koronavírus, illetve jelentősen gátolja a szaporodását.*” A CMC Zrt. képviselőinek médiában több alkalommal és jelen eljárásban is megismételt nyilatkozatai⁸⁴ is tartalmazzák azt az állítást, miszerint a bodorrózsa hatóanyaga alkalmas a koronavírus elpusztítására.
188. A személyes meghallgatás során⁸⁵ a Fytofontana Kft. azt a nyilatkozatot tette, hogy a Facebook megjelenések feltételezhető megrendelője a Herb-Pharma Corporation s.r.o. Ugyanakkor ezen kereskedelmi kommunikációval kapcsolatban rendelkezésre álló dokumentumok szerint azokat a reklámügynökség a Fytofontana Kft.-vel kötött szerződés alapján készítette el, [ÜZLETI TITOK].
189. A CMC Zrt.-hez egyrészt a Közlemény (honlapján való) közzététele köthető közvetlenül, másrészt a CMC Zrt. ügyvezetője a Sajtóközleményt elküldte több újságírónak, a sajtótájékoztató pedig aktívan részt vett Dr. J.I., a CMC Zrt. szakembere. Ezeket túl a CMC Zrt. ügyvezetője, illetve Dr. J.I. is nyilatkozott több alkalommal, amelynek során a Sajtóközleményben, sajtótájékoztató elhangzott állításokat ismételték meg. Mindezek alapján megállapítható, hogy a CMC Zrt.-nek is volt közrehatása a médiában való megjelenésekben, az ott közzétett tartalomban, így e körben közvetlen érdekeltsége és felelőssége is fennáll a bevételei révén.
190. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat tekintetében a Fytofontana Kft. és a CMC Zrt. eljárás alá vont vállalkozások felelőssége a Gyftv. 18. § (1) bekezdése alapján is fennáll, tekintettel arra, hogy a kereskedelmi gyakorlat tekintetében önálló foglalkozásukkal vagy gazdasági tevékenységükkel összefüggő célok érdekében jártak el, és a kereskedelmi gyakorlattal érintett gyógyászati segédeszköz értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekükben állt (szintén a bevételeik okán).
191. Megjegyzendő továbbá, hogy a CMC Zrt. felelősségét nem érinti, hogy a hatósági megállapodásnak nem volt részese, annak tartalmát nem ismeri, figyelemmel arra is, hogy a megállapodás eleve későbbi mint a közzétett (jogsértő) kommunikáció, valamint hogy a termékkategóriákra vonatkozó, fogyasztóknak szóló kommunikációk szabályaival a vállalkozásnak mint az érintett piacon tevékenykedő, különböző termékeket értékesítő piaci szereplőnek tisztában kellett volna lenni a közzétételkor, különösen a járványidőszak során, sérülékeny fogyasztó érintettség esetén.

VII.4. A vizsgált magatartások értékelése

⁸⁴ „új koronavírus (SARS CoV-2) szaporodásának a vizsgálatára javasolt szövettenyésztésben a *cystus creticus*, illetve a VIROSTOP másik két gyógynövény összetevője semlegesíti, elpusztítja az új koronavírusot”

⁸⁵ VJ/13-169/2021. sz. iktatott jegyzőkönyv

192. A jelen eljárásban vizsgált kommunikációk üzenete (azok tartalma alapján) a fogyasztók felé az, hogy a VIROSTOP termékek

- védőréteget képeznek a nyálkahártyán a fertőzések ellen,
- hatékonyak az új koronavírus fertőzés (COVID-19), az influenza, egyéb légúti vírus- és baktérium fertőzések megelőzésében (megakadályozzák a betegség kialakulását),
- semlegesítik és elpusztítják az új koronavírus, azaz alkalmasak a koronavírus okozta megbetegedések megelőzésére, gyógyítására,
- alkalmasak egyéb légúti vírus- és baktérium fertőzések kezelésére, csökkentik a felső légúti fertőzések tüneteit,
- jelentős antioxidáns és gyulladáscsökkentő hatásuk is van,
- támogatják a szervezet védekezőképességét,
- növelik a fertőzésekkel szembeni ellenálló képességet,

tehát kedvezően hatnak az emberi szervezetre, az egészségre, sőt, gyógyhatással rendelkeznek, mivel alkalmasak különböző megbetegedések (fertőzések, különösen a COVID-19) megelőzésére, gyógyítására, kezelésére. Ugyan a CMC Zrt. szerint az egyes állítások (pl. semlegesítik a hatást) nem is a betegség kezelését, gyógyítását jelentik, hanem annál szűkebb értelműek (a tudományos eredmények alapján), azonban az eljáró versenytanács álláspontja szerint ezen állítások a (szakmai, tudományos ismeretek nélküli) fogyasztói értelmezés szerint és a kommunikációs célra, illetve tartalomra is tekintettel gyógyhatás állításnak minősülnek.

193. Ugyan az egyes állításokat, üzeneteket egyes esetekben nem közvetlenül a termékekkel, hanem azok hatóanyagával kapcsolatban fogalmazták meg az eljárás alá vontak, azonban a joggyakorlat alapján „a fogyasztóknak nyújtott tájékoztatás ügyleti döntésekre gyakorolt befolyását a tájékoztatás összhatását szem előtt tartva lehet megállapítani. Ennek megfelelően a termék egyes alkotóelemeire, ezek különféle hatására vonatkozó tájékoztatás is megalapozhatja a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megállapítását, ha a kereskedelmi kommunikációk a fogyasztók számára összhatásukat tekintve a termékről, mint olyanról, illetve a terméktől várható hatásról fogalmazzak meg jogsértő állításokat. [...] Általánosságban megállapítható azonban, hogy még az észszerűen eljáró fogyasztóról is alappal feltehető, hogy a termék egyes összetevőire vonatkoztatott állításokat „rávetíti” az adott termékre is, amennyiben azokat a kereskedelmi kommunikáció együttesen tartalmazza. Éppen ez is a célja az ilyen jellegű kereskedelmi gyakorlatoknak, hogy a fogyasztók az összetevőknek tulajdonított kedvező hatást a termékkel is összekapcsolják, az adott tulajdonsággal a terméket is felruházzák, hiszen ezek révén várható, hogy a fogyasztóban igény keletkezik az adott termék megvásárlására. (VJ/103/2010.)”⁸⁶

194. Ezzel együtt az is megállapítható, hogy a kommunikációknak nem volt része a gyógyászati segédeszközök esetén fennálló egyik tájékoztatási kötelezettségi elem sem (hiszen az eljárás alá vontak a terméket maguk nem gondolták gyógyászati segédeszköznek, illetve orvostechikai eszközként sem megfelelően sorolták be – ami nem változtat azon, hogy ha az érintett termékek a gyógyászati segédeszköz terminológiának megfeleltek a vizsgált időszakban, akkor ezen kategóriára vonatkozó szabályokat is be kellett volna tartani – lásd a III.1. pontot).

195. A versenyfelügyeleti eljárásban az került értékelésre, hogy az eljárás alá vont vállalkozások

- A. a VIROSTOP termékek egészségre gyakorolt hatása kapcsán alkalmaztak-e valótlan, igazolatlan állításokat [Fttv.) 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpont],

⁸⁶ Elvi Döntések I.6.32. pontja

B. a VIROSTOP termékekre vonatkozóan közzétett kereskedelmi kommunikációjukban megalapozatlan módon állítják-e, hogy azok alkalmasak betegségek kezelésére [Fttv. melléklet 17. pont],

C. alkalmazott kereskedelmi gyakorlatuk során

- feltüntették-e egyértelműen, hogy a reklámozott VIROSTOP termékek gyógyászati segédeszközök, [Gyftv. 17. § (1) bekezdés a) pont],
- a VIROSTOP termékeket a használati útmutatójuk alapján mutatták-e be [Gyftv. 17. § (1) bekezdés d) pont],
- közzétett kommunikációs eszközei tartalmazták-e az 3/2009. EüM rendelet 4. § (1)-(4) bekezdéseiben meghatározott rendelkezések szerinti tájékoztatást, figyelmeztető szöveget [Gyftv. 17. § (1) bekezdés e) pont],
- kommunikációs eszközei tartalmazták-e egyértelmű felhívást a gyógyászati segédeszköz használati útmutatója megismerésének szükségességére [Gyftv. 17. § (1) bekezdés f) pont],
- közzétett kommunikációs eszközei tartalmaznak-e olyan utalást, illetve kifejezéseket, amelyek egészségügyi szakemberek vagy ismert személyiségek ajánlását tartalmazzák [Gyftv. 17. § (2) bekezdés g) pont].

D. Továbbá azt értékelte az eljáró versenytanács, hogy a Fytofontana Kft. által a VIROSTOP termékek népszerűsítése során alkalmazott egyes kommunikációs eszközök tartalmából, illetve a fogyasztó számára egyértelműen felismerhető képi vagy akusztikus elemekből kitűnik-e egyértelműen, hogy ezekért a vállalkozás ellenszolgáltatást nyújtott [Fttv. mellékletének 11. pont].

VII.4.1. Az érintett fogyasztók, a fogyasztók üzleti döntései és ezek befolyásolására való alkalmasság

196. A VIROSTOP termékeket, tekintettel a kereskedelmi kommunikációkban közzétett állításokban megfogalmazott megelőző hatásukra, egyrészt az influenzát, a légúti betegségeket, valamint a COVID-19 fertőzést megelőzni, elkerülni kívánó fogyasztóknak ajánlják, másrészt az influenza, valamint légúti betegségek kezelésére vonatkozó állítások révén az e betegségben szenvedő fogyasztók csoportját is érinti a vizsgált kereskedelmi gyakorlat. Ezen betegségeken szenvedők és sok esetben ezen fogyasztók hozzátartozói, valamint a járványidőszakban a betegségek megelőzésére kiemelt figyelmet fordító személyek is sérülékeny fogyasztóknak minősülnek a joggyakorlat szerint.⁸⁷

197. Megállapítható, hogy a koronavírus járvány következtében megnövekedett a kereslet a betegséget megelőző, a vírusok bejutását gátló gyógyszerek, és egyéb készítmények iránt, így célcsoportként nemcsak az idősebb korosztályhoz tartozó, 60 év feletti vagy a krónikus beteg, a fertőzés szempontjából legkockázatosabb körbe tartozó fogyasztók azonosíthatóak, hanem mindazon fogyasztók, akik a vírusfertőzés megelőzéseként az immunrendszerük, egészségük erősítése érdekében vásárolják az termékeket.

198. Az Európai Bizottság közleménye⁸⁸ szerint a COVID-19 világjárványt példa nélkül álló „infodémia”⁸⁹ kísérte, amely az emberek legegységesebb szorongásaiból táplálkozott. A kijárási

⁸⁷ Pl. VJ/156/2009. és VJ/11/2020. ügyekben hozott határozatok

⁸⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020JC0008&from=EN>

⁸⁹ A fogalmat a WHO használta és a következőképpen határozta meg: „az infodémia egy problémával kapcsolatos túlzott információáradat, amely megnehezíti a megoldás azonosítását. Magában foglalja az egészségügyi szükséghelyzet során terjedő félretájékoztatást, dezinformációt és pletykákat. Az infodémia hátráltathatja a hatékony népegészségügyi választéshatározásokat, továbbá zavart és bizonytalanságot kelthet az emberek körében”

korlátozások milliókat kényszerítettek a négy fal közé, aminek következtében az emberek egyre nagyobb mértékben vették igénybe a közösségi médiát – többek között információszerzési eszközként –, ugyanakkor az online platformok, a tényellenőrzők és a közösségi médiát használók hamis vagy félrevezető bejegyzések millióiról számoltak be. Mivel a COVID-19 megbetegedést okozó vírus teljesen új jelenség volt, a vele kapcsolatos ismeretek hiányosságai ideális táptalajnak bizonyultak a hamis vagy félrevezető narratívák terjedéséhez, így ebben a környezetben különösen fontos lett volna az objektív és érthető, célzott tájékoztatás.

199. A fentiekén túl számos tudományos cikk⁹⁰ felhívta a figyelmet a COVID-19 járvány negatív pszichés hatásaira. A megfertőződéstől való félelem, a saját és a hozzátartozók egészségéért, életéért való aggodalom, a gazdasági, pénzügyi, megélhetési problémák mind hozzájárulnak az emberek általános szorongás-szintjének növekedéséhez. Ebben az ismeretlen, bizonytalan élethelyzetben a fogyasztók fokozottan érzékenyebbek, fogékonyabbak minden olyan kereskedelmi kommunikáció iránt, mely a vírustól való védelmet, megelőzést és az immunrendszer erősítését hangsúlyosan kiemeli.
200. A fenti nyitottság, érzékenység nemcsak a termékek, de a hatóanyagok, hatásos összetevők felé is fennáll. Ugyan a CMC Zrt. által csatolt és többszörösen hivatkozott honlapi mentések igazolták, hogy az eljárás alá vont nem általánosságban a hatóanyagokat, hanem a VIROSTOP terméket jelenítette meg (árulta és népszerűsítette), hiszen az oldal a termék nevét, márkajelzését is hivatkozta a hatások és eredmények ismertetése mellett, azonban akkor is alkalmas lett volna a fogyasztói figyelem felkeltésére az érintett honlap, ha csak az összetevőkkel kapcsolatban ismert kutatási eredményeket (hiszen adott esetben könnyen, egyszerű kereséssel megtalálható egy-egy termék a hatóanyaga vagy a kutatási jellemzők alapján, különösen olyan járványhelyzetben, amikor is a fogyasztók aktívan keresik a megoldásokat).
201. A sérülékenység meghatározásánál azonban nem pusztán a célcsoportnak van jelentősége, hanem annak is, hogy a célcsoport magatartásának torzítására való alkalmasság a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által észszerűen látható-e előre: azaz a piaci szereplő tudja-e, hogy mely állítások, szlogenek, személyek keltik fel a célzott kör figyelmét. A jelen ügyben vizsgált kereskedelmi gyakorlat esetében (annak tartalmára és csatornáira is figyelemmel) is ez volt a helyzet.
202. A világjárvány idején tehát a fogyasztók fokozottan ki voltak téve a bizonytalan helyzeteknek és ennek következtében a dezinformációs, illetve kiélezett, hangsúlyozott állításokkal, bizalmat erősítő egészségügyi személyekkel, intézményekkel megerősített kommunikációs hatások is érzékenyen érintették őket, így az Fttv. 4. § (2) bekezdés szerinti sérülékeny fogyasztói kör azonosítható, akik hiszékenyebbek és érzékenyebben reagálnak a kereskedelmi kommunikációra.
203. A fogyasztó ügyleti döntésének vizsgálata az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontja szerint értékelendő magatartás, azaz az egészségre gyakorolt hatásokra vonatkozó állítások értékelése okán releváns. Az értékelés szempontjából relevanciával bíró ügyleti döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nem csak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi az Fttv. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, így ez a mozzanat sem történhet tisztességtelen módon. Nem csak az olyan magatartás lehet jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra – ideértve a figyelem felkeltését is. Így kifogásolható már önmagában az a körülmény is, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó pl.

⁹⁰ https://semmelweis.hu/klinikai-pszichologia/files/2020/11/Perczel-Forintos-D_A-j%C3%B3B3t-keresd-ne-a-rosszat-megk%C3%BCzd%C3%A9s-j%C3%A1rv%C3%A1ny-idej%C3%A9n.pdf

felveszi a kapcsolatot a vállalkozással, hiszen így a vállalkozás „meggyőzheti” a fogyasztót, „ráveheti” a vállalkozás számára előnyös döntés meghozatalára.⁹¹

204. A vizsgálattal érintett termékek esetében a fogyasztók figyelmének felkeltése a vizsgált állítások közzétételkor történt meg. Az Fttv. értelmében a figyelemfelkeltés kapcsán hozott döntés is ügyleti döntésnek minősül, mert a fogyasztó a kereskedelmi gyakorlat üzenetének hatására felkutatja a kínált termékeket, lehetőségeket és a kommunikációnak a termékeknek tulajdonított jótékony, egészségre gyakorolt és egyéb hatásaira vonatkozó üzenete miatt dönt a termék megvásárlása mellett.⁹²
205. A fogyasztó ügyleti döntései a jelen ügyben vizsgált kereskedelmi gyakorlat hatására a következők lehetnek:
- érdeklődik a termékek iránt, felkeresi az eljárás alá vontak honlapját vagy más csatornákon kutakodik a termékek kapcsán,
 - megvásárolja a termékeket,
 - mellőzi más termék megvásárlását, egyéb (adott esetben akár egészségügyi) szolgáltatás igénybevételét, illetve további prevenciók megoldásait.
206. A jelen eljárásban vizsgált kereskedelmi gyakorlat célja döntően azon fogyasztók figyelmének a felkeltése, akik kifejezetten egy betegség, vagy kifejezetten a koronavírus megelőzése, vagy meglévő betegség tüneteinek enyhítése, gyógyítása céljából, vagy egészségügyi állapotuk jobbítása, immunrendszerük erősítése érdekében keresik a különböző terápiás lehetőségeket, megoldásokat.
207. A joggyakorlat értelmében az egészség védelme, az egészségre gyakorolt hatás olyan lényeges tulajdonságnak minősül, hogy az azzal kapcsolatos állítás nyilvánvalóan befolyásolja a fogyasztók döntését. A fent ismertetett fogyasztói célcsoport esetében a vásárlási döntés értékelési szakaszában a várt hatás minden egyéb tényezőt megelőz, az információkeresési és -feldolgozási folyamatot az jellemzi, hogy az ilyen termékek lényeges tulajdonságainak elkülönítése, az ezekre vonatkozó információk mérlegelése a speciális szakértelemmel nem rendelkező fogyasztók számára nehézséget jelenthet, illetve a döntést megelőző kockázatmérlegelést alapvetően megnehezíti, hogy bizalmi termékről van szó, így a döntés szempontjából lényeges tulajdonságok (pl. a különböző tényleges hatások) nem ismerhetők meg még a termék beszerzését követően sem, hiszen bizalmi termék esetében hiába próbálja ki a fogyasztó az adott terméket, nem tud arról meggyőződni, hogy az milyen hatást vált ki, egyáltalán kivált-e valamilyen hatást, vagy az másnak (pl. valamely párhuzamosan alkalmazott gyógyszernek) tudható be.⁹³
208. A különböző betegségek gyógyítása, megelőzése szoros kapcsolatban van a fogyasztói tudatban az egészség megőrzésével, az egészségi állapot javításával, fokozásával. Az egészség védelme, az egészségre gyakorolt hatás olyan – az Fttv. 6. §-ában nevesített – lényeges tulajdonságnak minősül, hogy az azzal kapcsolatos állítás nyilvánvalóan befolyásolja a fogyasztók döntését.⁹⁴
209. A jelen ügyben vizsgált magatartás kapcsán továbbá kiemelendő, hogy
- a feltételes módban fogalmazott kijelentések kapcsán a fogyasztók figyelmét könnyen elkerülheti az a körülmény, hogy a tájékoztatás nem ígér biztos hatást. A precíz tájékoztatás hiányában még az a fogyasztó is alappal remélheti azt, hogy az ő esetében megvalósulnak majd

⁹¹ Elvi Döntések I.2.2. pont

⁹² Elvi Döntések I.2.2. pont

⁹³ VJ/1/2012., VJ/99/2012., VJ/6/2013.

⁹⁴ VJ/84/2012.

a kedvező hatások, akinek egyébként eljutott a tudatáig a tájékoztatás feltételes módban történő megfogalmazása.⁹⁵

- a fogyasztók hajlamosak előnyben részesíteni azt a terméket, amelyet számukra szakember, az adott területen szaktudással, tapasztalattal rendelkező személy vagy egyébként a fogyasztó bizalmát, figyelmét élvező személy népszerűsít, promotál.⁹⁶
210. A teljesség kedvéért szükséges megjegyezni, hogy az Fttv. mellékletben szereplő magatartások esetében a fogyasztó ügyleti döntésének vizsgálata nem szükséges, mivel a mellékletben meghatározott kereskedelmi gyakorlatok a törvény erejénél fogva tisztességtelenek, semmilyen további külön feltételnek nem kell teljesülnie, így az sem vizsgálendő, hogy a gyakorlat befolyásolta-e az ügyleti döntést, mivel ezt a jogalkotó már feltételezte e magatartások vonatkozásában. Ezekben az esetekben tehát a jogsértés megállapításához csak azt kell vizsgálni, hogy az összes tényállási elem megvalósult-e. Ugyanez a helyzet a Gyftv. alapján értékelendő magatartásoknál.

VII.4.2. Az érintett termékek lehetséges hatásai

211. Az eljáró versenytanács elsődlegesen azt kívánja kiemelni az érintett termékek hatásainak (vizsgált időszakbeli) kommunikációja kapcsán (lásd a II.4., III.3. és III.4.3. pontokban írtakat), hogy a szakhatóság arra a megállapításra jutott, hogy a kommunikáció ezek tekintetében nem megfelelően megalapozott, az OGYÉI ugyanis számos (termékbesorolással, bizonyítottsággal, dokumentáltsággal kapcsolatos) problémát azonosított, amelyekre tekintettel az alapvető (jelen ügyre nézve releváns) következtetései az alábbiak:

- [ÜZLETI TITOK].

A. Egészségre ható állítások értékelése

212. Az Fttv. 6. § (1) bekezdése b) pontjának bj) alpontja által tiltott esetben a vállalkozás egy terméknek valótlannul egészségre gyakorolt hatást tulajdonít, mely állítás megkülönböztetendő az Fttv. mellékletének 17. pontjában szereplő azon valótlannul ígéretről, amely szerint a termék alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására. Az egészség helyreállítását célzó tevékenység gyógyítás, amelynek érdekében alkalmazni ajánlott terméknek gyógyító hatású terméknek kell lennie.⁹⁷

213. A joggyakorlat szerint gyógyhatása annak a terméknek van, amely a betegséget megszünteti vagy megelőzi, az egészséget helyreállítja vagy a betegség tüneteit kezeli, enyhíti,⁹⁸ azaz egészségessé tesz, míg egészségre gyakorolt jótékony hatása annak a terméknek van, amely kedvező hatást képes gyakorolni az életműködés zavartalanságára, az egészségre.⁹⁹

214. A fentiek alapján az eljárás alá vontak kereskedelmi kommunikációja az alábbi egészségre ható állításokat tartalmazta:

Kommunikációs eszköz	Támogatja az immunrendszert	Erős antioxidáns hatással bír	Tisztítja az üregeket, hidratálja és helyreállítja a nyálkahártyát
Közlemény		✓	✓
Sajtóközlemény		✓	
Sajtótájékoztató	✓		

⁹⁵ VJ/102/2010.

⁹⁶ Elvi döntések VII.17.7. pont

⁹⁷ Fttv. Nagykommentár 174.-175. oldal

⁹⁸ Elvi döntések I.M.17.2. pont

⁹⁹ VJ/62/2009., VJ/56/2012., VJ/70/2013.

TV- rádióinterjúk, sajtócikkek	✓	✓	
Fizetett online (PR) megjelenések	✓	✓	
Facebook és Instagram megjelenések	✓	✓	✓
Internetes márkoldal			✓

215. Az Fttv. 14. §-a értelmében a vállalkozás – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítások valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Ebben a körben az is hangsúlyozandó, hogy a Gazdasági Versenyhivatalnak a tényállás tisztázása körében nem az a feladata, hogy a különböző hatóságok által lefolytatott vizsgálatokat megismételve vagy azok helyett szakértői bizonyítást folytasson le a termékek emberi szervezetre, illetve az egészségre gyakorolt hatását, mint a termék lényeges tulajdonságát illetően. A Gazdasági Versenyhivatal feladata – a termékkategóriára vonatkozó szabályokra is figyelemmel – annak elemzése, hogy a fogyasztóknak szóló tájékoztatásokban megfogalmazott állítások egészségre vonatkoznak-e, illetve gyógyhatásra (betegséget megelőző, kezelő, a betegség tüneteit enyhítő hatásra) utalnak-e vagy sem, majd hogy ezen állítások alkalmazására a termékkategóriákra vonatkozó rendelkezések alapján (meghatározott terjedelemben) került-e sor. Ha a tájékoztatások ilyen hatásokat fogalmaznak meg, akkor abban az esetben állapítható meg a jogsértés, ha a vállalkozás az állítások valóságnak való megfelelését, jogszerű használatát nem tudja igazolni, azaz adott esetben az elvárt tudományos bizonyítottságot feltételező dokumentációtól, használati útmutatótól eltérő módon mutatja be.¹⁰⁰
216. Akkor is valótlan, jogszerűtlenül használt az állítás, ha a használati útmutató vagy bármely más dokumentáció megalapozatlan, nem megfelelően alátámasztott tartalommal bír vagy éppen nincs is: ezekben az esetekben jogszerű hatásállítások egyáltalán nem tehetőek. A Gazdasági Versenyhivatalnak szakmai, szakértői vizsgálatot a jelen ügyben sem kellett lefolytatni a hatásokat illetően, hiszen nem térhet el az NNGYK megállapításaitól: az NNGYK pedig megállapította, hogy a vizsgált termékek dokumentációja nem volt megfelelő, több tartalmi okból sem.
217. Az orvostechnikai eszközökre a vizsgált időszakban irányadó szabályozás alapján [4/2009. (III. 17.) EüM rendelet, 33/2009. (X. 20.) EüM rendelet] a gyártó felelőssége a termék termékkategóriába sorolása, az eszköz kockázati osztályának meghatározása, valamint az adott eszköz kockázati osztályára előírt megfelelőségértékelési eljárás elvéggeztetése (ezen belül a termék teljesítőképességét igazoló műszaki dokumentáció – még ezen belül pedig a klinikai értékelés - összeállítása) a forgalomba hozatalt megelőzően. A műszaki dokumentáció naprakészen tartása szintén a gyártó felelőssége. A gyártó fogalmából és az orvostechnikai eszközök szabályozásából adódó feladat és felelősségi köre alapján, a megfelelőség-értékelési eljárás során kiállított EK megfelelőségi tanúsítvány annak igazolására szolgál, hogy a termék egyrészt biztonságosan használható, másrészt rendelkezik a tőle elvárható teljesítőképességgel, azaz képes elérni a termékkel kapcsolatos gyártói tájékoztatásokban (címkén, használati útmutatóban), valamint a termékkel általánosan folytatott kereskedelmi kommunikációban foglalt hatásokat, klinikai előnyöket, rendelkezik azokkal a tulajdonságokkal.
218. Az OGYÉI 2. határozata szerint (lásd a VII.4.2. pontban írtakat is) a VIROSTOP termékek [ÜZLETI TITOK].
219. Mindezek alapján az eljáró versenytanács megállapította, hogy a termékek egészségre gyakorolt hatása tekintetében tett (fenti táblázat szerinti) állítások valóságnak való megfelelését az eljárás alá vontak nem tudták a tudományos bizonyítottsággal szemben támasztott követelményeknek megfelelően igazolni a vizsgált időszakra vonatkozóan. Továbbá a fentiek

¹⁰⁰ VJ/84/2012. 50. bekezdés

alapján az egészségre ható állítások olyan jelentős információknak minősülnek, amelyek alkalmasak arra, hogy a fogyasztókat olyan ügyleti döntés meghozatalára készítsék, amelyet egyébként nem hoztak volna meg, így megállapítható, hogy az eljárás alá vont Fytofontana Kft. és CMC Zrt. kereskedelmi kommunikációjukban a termékek egészségre gyakorolt hatása kapcsán valótlan állításokat alkalmaztak, amellyel megvalósították az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pontjának bj) alpontjában foglalt magatartást, megsértve az Fttv. 3. § (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

B. Gyógyhatás állítások értékelése

220. Az Fttv. mellékletének 17. pontja szerinti kereskedelmi gyakorlat megvalósulása esetén a kereskedelmi gyakorlat automatikusan, minden további feltétel meglétének vizsgálata nélkül jogsértőnek minősül, az ügyleti döntés torzítására való alkalmasság vizsgálata nem szükséges.

221. A gyógyhatás betegséget megelőző, kezelő, a betegség tüneteit enyhítő hatás,¹⁰¹ illetve az is gyógyhatás-állításnak minősül, amikor – előnyös hatások, kedvező változások, részletek említése nélkül – a tájékoztatás meghatározott betegségben szenvedők részére ajánlja a terméket, az ajánlás ugyanis ilyen esetben azt a jelentést hordozza, hogy az ajánlott termék az adott betegségben szenvedő javára válik.¹⁰²

222. A vizsgált kereskedelmi gyakorlatban az alábbi, betegségek megelőzésére, gyógyítására utaló (a koronavírussal szembeni védekezésre is utaló) állítások jelentek meg:

Kommunikációs eszköz	Védőgátat, védőréteget képez a nyálkahártyán	Hatékony a vírus- és baktérium-fertőzések megelőzésében, védekezésben	Semlegesíti az új koronavírust	Elpusztítja az új koronavírust	Csökkenti a betegség megnyilvánulási súlyosságát	Növeli a fertőzésekkel szembeni ellenálló képességet
Közlemény	✓	✓	✓		✓	✓
Sajtóközlemény	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Sajtótájékoztató	✓	✓		✓		
TV-rádióinterjúk, sajtócikkek	✓	✓	✓		✓	✓
Fizetett online (PR) megjelenések	✓	✓			✓	
Facebook és Instagram megjelenések	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Internetes márkaoldal	✓				✓	

223. A VIROSTOP termékek orvostechnikai eszköznek is minősülnek, az orvostechnikai eszközök esetén pedig jogszabály írja elő, hogy milyen dokumentációval lehet a termékekre hatásállításokat tenni, amely dokumentáció az OGYÉI 2. határozata alapján nem volt alkalmas a jelen versenyfelügyeleti eljárásban a termékekre tett gyógyhatás (vagy egyéb) állítások igazolására.

224. Gyógyhatásállítások esetében is az állítást tevő vállalkozást terheli a valóság igazolásának kötelezettsége az Fttv. 14. §-a alapján. Mivel a termékcsalád a vizsgált időszakban nem rendelkezett megfelelő dokumentációval az OGYÉI megállapítása szerint (lásd a VII.4.2. pontban összefoglalt következtetéseket is), így az ügyben (még ha gyógyászati segédeszközként a használati útmutató szerinti kommunikáció megengedett lenne) bármely, hatásra irányuló kommunikáció megkérdőjelezhető, hiszen nincs igazolt hatásmechanizmus (a vizsgált időszakra nézve).

¹⁰¹ Elvi Döntések I.M17.2. pont

¹⁰² VJ/107/2008.

225. Nem tekinthető tudományos alátámasztottságnak az eljárás alá vontak által hivatkozott, a CMC Déli Klinika által elvégzett kutatás eredménye sem, az nem tekinthető megfelelőnek, mivel – ahogy azt az OGYÉI 2. határozata megállapította – a klinikai vizsgálatra hatósági engedély nélkül került sor. Egyébiránt nincs is helye a szakirodalmi eredmények, kutatások értékelésének, amennyiben a kereskedelmi gyakorlat terjedelmét (tartalmát) meghatározó dokumentáció hibás, hiányos, nem megfelelő.
226. Az eljáró versenytanács nem ért egyet azzal, hogy a CMC Zrt. csak a tudományos eredményeket közölte és csak is a honlapján kommunikált, még hozzá valós állításokat (és nem a termékkel vagy a COVID-19 vírusra vonatkozóan). Az eljáró versenytanács ugyanis elsődlegesen azt állapította meg, hogy a vállalkozás honlapján a vizsgált Közlemény (lásd az 56. pontot) egyértelműen a koronavírus járványra vonatkozó, a VIROSTOP termékeknek dedikált aloldalon jelent meg, ahol egyrészt a hatásokra vonatkozó tájékoztatás, másrészt a termékek neve, képe és a beazonosítást és a megrendelést lehetővé tevő információk is elérhetőek voltak. Az eljárás alá vont a jelen versenyfelügyeleti eljárás logikájában és így a CMC Zrt. szerepének jelentőségében alapvetően téved.
227. Egyébiránt tényszerűen megállapítható a honlapi mentések alapján, hogy a vállalkozás igenis megjelentette a COVID-19 vírusra vonatkozó hatásokat a készítmény kapcsán, illetve maga az eljárás alá volt is elismerte, hogy a fogyasztók a mindennapi értelmezés szerint arra jutottak, hogy a készítmény a vírust segíti megelőzni, illetve a tüneteket enyhíteni.
228. Az eljáró versenytanács nem vitatja a rendelkezésre álló tudományos eredményeket, azok szakszerűségét, a kutatások megfelelőségét, azonban éppen mindezeknek kellett volna megalapozniuk a termékkategóriának is megfelelő dokumentációt, amely dokumentáció alapján kerülhetett volna sor a reklámozásra a jogszabályi keretek között. Az eljáró versenytanács nem kívánja a csatolt szakirodalmi anyagokat egyenként értékelni még formálisan sem (szakmai szempontból pedig egyébként sem tudná, illetve nem is tehetné jogkör hiányában), azonban pl. a versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyaláson elsőként csatolt cikkből mindenképpen ki kívánja emelni azon (az eljáró versenytanács által lefordított) összegzést, hogy „*ezek az eredmények a Cistus incanus -kivonat hatékony vírusellenes hatását mutatják HIV-izolátumok széles körével szemben, és azt mutatják, hogy a polifenolok döntő fontosságúak a HIV-ellenes aktivitás szempontjából*”. A cikk tartalmától függetlenül különösebb szakmai elemzés nélkül is megállapítható, hogy az érintett hatások egyértelműen (elvi szinten is csak gyógyszerek esetében kijelenthető) gyógyhatásnak minősülnek, amely hatásokat fogyasztók felé kereskedelmi kommunikációban csak (termékkategóriákra és dokumentációkra nézve) korlátozottan lehet állítani – de nem is az ezen cikkeknek a célja, hogy a fogyasztóknak szóló tájékoztatásokat megalapozzák.
229. Az eljárás alá vont által hivatkozott szakirodalmi anyagok, kutatási eredmények kapcsán továbbá azt szükséges kiemelni, hogy ezek léte még nem alapozza meg a kommunikációt a fogyasztók felé, hiszen a szabályozás kifejezetten elhatárolja (formájában, tartalmában és egyéb módon) a különböző termékkategóriák esetében a szakmai közönségnek és a laikus felhasználóknak, fogyasztóknak szóló kommunikációt (még úgy is, hogy a fogyasztóknak szóló kommunikáció végső soron a szakirodalomból, tudományos eredményekből levonható következtetésekre alapul). A tájékoztatások kereteit a vonatkozó jogszabályok határozzák meg, ezeket (részben a célcsoportok és a célok különbségei miatt) nem lehet figyelmen kívül hagyni.
230. Abban a tekintetben sincs igaza a CMC Zrt.-nek, hogy nem lényeges kérdés a termékkategória, ugyanis a kommunikációt illetően alapvetően meghatározza a kereteket, a lehetőségeket és tilalmakat, hogy milyen termékkategóriáról van szó (mely típusú hatásállítások tehetőek, melyek nem, melyek korlátozottan és milyen feltételek mellett, illetve, hogy milyen vizsgálatra és mely vállalkozások felelősségre vonására kerülhet sor egy-egy kommunikációt illetően).

231. Az eljáró versenytanács szerint nem releváns a jelen ügyben az, hogy a termékkel kapcsolatban mellékhatást nem jelentettek, ugyanis a jelzések hiánya sem a VIROSTOP termékek hatásosságát nem igazolja, sem pedig azt, hogy megfelelő termékkategóriaként lett forgalmazva, illetve népszerűsítve a termék (hiszen eleve a jelentési logika fordított: a gyógyszerként forgalmazott termékek esetében áll fenn a formalizált mellékhatás jelentési kötelezettség).
232. Az eljáró versenytanács megjegyzi továbbá, hogy
- egyrészt nem igaz, hogy nem használja az eljárás alá vont a vírusos megbetegedésekre vonatkozóan a megakadályozza, meggyógyítja vagy hasonló kifejezéseket, még a hivatkozott, kiemelt honlapi tartalom is jóval meghaladja a vírus szaporodást és a vírus megtapadását fogalmakat („*légtúti vírus és baktérium fertőzések megelőzésére és a tünetek csökkentésére*”, „*semlegesítik ... nyálkahártya kerülő vírusokat ... az új koronavírust is*”),
 - másrészt az eljárás alá vont által hivatkozott (szak) szóhasználat (ahogyan azt a vállalkozás is kiemelte) a mindennapi értelemben azt jelenti a fogyasztóknak, hogy a termék a vírust, azaz a betegségeket gyógyítja, a tüneteket kezeli,
 - harmadrészt egyébként sem vállalkozás szándéka a mérvadó, hanem az, hogy egy állítást, üzenetet a fogyasztó hogyan értelmez, mit ért alatta: a joggyakorlat értelmében a kommunikációs tartalom, a vizsgált kereskedelmi gyakorlat üzenetének értelmezése során nem a vállalkozások szándékát, hanem a lehetséges fogyasztói értelmezést kell vizsgálni.¹⁰³
233. Az eljáró versenytanács ekként megállapította, hogy az eljárás alá vont Fytofontana Kft. és CMC Zrt. kereskedelmi kommunikációjukban (a fenti táblázat szerinti állításokkal) megalapozatlan módon állították a vizsgált időszakban, hogy a termékek alkalmasak betegségek (különösen az új koronavírus okozta megbetegedések), illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására, amellyel megvalósították az Fttv. melléklet 17. pontjában foglalt magatartást, megsértve az Fttv. 3. § (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

C. A Gyftv. rendelkezéseivel kapcsolatos mulasztások értékelése

234. A Gyftv. 17. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében a támogatással nem rendelhető gyógyászati segédeszközök reklámozása akkor megengedett, ha a reklám egyértelműen meghatározza, hogy a reklámozott termék gyógyászati segédeszköz.
235. A termékek a gyógyászati segédeszköz termékkategória meghatározása nélkül kerültek reklámozásra a Fytofontana Kft. és a CMC Zrt. által, a vizsgált kereskedelmi kommunikációk egyike sem tartalmazta a gyógyászati segédeszköz termékkategória megnevezését, amelyre tekintettel az eljáró versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vontak megsértették a Gyftv. 17. § (1) bekezdésének a) pontját.
236. A Gyftv. 17. § (1) bekezdésének d) pontja értelmében a támogatással nem rendelhető gyógyászati segédeszköz kizárólag a használati útmutató alapján mutatható be. A joggyakorlat szerint továbbá, ha a „*termék gyógyászati segédeszköz és orvostechnikai eszköz is egyben, így a*

¹⁰³ Lásd a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvénnyel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2024 (a továbbiakban: Elvi Döntések) VII.17.2. pontját: *A kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát a vállalkozás köteles igazolni, azonban a vény nélkül kapható gyógyszerekre vonatkozó állítások igazolása a különös ágazati szabályokhoz igazodik, mivel ezen szabályok alapvetően befolyásolják, hogy mely állítások igazolására nincs lehetőség az állítás tiltott volta miatt, illetve a jogszerűen alkalmazható állítások igazolásának milyen módon kell megtörténnie. [...] egy reklámállításnak az igazolási kötelezettségre kiható értelmezése során nem bír jelentőséggel, hogy a vállalkozás a kifogásolt állítást miként értelmezi, a közléssel mit szeretett volna kifejezésre juttatni, mivel azt a fogyasztó szempontjából kell értelmezni. [...] a vizsgált gyakorlatok üzenetének lehetséges általános fogyasztói értelmezésre kell figyelemmel lennie. Továbbá ebben a körben nem lehetséges attól eltekinteni, hogy az érintett piacon a reklámozási tevékenységre speciális szabályok vonatkoznak. (Vj/37/2013.)*

forgalmazónak mindkét termék kategóriára vonatkozó ágazati szabályokra figyelemmel kell lennie, az is megállapítható, hogy a használati útmutatóban foglalt tájékoztatás sem igazolható klinikai értékelés hiányában, ezért annak elemzése is szükségtelen, hogy a forgalmazók tettek-e a használati útmutatóban nem szereplő vagy az abban foglalt tájékoztatáson túlmutató állításokat.”¹⁰⁴

237. A fent leírtak alapján (lásd a VII.4.2. pontban összefoglaltakat is) a vizsgált időszakban a VIROSTOP termékek klinikai értékelése nem volt elfogadható, a használati útmutatók tartalma nem volt megalapozott. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint azonban ezen körülményt az A) és B) pontokban már értékelte, illetve amennyiben az eljárás alá vontak a termékeket pontosan a használati útmutatók tartalma alapján, a Gyftv. 17. § (1) bekezdés d) pontjának megfelelően mutatták volna be, akkor sem lenne jogszerű az egyes hatások kommunikációja, így valójában pusztán logikai alapon sem indokolt a továbbiakban annak vizsgálata, hogy a termékekre vonatkozó kereskedelmi kommunikációk megfeleltek-e a használati útmutatóknak, azon esetleg túlterjeszkedtek-e, azaz melyik állítás vonatkozásában lenne megállapítható a Gyftv. 17. § (1) bekezdés d) pontjának a sérelme. Mivel maguk a használati útmutatók voltak megalapozatlanok, azaz jogszerűtlenek, így azokra egyébként sem lehetett volna jogszerűen kommunikációt alapozni.
238. A fentiek miatt az eljáró versenytanács a Tpv. 60/A. § (1) bekezdésének c) pontja alapján a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti a feltárt kereskedelmi gyakorlat Gyftv. 17. § (1) bekezdés d) pontja szerinti értékelése (azaz a használati útmutatóknak esetlegesen nem megfelelő állítások) tekintetében, ugyanis a versenyfelügyeleti eljárás folytatása ebben a tekintetben okafogyottá vált.
239. A Gyftv. 17. § (1) bekezdésének e) pontja értelmében a támogatással nem rendelhető gyógyászati segédeszköz reklámozása akkor megengedett, ha tartalmazza a gyógyászati segédeszköz rendeltetésszerű alkalmazásához szükséges, külön jogszabályban meghatározottak szerinti tájékoztatást, figyelmeztető szöveget, valamint a Gyftv. 17. § (1) bekezdésének f) pontja értelmében akkor megengedett, ha egyértelmű felhívást tartalmaz a gyógyászati segédeszköz esetén a használati útmutató megismerésének szükségességére.
240. A Gyftv. 17. § (1) bekezdés e) pontja szerinti külön jogszabály a 3/2009. EüM rendelet. A 3/2009. EüM rendelet 4. § (1) bekezdése határozza meg a Gyftv. 17. § (1) bekezdés e) és f) pontja szerinti figyelmeztető szöveget: „*A kockázatokról olvassa el a használati útmutatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát!*”.
241. A gyógyászati segédeszközök esetében a 3/2009. EüM rendelet 4. § (3) bekezdése határozza meg a figyelmeztető szöveg megjelenésének mikéntjét: az (1) és (2) bekezdés szerinti figyelmeztető szöveget a reklámban jól olvashatóan, jól látható helyen, vízszintesen elhelyezve, a háttérből kiemelve magyar nyelven kell feltüntetni. A figyelmeztető szövegnek le kell fednie a reklám felületének tíz százalékát, két vagy több nyelven megjelenített figyelmeztető szöveg esetében pedig legalább a húsz százalékát. Több oldalas reklámanyag esetében a figyelmeztető szöveget a reklámanyag utolsó oldalán kell megjeleníteni.
242. A Fytofontana Kft. és a CMC Zrt. eljárás alá vontak a termékek reklámjaiban a 3/2009. EüM rendelet 4. § (1) bekezdésében meghatározottak szerinti tájékoztatást, figyelmeztető szöveget, valamint a használati útmutató megismerésének szükségességére való felhívást (az Instagramon és Facebookon 2021 januárjában és februárjában közzétett kommunikációk kivételével) nem tüntették fel.
243. Az Instagramon és Facebookon 2021 januárjában és februárjában közzétett bejegyzések szöveges és képi részt is tartalmaztak, amelyek közül csak a szöveges részben volt olvasható

¹⁰⁴ Elvi Döntések VII.17.9. pont

figyelmeztető szöveg, az azonban nem volt kiemelve a háttérből, és a bejegyzés képi elemére is tekintettel, nem érte el a reklámfelület 10%-át.

244. Az előzőekre tekintettel az eljáró versenytanács megállapította, hogy a Fytofontana Kft. és a CMC Zrt. eljárás alá vontak az érintett termékek reklámjaiban megsértették a Gyftv. 17. § (1) bekezdésének e) és f) pontját a figyelmeztetés elmaradásával vagy hiányos közlésével.
245. Az eljáró versenytanács megjegyzi a CMC Zrt. által a versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyaláson hivatkozott¹⁰⁵ oldalmentésekkel kapcsolatban, hogy a hivatkozott (orvosi közreműködés szükségességére figyelmeztető) tájékoztatás, miszerint:

az immunrendszerünket, ellenálló képességünket és beindíthatják a test ongyógyító mechanizmusait.

Ahhoz azonban, hogy a különböző gyógynövényeket, gyógyhatású készítményeket az egészségmegőrzés illetve a gyógyulás szolgálatába állítsuk és biztonságosan alkalmazhassuk, fontos a növény- és gyógyszeres szaktudás valamint a pontos diagnózis! Szintén nagy jelentősége van az elkészítésnek és az adagolásnak, hiszen ettől függ a gyógyító eredmény, azaz a gyógynövények vagy a növényekből készült gyógyhatású készítmények jótékony, vagy éppen ártalmas hatása.

Eppen ezért **rendkívül fontos, hogy a kiválasztásukhoz mindenképpen kérjük orvos, gyógyszerész vagy képzett fitoterápiás szakember segítségét**, hiszen az ongyógyítás – sem gyógynövényekkel, sem gyógyhatású készítményekkel, sem szintetikus gyógyszerekkel – nem kockázatmentes!

csak az oldal legalján, a klinika általános törekvései, célkitűzései, illetve a gyógynövények és gyógyhatású készítményekkel összefüggő figyelmeztetés alatt (a VIROSTOP termékek megrendelési lehetőségét követően, mintegy 4-5 oldalgörgetéssel elérhető módon, a CMC Herba részleg kapcsán) és nem a termékek mellett található meg.

246. A CMC Zrt. azon állítása, hogy minden esetben feltüntették a „*kérdezze meg kezelőorvosát vagy gyógyszerészét*” felhívást valótlan, hiszen még az általa (ennek bizonyítására) benyújtott honlapon sem látható a termékhez kapcsolódva a felhívás, csak a termék megrendelését lehetővé tevő felületet, linket követően, általános (az ún. CMC Herba részlegre, annak megnyitására vonatkozó) megfogalmazásban (ráadásul a termék közvetlenül megrendelhető volt a honlapon minden egyéb tájékoztatás vagy interakciós kötelezettség nélkül, így a betegek egyedi értékelésének, illetve vizsgálatának szükségessége sem értelmezhető).
247. Továbbá kifejezetten koronavírussal kapcsolatos, kiemelt sárga színnel jelzett aloldalon, méghozzá az aloldal nyitó felületén került megjelenítésre a termékek képe és megnevezése a főszöveg elején, hatásként pedig első sorban az új koronavírus semlegesítését emelte ki az eljárás alá vont (a következő képek az eljárás alá vont által csatolt oldalmentések közül kerültek kiemelésre, az oldalon látható sorrendben):

¹⁰⁵ VJ/13-101/2021. számú irat

A CMC DÉLI KLINIKA SZAKEMBEREI TERMÉSZETESEN MINDENT MEGTESZNEK A GYÓGYULÁSERT!

A CMC Déli Klinika* kutatócsoportjának – Dr. Jankovics István virológus – vezetésével elvégzett **hatékonysági és toxicitási vizsgálatai**, valamint a **nemzetközi kutatási eredmények** alapján a mediterrán bodorrozsa (Cistus creticus) kivonatot is tartalmazó **ViroStop szájspray és orrspray** egy egyedülálló természetes gyógynövény kombinációt tartalmazó vírus- és baktérium-ellenes, valamint gyulladáscsökkentő hatással rendelkező készítmény.

Az egyik összetevőben – a mediterrán bodorrozsa (Cistus creticus) – található speciális hatóanyag koncentrált formában tartalmaz úgynevezett polifenolokat, amelyek:

- **semlegesítik az új koronavírus!**

A teljeskörű védelemhez – az **ővő-védő rendszabályok betartása mellett** – javasoljuk a

VIROSTOP komplex használatát

a légúti vírus- és baktérium-fertőzések megelőzésére és a tünetek csökkentésére.

A **VIROSTOP** komplex alkalmazásának előnyei:

- **semlegesítik mind a száj mind pedig az orrnyálkahártyára kerülő vírusokat** (a legújabb kutatási eredmények alapján nemcsak az **influenza** hanem az **új koronavírus** is).

Az alkalmazása egyszerre több személynek a kereszt-fertőzés kockázata miatt nem ajánlott! Mivel az orrspray és a szájspray eddig külön nem került vizsgálatra bizonyos speciális esetekben így a készítmény alkalmazása jelenleg nem javasolt 6 éves kor alatti gyermekek és terhes vagy szoptató nők számára.

Megvásárolhatja a **VIROSTOP** száj- és orrspray készítményeket klinikánkon*

VAGY

online együttműködő partnerünknel

VIROSTOP szájspray (30ml) ára: 2699 Ft

VIROSTOP orrspray (20ml) ára: 2099 Ft

Megrendelem

bonpharma

248. A fentiek alapján nem vitatható (az eljárás alá vont állításaival szemben), hogy az eljárás alá vont a termékeket és nem pusztán a kutatási eredményeit ismertette, népszerűsítette honlapján, továbbá a terméket elsősorban az új koronavírus semlegesítésére ajánlotta (és ugyanezen felületen kínálta közvetlenül eladásra) a COVID-19 járvány időszakában, illetve nem közvetlenül a készítmény kapcsán hívta fel a figyelmet az orvosi közreműködés szükségességére, hanem általában a különböző gyógynövények és gyógyhatású termékek kapcsán és nem is a rendelkezésben előírt szöveggel („*A kockázatokról olvassa el a használati útmutatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát!*”) így ténylegesen nem volt tekintettel az ágazati szabályok alapján előírt tájékoztatási követelményekre. A versenyfelügyeleti eljárás nem terjedt ki az egyes pácienseknek adott szóbeli, egyedi tájékoztatásokra, azonban mégis szóban ezen információk el is hangzottak volna, az nem helyettesíthetné, korrigálhatná a honlapi és egyéb kommunikációból hiányzó (egyébként életszerűen korábban és külön-külön észlelhető) kötelező tájékoztatási elemeket.
249. A Gyftv. 17. § (2) bekezdésének g) pontja értelmében a támogatással nem rendelhető gyógyászati segédeszközök reklámja nem tartalmazhat olyan utalást vagy kifejezést, amely tudósok, egészségügyi szakemberek vagy ismert személyiségek ajánlását tartalmazza. A joggyakorlat szerint a fogyasztó „*hajlamos előnyben részesíteni azt a terméket, amelyet számára szakember, az adott területen szaktudással, tapasztalattal rendelkező személy vagy egyébként a fogyasztó bizalmát, figyelmét élvező személy népszerűsíti, promotálja*”¹⁰⁶, továbbá „*egy-egy influenzszer (követőbázisának méretétől függetlenül) minimálisan a követői között ismert személyiségnek minősül (éppen ez alapozza meg a hirdető részéről az adott személy influenzszer marketing keretében történő igénybevetését, megfizetését, ugyanis az influenzaszer elkötelezett követőbázissal rendelkeznek, tevékenységük alkalmas arra, hogy befolyásolják a fogyasztók vásárlási döntéseit, hatással vannak a követők viselkedésére). A korlátozással, azaz a gyógyászati segédeszközök népszerűsítésének a tilalmával érintett csoportok (szakemberek, ismert személyek) közös jellemzője, hogy a fogyasztók (és követők) megbíznak bennük, hiteles véleményt, releváns tapasztalatot várnak tőlük, ajánlásuk közvetlen és erős hatású lehet.*”¹⁰⁷
250. A vizsgált kereskedelmi kommunikációban több esetben megjelenik, látható dr. B.A., a CMC Déli Klinika vezérigazgatója és Dr. J.I., a CMC Zrt. virológusa, illetve tőlük származó idézetek, illetve az egyes kommunikációk hivatkoznak a CMC Déli Klinika kutatócsoportja által elvégzett kutatásra. Egy esetben gyógyszerészre hivatkozik a közzétett kommunikáció, továbbá a Fyftfontana Kft. megbízásából¹⁰⁸ három (magasabb követőszámmal rendelkező, közismertnek tekinthető) influenzszer is tett közzé szöveges és képi elemeket egyaránt tartalmazó bejegyzést Instagram oldalain.
251. A fenti személyek megjelenítése a kereskedelmi kommunikációkban – különösen, hogy az adott termék használatát, eredményeit mutatják be – egyértelműen ajánlásnak minősülnek önmagukban is (ahogy azt a Versenytanács a VJ/10/2020. számú ügyben hozott határozatában leszögezte: nem szükséges, hogy az ajánlás kifejezés szó szerint is megfogalmazásra kerüljön). Tekintettel arra, hogy a jogszabályi rendelkezés kifejezetten tiltja az ilyen jellegű ajánlások közzétételét, így azok minden további bizonyítás nélkül jogsértőnek minősülnek, tartalmuk valóságától, esetleges konkrét fogyasztói értelmezésüktől (a tényleges kipróbálásától és hatásoktól) függetlenül.

¹⁰⁶ Elvi Döntések VII.17.7.

¹⁰⁷ VJ/10-161/2020. számú határozat

¹⁰⁸ VJ/13-3/2021.

252. Figyelemmel arra, hogy egyes kommunikációs eszközök (a Sajtóközlemény, a sajtótájékoztató, egy televíziós interjú, két rádióinterjú, nyolc sajtócikk,¹⁰⁹ egy fizetett online PR megjelenés a Nők lapja egészség online magazinban, egy Facebook megjelenés 2020. 12. 09-én és az influenzaszer megjelenések) egészségügyi szakemberek, illetve ismert személyek, influenzaszer ajánlását tartalmazták, így az eljáró versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vontak ezen magatartásukkal megsértették a Gyftv. 17. § (2) bekezdésének g) pontját.

D. Szerkesztői tartalomnak álcázott reklám

253. Az Fttv. mellékletének 11. pontja szerint tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül az írott vagy elektronikus médiában szerkesztői tartalom használata termék értékesítésének vagy más módon történő igénybevételének előmozdítására úgy, hogy ezért a vállalkozás ellenszolgáltatást nyújtott, ez azonban nem tűnik ki egyértelműen a tartalomból vagy a fogyasztó számára egyértelműen felismerhető képi vagy akusztikus elemekből (ezt a tényállást röviden szerkesztői tartalomnak álcázott reklámnak hívjuk).

254. A szerkesztői tartalomnak álcázott reklám közzététele – mint feketelistás tényállás – esetében az eljáró versenytanácsnak az alábbi tényállási elemek fennálltát szükséges igazolnia:

- írott vagy elektronikus médiában,
- szerkesztői tartalom használatára kerül sor,
- a termék értékesítésének előmozdítására úgy, hogy
- ezért a vállalkozás ellenszolgáltatást nyújtott,
- ez azonban nem tűnik ki egyértelműen a tartalomból vagy a fogyasztó számára egyértelműen felismerhető képi vagy akusztikus elemekből.

255. A vizsgálat által feltárt, a vizsgált időszakban közzé tett kommunikációk közül a www.webbeteg.hu honlapon 2020. október 29-én „*Gyógynövény-kombináció fertőzést gátló hatásait igazolta egy magyar kutatás*” címen megjelent írás nem tartalmazott jelzést arra vonatkozóan, hogy annak közzétételére ellenszolgáltatásért cserébe került sor.

256. A cikk egyébként a csatornája és a megjelenés egyéb jellemzői alapján elektronikus médiában megjelent szerkesztői tartalomnak minősül. Ezen felül, mivel a cikkben megnevezték a termékek hatóanyagát, a CMC Déli Klinikát, a vezérigazgató és a kutatócsoport vezetőjének nevét, így ezek alapján a termékek – konkrét megnevezésük hiányában is – azonosíthatók voltak a fogyasztók számára, így az alkalmas volt a termékek értékesítésének előmozdítására. A honlapot üzemeltető Webbeteg Kft. nyilatkozata szerint¹¹⁰ a Fytofontana Kft.-től ingyenes termékminta csomagot kapott, amely ellenszolgáltatásnak minősül, annak ellenére, hogy a Fytofontana Kft. úgy nyilatkozott, hogy a sajtómegjelenéseket nem szponzorálta. Mindezek szerint a megjelent cikk egyértelműen fizetett szerkesztői tartalomnak tekintendő, amely tényre azonban a közzétett tartalom semmilyen módon nem utalt.

257. A fentiekre tekintettel az eljáró versenytanács megállapította, hogy a Fytofontana Kft. a 2020. október 29-én a www.webbeteg.hu honlapon közzétett, a termékeket népszerűsítő tartalom révén megvalósította az Fttv. melléklet 11. pontjában írt magatartást, megsértve az Fttv. 3. § (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

VIII.

¹⁰⁹ RTL Klub Fókusz, Trend FM, Kossuth Rádió, www.webbeteg.hu, www.mfor.hu, www.blikk.hu, www.agroforum.hu, www.privatbankar.hu, www.penzcentrum.hu, www.nepszava.hu és www.onbrands.hu

¹¹⁰ VJ/13-47/2021.

Összegzés és jogkövetkezmények

VIII.1. Összegző megállapítások

258. Az eljáró versenytanács megállapította a Tptv. 76. § (1) bekezdés f) pontja alapján, hogy 2020 októbere és 2021 májusa között a Fytofontana Kft. és a CMC Zrt. a VIROSTOP influenza elleni szájspray és a VIROSTOP orrspray elnevezésű orvostechikai eszközök népszerűsítése, bemutatása (kereskedelmi gyakorlata) során

- azok egészségre gyakorolt hatása kapcsán a szabályozás által elvárt követelményeknek nem megfelelően alátámasztott, ezért valótlannak minősülő állításokat alkalmaztak, amelyekkel az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont bj) alpontjában foglalt tényállás megvalósításával megsértették az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat,
- a szabályozás által elvárt követelményeknek nem megfelelő módon, ezért megalapozatlanul állították, hogy azok alkalmasak betegségek kezelésére, mely magatartásukkal az Fttv. mellékletének 17. pontjában foglalt tényállás megvalósításával megsértették az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat,
- nem tüntették fel egyértelműen, hogy a reklámozott termékek gyógyászati segédeszközök, amivel megsértették a Gyftv. 17. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat,
- a kommunikációs eszközök nem tartalmazták az 3/2009. (II. 25.) EüM 4. § (1)-(4) bekezdéseiben meghatározott rendelkezések szerinti tájékoztatást, figyelmeztető szöveget, amivel megsértették a Gyftv. 17. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakat,
- a kommunikációs eszközök nem tartalmaztak egyértelmű felhívást a gyógyászati segédeszköz használati útmutatója megismerésének szükségességére, amivel megsértették a Gyftv. 17. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltakat,
- a kommunikációs eszközök egészségügyi szakemberek, illetve ismert személyiségek ajánlását tartalmazták, amivel megsértették a Gyftv. 17. § (2) bekezdés g) pontjában foglaltakat.

259. Az eljáró versenytanács továbbá megállapította, hogy a 2020. október 29-én a www.webbeteg.hu holnapon közzétett tartalomról, illetve a fogyasztó számára egyértelműen felismerhető képi vagy akusztikus elemekből nem tűnt ki egyértelműen, hogy ezért a vállalkozás ellenszolgáltatást nyújtott, amivel a Fytofontana Kft. az Fttv. mellékletének 11. pontjában foglalt tényállás megvalósításával megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.

260. Továbbá az eljáró versenytanács a Tptv. 60/A. § (1) bekezdésének c) pontja alapján a versenyfelügyeleti eljárást megszüntette a feltárt kereskedelmi gyakorlat Gyftv. 17. § (1) bekezdés d) pontja szerinti értékelése tekintetében, ugyanis a versenyfelügyeleti eljárás folytatása ebben a tekintetben okafogyottá vált.

VIII.2. Bírságok

261. A jelen versenyfelügyeleti eljárás keretei között vizsgált időszak lezárult, az eljárás alá vontak a termékeket jelenleg már nem is forgalmazzák, így nem szükséges eltiltani az eljárás alá vont vállalkozásokat a jogsértő magatartás folytatásától a Tptv. 76. § (1) bekezdés h) pontja alapján, azonban az eljáró versenytanács a jogsértés megállapításán túlmenően a jogsértés jellegére, súlyára, a jogsértés körülményeire (pl. a járványidőszakra), illetve az érintett fogyasztók sérülékenységére is tekintettel a Tptv. 76. § (1) bekezdés k) pontja és a Tptv. 78. § (1) bekezdés a) pontja alapján bírság kiszabását indokoltnak tartotta az eljárás alá vontakkal szemben, különös figyelemmel a generális és speciális prevencióra.

262. A fogyasztóvédelmi típusú ügyekben kiszabott bírság meghatározásának szempontjairól szóló, a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének

- 1/2021. számú közleménnyel módosított 12/2017. számú közleménye (a továbbiakban: Bírságközlemény) részletezi azokat a szempontokat, amelyek alapján a Gazdasági Versenyhivatal meghatározza az Fttv. és a Tpv. III. fejezete, illetve valamennyi, az Fttv. eljárási szabályaira visszautaló, ezen szabályokra tekintettel alkalmazandó és a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozó – fogyasztók és üzletfelek tisztességes tájékoztatását szabályozó – jogszabályi rendelkezések megsértése miatt indított ügyekben kiszabott versenyfelügyeleti bírság mértékét.
263. A Tpv. 78. § (3) bekezdése értelmében a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.
264. A versenyfelügyeleti bírság kiszabásának célja az, hogy a vállalkozásokat visszatartsa a tisztességtelen magatartástól, és egyúttal megteremtse a gazdasági verseny tisztességét. A bírság összegének megállapítása során a Gazdasági Versenyhivatal ezért szem előtt tartja, hogy a bírság kiszabásának célja az egyedi és általános elrettentés is, így a bírság összegének alkalmasnak kell lennie arra, hogy a vállalkozás számára a jogsértő magatartásért megfelelő büntetést helyezzen kilátásba, ami a jogsértés gazdasági jelentőségét is kifejező szankció alkalmazását teszi szükségessé.
265. A Bírságközlemény 13. pontja értelmében a célokra is figyelemmel a kiszabandó bírság összegének a meghatározása alapvetően öt, egymást követő lépésben történik. Az eljáró versenytanács először meghatározza a bírság kiinduló összegét, majd az adott ügyben figyelembeveendő, a jogsértés súlyát, hatását enyhítő és súlyosító körülmények mérlegelésével meghatározza a bírság alapösszegét, ezt követően – amennyiben indokolt – az esetleges korrekciós tényezőkre tekintettel megváltoztatja az alapösszeget, majd figyelemmel van a vállalkozások együttműködésére, végül pedig mérlegeli az esetleges fizetési nehézségekre tekintettel alkalmazható könnyítéseket.
266. A versenyfelügyeleti bírság kiinduló összegének a megállapítása során a versenytanács főszabály szerint a jogsértő kereskedelmi gyakorlat költségéből számol, azonban a jelen ügyben döntően saját honlapi vagy közösségi médiában közzétett, illetve átvett kommunikációról van szó, így a kifogásolt kereskedelmi gyakorlat kapcsán az eljárás alá vontaknál csak kisebb mértékű közvetlen költségek merültek fel, így a kommunikációs költségek a jogsértés súlyához képest nem jelentenek megfelelő viszonyítási alapot, a sérelemhez mérve nagyon csekély bírság kerülne kiszabásra.
267. A Bírságközlemény 19-21. pontjai értelmében, ha a kommunikációs költség összege nem ad megfelelő viszonyítási alapot vagy ha azokra vonatkozóan még a becsléshez szükséges mértékben sem állnak rendelkezésre megbízható adatok, úgy árbevétel alapú bírságolási módszer alkalmazandó. Ha egyértelműen beazonosítható a jogsértő kereskedelmi gyakorlat révén realizált nettó árbevétel, úgy az eljáró versenytanács azt tekinti a bírság kiinduló összegének, ennek hiányában a jogsértéssel érintett árukból a jogsértés időszaka alatt realizált nettó árbevétel 10%-át veszi figyelembe.
268. A Fytofontana Kft.-nek a vizsgálattal érintett termékek eladásából származó árbevétele 2020. október 1. és 2021. május 31. között [ÜZLETI TITOK] volt (lásd a 11. pontot), míg a CMC Zrt. 2020. október 1. és 2021. május 31. között összesen [ÜZLETI TITOK] Ft árbevételt (lásd a 17. pontot) realizált a termékekből. Az eljáró versenytanács ezen összegek 10%-át tekintette kiinduló összegnek a két eljárás alá vont esetében. Tehát a Fytofontana Kft. esetében [ÜZLETI TITOK], a CMC Zrt. esetében [ÜZLETI TITOK] Ft a bírságok kiinduló összege.

269. A kiinduló összeg fentiek szerinti meghatározását követően került sor az alapösszeg kiszámítására, amely a jogsértés súlyát, hatását és a vállalkozás jogsértéshez való viszonyulását kifejező súlyosító és enyhítő körülmények figyelembevételére ad lehetőséget.
270. Az eljáró versenytanács a jelen ügyben – kivételesen, a versenyfelügyeleti eljárásnak a szakhatósági eljárásokra tekintettel indult perek miatti, közel két és fél éves felfüggesztésére tekintettel – közepes mértékű, mintegy 15%-os enyhítő körülményként azonosította a Bírágközlemény IV.2.5. pontja alapján, hogy jelentősebb idő eltelt a döntés és a jogsértő gyakorlat befejezése között.¹¹¹ Az eljáró versenytanács azonban nem vette önmagában figyelembe enyhítő körülményként a jogsértő magatartások befejezését, ugyanis arra a szakhatósági eljárás kötelezte a vállalkozásokat, az pedig nem tekinthető önkéntes befejezésnek vagy módosításnak, korrekciónak.
271. Az eljáró versenytanács a CMC Zrt. esetében (részben a páciensekkel való kapcsolata, működési jellemzői, részben a kutatási eredményekkel kapcsolatos kommunikációja, részben a honlapon való általános figyelmeztetés megjelenítése miatt) kisebb mértékű, mintegy 5%-os enyhítő körülményként azonosította a Bírágközlemény IV.2.2. pontja alapján, hogy a jogsértő tájékoztatások korrekciójára szóban, egyedi esetekben sor kerülhetett, a betegek a termékekkel kapcsolatban megkaphatták (ugyan csak kiegészítő és utólagos jelleggel) a vizsgált kereskedelmi gyakorlatból hiányolt vagy egyébként szükséges további információkat. Nem tudta azonban az eljáró versenytanács elfogadni enyhítő körülményként sem, hogy a vállalkozás etikai kötelezettségének tartotta a kutatási eredményeket (és így a hatékony védekezés lehetőségét) megosztani a fogyasztókkal, ugyanis erre a tájékoztatásra lett volna „semleges” módja is, illetve használhatott volna szakmai csatornákat (akár a szakhatósággal kötött kutatás-fejlesztési megállapodás alapján), valamint a járványhelyzetben éppen hogy információs zűrzavart, bizonytalanságot és bizalmatlanságot is okozott az online elérhető információk széles köre (lásd a VII.4.1. pontot is), amit a CMC Zrt. is megtapasztalhatott a páciensekkel való közvetlen kapcsolata során.
272. Nem tudta az eljáró versenytanács enyhítő körülményként figyelembe venni a mögöttes felelősök által hivatkozott csekély kommunikációt sem, ugyanis egyrészt erről nincs szó, ahogyan az a IV. pontban is ismertetésre került, a Fytofontana Kft. széles körben, többféle csatornán keresztül folytatott kommunikációt, másrészt az eljárás alá vontak VIROSTOP termékekből származó (eltérő mértékű) bevételeiből való kiindulás egyébként azt is leképezi, hogy a CMC Zrt. kevesebb felületen, kevésbé intenzíven reklámozta, népszerűsítette a termékeket.
273. Az eljáró versenytanács kiemelt (a bírság mértékét 20%-kal növelő) súlyosító körülményként vette figyelembe mindkét eljárás alá vont esetében, hogy az érintett fogyasztói kör sérülékeny, a kereskedelmi gyakorlat közzétételére járványidőszakban került sor (lásd a Bírágközlemény 27. pontját).
274. Szintén kiemelt, a bírság mértékét 20%-kal növelő súlyosító körülményként vette figyelembe az eljáró versenytanács a (kommunikációs eszközök többségét megrendelő) Fytofontana Kft. esetében, hogy a jogsértő kereskedelmi gyakorlat kiterjedt volt, széles fogyasztói kört érhetett el, a jogsértő gyakorlat egyes elemei egymásra épültek, azok hatásait a gyakorlat integrált volta erősíthette (lásd a Bírágközlemény 34. pontját).
275. Előzetes álláspontjában szintén kiemelt súlyosító körülményként tervezte az eljáró versenytanács figyelembe venni a Fytofontana Kft. esetében a jogsértő magatartás felrőhatóságát (lásd a Bírágközlemény 37. és 41. pontjait), figyelemmel arra, hogy a vállalkozás egyszerre többféle jogsértést is elkövetett, illetve a jogsértő tájékoztatások kialakítása és a hibás

¹¹¹ Az időmúlás enyhítő körülményként való figyelembevétele kivételes (lásd pl. a VJ/10-14/2022. számú határozatot).

termékkategória meghatározás is alapvetően hozzá volt köthető, azonban az eljáró versenytanács arra a megállapításra jutott, hogy a mulasztások forrása alapvetően a hibás termékkategória meghatározása volt, így a felróhatóságot és ezzel a súlyosítás mértékét is alacsonyabb fokkal (mintegy 5%-ban) határozta meg.

276. A fentiek alapján kalkulált bírság alapösszeg a Fytofontana Kft. esetében [ÜZLETI TITOK], a CMC Zrt. esetében pedig [ÜZLETI TITOK] Ft.
277. Az alapösszeg kiszámítását követően kerül sor a Bírságközlemény értelmében a jogsértés esetleges ismétlődésének, a jogsértéssel elért előnynek, az elrettentő hatásnak és a Tpv. 78. § rendelkezéseiben meghatározott bírság maximumának figyelembevételére. A rendelkezésre álló információk szerint az eljárás alá vontak nem minősülnek visszaesőnek, illetve nem indokolt sem a jogsértéssel elért előny, sem az elrettentő hatás érdekében tovább növelni, vagy bármely más – ezen lépésben releváns – okból csökkenteni a fenti összegekben meghatározott bírságokat. A meghatározott összegek nem érik el a törvényi maximumot, ami a Fytofontana Kft. esetében a vállalkozáscsoportra tekintettel 2023. évre (mint utolsó lezárt gazdasági évre nézve) a tulajdonos Herb-Pharma Corporation s.r.o 1.601.220.032 Ft-os nettó árbevételének 10%-a (azaz több mint 160 millió Ft), a CMC Zrt. esetében pedig a vállalkozás 2023. évi 939.621.000 Ft-os nettó árbevételének 10%-a (azaz több mint 90 millió Ft).
278. Ekként a kiszabott bírságok [ÜZLETI TITOK], az eljáró versenytanács tehát ([ÜZLETI TITOK] kerekítéssel) a Fytofontana Kft.-vel szemben 65.600.000 Ft, a CMC Zrt.-vel szemben 5.100.000 Ft versenyfelügyeleti bírságot szabott ki.
279. Az eljáró versenytanács szerint a fentiek szerint kalkulált bírságösszegek tükrözik az eljárás alá vontak jogsértésben való közreműködésének a különbségeit is.
280. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a bírságok összegei összhangban vannak a Tpv. 78. §-ának (3) bekezdésével is – figyelemmel az eljárás alá vontak, illetve a Fytofontana Kft. vállalkozáscsoportjának, anyavállalatának bevételeire, az érintett időszak hosszára és a sértett fogyasztói kör sérülékenységére, az okozott fogyasztói sérelem mértékére, jellegére, különösen pedig a járványidőszakban fennálló kiszolgáltatott fogyasztói helyzetekre.
281. Az eljáró versenytanács a jelen ügyben is kiemelendőnek tartotta a Bírságközlemény VI. A vállalkozás együttműködésének figyelembevétele című részét, arra az előzetes álláspontjában is felhívta az eljárás alá vontak figyelmét, azonban egyik eljárás alá vont sem kívánt ezen lehetőségekkel élni.
282. Az eljáró versenytanács a Fytofontana Kft.-vel szemben kiszabott bírság mögöttes felelősként a Herb-Pharma AG és a Herb-Pharma Corporation s.r.o. eljárás alá vont vállalkozásokat nevesítette, illetve ezen vállalkozásokat azonosította a Fytofontana Kft.-vel egy vállalkozáscsoportba tartozóknak, így ezen vállalkozásokat egyetemlegesen kötelezi a bírság megfizetésére.
283. A mögöttes felelősként bevont Herb-Pharma Corporation s.r.o. és Herb-Pharma AG felelősségét a Tpv. 78. § (5) bekezdése alapozza meg, mivel ezen vállalkozások a Fytofontana Kft.-vel egy vállalkozáscsoportba tartoznak (lásd a II.3., illetve a VIII.3. pontban írtakat is).¹¹²

¹¹² Bár az értékelés szempontjából nincs jelentősége, de az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a vállalkozások meghatalmazott jogi képviselője az eljárás alá vont Fytofontana Kft. korábbi (2024. november 14. előtti) jogi képviselője, továbbá a 2024. október 25-én kiadott előzetes álláspontot (kézbesítési meghatalmazottjaik által) 2024. október 28-án, illetve 29-én vették át, így jelentős idejük volt az előzetes álláspont és a releváns információk megismerésére, egyébiránt mögöttes felelősként kerültek a versenyfelügyeleti eljárásba bevonásra, jogsértés megállapítását az eljáró versenytanács velük szemben nem tervezett, továbbá az előzetes álláspontban is bemutatott, releváns szakhatósági eljárásokban részt vettek, tehát a kifogásolt gyakorlatok, észlelt problémák részletei, indokai előttük is ismertek lehettek.

284. A Herb-Pharma Corporation s.r.o. és a Herb-Pharma AG bírság meghatározással kapcsolatos észrevételeire továbbá megjegyzi, hogy azon megállapítás, miszerint a bírság Herb-Pharma Corporation s.r.o. jelenlegi üzleti forgalmán alapul téves, ugyanis (ahogyan az már az előzetes álláspont 203. pontjából is kiderült) a bírságszámítás alapja a Fytofontana Kft.-nek a vizsgálattal érintett termékek eladásából származó, 2020. október 1. és 2021. május 31. között elért árbevétele. A vállalkozások az előzetes álláspontot megkapták, így lehetőségük volt bármely olyan iratot beazonosítani, amelyet az eljáró versenytanács felhasznált a megállapításaihoz, illetve a versenyfelügyeleti eljárás iratanyagához hozzáfértek a betekintési lehetőségek során.

VIII.3. A Fytofontana Kft. vállalkozáscsoportja

285. A mögöttes felelősként bevont vállalkozások (a versenyfelügyeleti eljárásban való bevonhatóságuk elévülése mellett, lásd erre vonatkozóan a VII.2. pontban és a VIII.4. pontban írtakat is) hangsúlyozták, hogy – irányítási jogaik hiányában jelenleg, illetve a vállalkozás felszámolásának kezdete óta – nem tartoznak egy vállalkozáscsoportba a Fytofontana Kft.-vel, még akkor sem, ha egyébként a felszámoló sem lehet mögöttes felelős.

286. Az eljáró versenytanács azonban fenntartja azon megállapítását, hogy a vállalkozáscsoporti minőséget nem változtatja meg a felszámolás, a tulajdonosi viszonyokat nem változtatják meg a felszámoló jogosultságai.

287. Az eljáró versenytanács a mögöttes felelősök vállalkozáscsoporttal (annak létevel) és a vállalkozáscsoport meghatározásának, a mögöttes felelős vállalkozások nevesítése és azonosítása indokaival (bírság biztosítása) kapcsolatos előadására a következőket jegyzi meg.

288. Az eljáró versenytanács hivatkozik az Alkotmánybíróság 2023. decemberben kelt 1/2024. (I. 9.) AB határozatára,¹¹³ melyben többek között azt vizsgálta meg, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésének és XV. cikkének a megsértését eredményezi-e, ha a Gazdasági Versenyhivatal a Tptv. 78. § (1b) bekezdés első mondata alapján megválaszthatja, hogy a bírságmaximumot az eljárás alá vont vagy vállalkozáscsoportja előző évi nettó árbevételének arányában határozza meg. Az Alkotmánybíróság a 3100/2015. (V. 26.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh3.) már vizsgálta a kérdést,¹¹⁴ de nem fogyasztóvédelmi tárgyú ügyben, ezért a Tptv. 78. § (1b) bekezdés első mondatában szereplő kétféle bírságmaximumra vonatkozó megállapítások az eltérő ügytípus miatt kiegészítést igényeltek.

289. Az indítványozók az alaptörvény-ellenességet abban látták, hogy a jogszabály nem tartalmaz mérlegelési szempontot abban a tekintetben, hogy a Gazdasági Versenyhivatal az eljárás alá vont vagy vállalkozáscsoportja árbevétele alapján bírságot, illetve abban az esetben is lehetővé teszi a hatóság számára, hogy a vállalkozáscsoport árbevétele alapján bírságot, ha a

¹¹³ <https://alkotmanybirosag.hu/ugyadatlap/?id=414902A28F9681DDC12589BB003AB4A3?OpenDocument>

¹¹⁴ Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján folytatott vizsgálatában az Abh3.-ban a törvényi indokolásból vezette le, hogy „indokolt tehát az eljárás alá vonttal egy gazdasági egységet képező vállalkozások gazdasági teljesítményét, árbevételét a bírság összege kiszámításánál figyelembe venni akkor is, ha ügyfélként nem vesznek részt az eljárásban, de azonosították őket. A Tptv. 78. § (1) bekezdése ebből a szempontból a versenyhatóság eljárását közérdekből egyszerűsítő lehetőségnek tekinthető. Érthető és nem alaptörvény-ellenes tehát, ha (1) bekezdése széleskörű lehetőséget biztosítva a GVH-nak e rendelkezés alkalmazásában, a versenyhatóságra bízva azt is, hogy önálló értékelése és felelőssége alapján döntsön az itt tárgyalt kérdésben. Nevezetesen: döntsön arról – az általános és különös prevenciók célok szolgálatában és intézményvédelmi kötelezettségének közérdekből eleget téve, továbbá a Tptv. 78. § (3) bekezdésének keretei között –, hogy valamely ügyben az eljárás alá vont vállalkozás vagy az azonosított vállalkozáscsoport árbevételét tartja alkalmasnak és arányosnak a gazdasági versenyt ért jogsérelem okozta hátrányok, torzító hatások kiküszöbölésére, a jövőbeni hasonló esetek elkerülése érdekében. Ezzel összefüggésben hangsúlyozandó továbbá: a GVH a bírságkiszabások előreláthatóságát elősegítő korábbi és jelenlegi közleményei egyértelművé teszik, hogy olyan esetekben, amikor vállalkozáscsoport azonosítható az ügyben, akkor a versenyhatóság annak árbevételét tekinti főszabályként alkalmazandónak.”

vállalkozáscsoporton belüli árbevétel átcsoportosítása, illetve manipulálása nem merült fel, továbbá a Tpv. nem írja elő ezen követelmények vizsgálatát.

290. Az Alkotmánybíróság azt állapította meg,¹¹⁵ hogy „a Gazdasági Versenyhivatalt a versenyfelügyeleti bírság kiszabása terén a jogszabály többszörös, egymásra épülő mérlegelési jogkörrel ruházta fel, amikor feljogosította annak okszerű mérlegelés alapján történő meghatározására, hogy 1) alkalmaz-e szankciót, 2) választhasson a Tpv.-ben szereplő szankciók között, 3) bírságkiszabás esetén mérlegeléssel meghatározza annak összegét, 4) a bírságmaximum tekintetében választhasson az eljárás alá vont vállalkozás vagy vállalkozáscsoportja előző évi nettó árbevétele között”, valamint hogy a Tpv. 36. § (6) bekezdése alapján kiadott bírságközlemény hivatott arra, hogy tartalommal töltsen meg a hatóságot a bírságkiszabás terén megillető mérlegelési jogkört, a vonatkozó bírságközlemény pedig rögzíti, hogy a bírság kalkulációja során utolsó lépcsőben kerül sor a bírság maximumának figyelembe vételére, valamint, hogy amikor vállalkozáscsoport azonosítható az ügyben, a Versenytanács vállalkozáscsoport árbevételét tekinti alkalmazandónak.
291. Az Alkotmánybíróság szerint¹¹⁶ a Gazdasági Versenyhivatalt megillető mérlegelési jogkör a kétféle bírságmaximum alkalmazása során törvényben meghatározott és kellően egyértelmű, általa a jogalanyok észszerűen előre láthatják és felmérhetik Fttv.-be ütköző magatartásuk jogkövetkezményeit. Továbbá a bírságközlemény a törvény által meghatározott mérlegelési kereten belül maradva konkretizálja, hogy bizonyítási kérdésnek tekinti a vállalkozáscsoport-szintű bírságmaximum alkalmazását, nem tartalmaz olyan normatív rendelkezést, amelynek jogszabályi szintű szabályozásban lenne a helye. A bírságközlemény tehát megfelelően, a normativitás szintjét nem túllépve konkretizálja a bírságkiszabás menetét, amely során a bírságmaximum nem a kiindulási alap, hanem viszonyítási alap, pontosabban végső korrekciós tényező.
292. A törvény indokolása értelmében a bírságmaximum emelésének csak az egyik indoka volt az árbevételi manipuláció, a másik indoka a bírságoktól várható, a további jogsértések elkövetésétől történő visszatartó erő. Az Alkotmánybíróság kiemelte azt is, hogy a hatályos Tpv. 78. § (1b) bekezdése szerinti bírságmaximum 10%-ról 13%-ra történő emelését is a jogsértések elleni fellépés visszatartó erejének növelése indokolja. Következésképpen a jogalkotó árbevételi manipuláció hiányában is szükségesnek tartotta a bírságtételek megemelését.
293. Az Alkotmánybíróság szerint tehát a Tpv. 78. § (1b) bekezdés első mondatában szereplő bírságmaximumok közötti mérlegelés lehetősége szükséges és arányos korlátozásnak minősül, nem sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdését sem.
294. A fentiekre tekintettel a vállalkozáscsoportra számolt bírságmaximum meghatározása nem jogsértő, nem is indokolatlan a prevenciós célokra figyelemmel.
295. A vállalkozáscsoport léte kapcsán az eljáró versenytanács pedig a következőket emeli ki.
296. A Fytofontana Kft. egyszemélyes társaság, alapítója pedig a Herb-Pharma Corporation s.r.o., amely vállalkozás a Tpv. 23. § (2) bekezdés a) pontja szerinti közvetlen irányítással rendelkezik. A Herb-Pharma Corporation s.r.o. is egyszemélyes társaság, egyedüli tagja a Herb-pharma AG.
297. A Tpv. 23. § (2) - (3) bekezdései a teljes Tpv. alkalmazásában határozzák meg az irányítás fogalmát, a 15. § (2) bekezdés is ezzel utal előre. A Tpv. 23. § (4) bekezdése a teljes Tpv. alkalmazásában rögzíti, hogy nem minősül irányításnak a felszámoló és a végelszámoló tevékenysége.

¹¹⁵ 1/2024. (I. 9.) AB határozat [145]-[147] pontjai

¹¹⁶ 1/2024. (I. 9.) AB határozat [151]-[153] pontjai

298. Mivel a felszámoló tevékenysége a Tpv. alkalmazásában nem minősül irányításnak, a Csódtv. 34. § (1)-(2) bekezdéseire tekintettel előadott érvelés nem lehet alapos. Mindezek mellett az eljárás alá vontak által hivatkozottak („*a felszámolási eljárás alatt álló gazdasági társaság tagjai éppúgy nem gyakorolhatják a Ptk. Harmadik Könyvének a jogi személyekre vonatkozó rendelkezéseit, ahogy tilos számukra olyan ügyletet kötni, kötelmet vállalni vagy teljesíteni, amely a fizetésektelen társaság vagyonára kihat*”) a Csódtv. szempontjából sem helytállóak.
299. Téves az az értelmezés, hogy a felszámolás elrendelésével az üzletrész alapján gyakorolható tagokat megillető jogok megszűnnének, ez Magyarország Alaptörvényébe is ütközne, valamint maga a Csódtv. is rögzít jogosítványokat a tulajdonosoknak.
300. A Csódtv. 34. § (1) bekezdése a (2) bekezdéssel közösen, a felszámoló vagyonnal kapcsolatos jognyilatkozat-tételi joga tekintetében értelmezendő, nem függeszti fel a Ptk. Harmadik Könyvének a jogi személyekre vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazását: az ún. tulajdonosi szervek tovább működnek, és a Ptk. felsorolt jogosítványait – a vagyoni jogosítványok kivételével – gyakorolhatják. A BH 1998.355 is rögzíti, hogy a felszámolási eljárásban a jognyilatkozatok tételére vonatkozó korlátozó rendelkezés csak az adós vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatokra vonatkozik.¹¹⁷
301. A felszámolási eljárás elrendelése ugyan valóban korlátozást jelent a tagok és a vezető tisztségviselők jogai egy részének gyakorlása tekintetében, de sem a tagsági jogok, sem a tagi kötelezettségek megszűnését önmagában nem jelenti. Kiemelendő, hogy a felszámolási eljárás még a törzsbetéthez kötődő vagyoni jellegű jogokat is csak korlátozza, hiszen, ha a felszámolási eljárás során az adós társaság úgy szűnik meg, hogy a hitelezők kielégítésre kerülnek, a maradványvagyon a volt tagok között kerül felosztásra.
302. Mivel a Tpv. 23. § (4) bekezdése kizárja a felszámoló tevékenységének értékelését az irányítás körében, a Herb-Pharma Corporation s.r.o. és a Herb-pharma AG pedig – mint alapító és annak egyedüli tagja – a Tpv. 15. § (2) bekezdésének b) és c) pontjai szerint egy vállalkozáscsoportba tartozik a Fytofontana Kft.-vel, nem hivatkoznak alappal a mögöttes felelősként bevont eljárás alá vontak arra, hogy a vállalatcsoport jelleget a felszámolási eljárás (elrendelése) megszüntetné. Tehát továbbra is az általános szabályok irányadók az irányítással kapcsolatban, a felszámolás alá kerülés nem szünteti meg a vállalkozáscsoportot, a tulajdonos társasági jogait gyakorolhatja.
303. Az eljárás alá vontak értelmezése azt jelentené, hogy az irányítási viszonyok megdönthető vélelmek, ezért a tényleges irányítási képességet minden esetben vizsgálni kéne. Azonban pont fordított a szabályozás logikája: a Tpv. 23. § (2) bekezdésének a) - c) pontjai (így a többségi tulajdon) minden esetben irányítást jelentenek, míg a d) pontba tartoznak azok a helyzetek (amikor egy vállalkozás „*a másik vállalkozás piaci magatartásának meghatározó befolyásolására ténylegesen képessé válik*”), amelyek nem férnek bele az előző kategóriákba, és mégis irányításnak kell tekinteni.
304. Az eljáró versenytanács hivatkozta továbbá a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 2/2023. számú, az összefonódások vizsgálatára irányuló eljárással kapcsolatos egyes jogalkalmazási kérdésekről¹¹⁸ szóló

¹¹⁷ Pl.: BH 1999.326. A felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet taggyűlése - korlátozott hatáskörrel ugyan, de - tovább működik, így jogosult ügyvezetőt választani. Az így megválasztott ügyvezető az adós képviselőjeként az egyezségi tárgyalással kapcsolatos jognyilatkozatot tehet, a felszámoló intézkedése ellen kifogással élhet.

BH 1998.355. A felszámolási eljárásban a jognyilatkozatok tételére vonatkozó korlátozó rendelkezés - amely a felszámoló részére biztosít kizárólagosságot - csak az adós vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatokra vonatkozik. A cég státusával összefüggő nyilatkozatot a cég képviselőjére egyébként jogosult - akár meghatalmazott útján - is tehet, tehát fellebbezhet, illetőleg felülvizsgálati kérelemmel élhet.

¹¹⁸https://www.gvh.hu/pfile/file?path=/szakmai_felhasznaloknak/kozlemenyek/2-2023_kozlemeny_230614.pdf&inline=true

közleményének „2.7. Irányítás a felszámolás és a végelszámolás ideje alatt” című fejezetét, melynek értelmében:

„63. A Tpvt. 23. § (4) bekezdése szerint nem minősül irányításnak a felszámoló és a végelszámoló tevékenysége. A felszámolás (végelszámolás) alatt álló vállalkozás is végezhet azonban piaci tevékenységet. Ezért a Tpvt. egyéb rendelkezései vonatkoznak a felszámolás vagy végelszámolás alatt álló vállalkozásra is.

64. Az előzőekből az is következik, hogy a Tpvt. alkalmazásában egy felszámolás alatt álló vállalkozás irányítójának (közös irányítóinak) az(ok) a vállalkozás(ok) minősül(nek), amely(ek) a Tpvt. 23. § (2) bekezdés a)–d) pontjaiban szereplő feltételek valamelyikének megfelel(nek), függetlenül attól, hogy irányítási jogai(ka)t (lehetőségei[ke]t) csak korlátozottan gyakorolhatja/gyakorolhatják.”

305. A fentiek a Tpvt. értelmében nem csak az összefonódásokra nézve irányadóak, hanem a jelen kérdésben is, illetve joggyakorlaton, adott esetben a VJ/62/2001/86. számú határozat [59] bekezdésén¹¹⁹ alapulnak. Ekként a Tpvt. alkalmazásában egy felszámolás alatt álló vállalkozás irányítójának az a vállalkozás minősül, amely a Tpvt. 23. § (2) bekezdés a-d) pontjaiban szereplő feltételek valamelyikének megfelel, függetlenül attól, hogy a felszámolási eljárás ideje alatt egyes tulajdonosi (vagyon) jogait csak korlátozottan gyakorolhatja. A felszámolás tehát a jelen ügyben sem szünteti meg a vállalkozáscsoportot és így a bírságfizetésért fennálló felelősséget.

VIII.4. A mögöttes felelős eljárás alá vontak kifogása

306. A Tpvt. 81. §-a szerint az ügyfél a vizsgálati eljárás szabálytalanságát a szabálytalannak tartott intézkedéstől számított nyolc napon belül kifogásolhatja. A kifogás figyelmen kívül hagyását a vizsgáló a jelentésben, az eljáró versenytanács az eljárást befejező döntésében köteles megindokolni. Az eljáró versenytanács a vállalkozások (elévüléssel, illetve ezzel összefüggésben az indokolatlan adatkéréssel kapcsolatos) alábbi kifogásait (részben tartalmi okból, részben elkészsége okán) nem tartja megalapozottnak. Az eljáró versenytanács az elévülés (az eljárás időbeli hatálya) kapcsán álláspontját a VII.2. pontban is kifejtette.

307. A Herb-Pharma AG 2024. augusztus 12-én (Budapesten) kelt és 14-én postázott (a hatósághoz augusztus 21-én érkezett) VJ/13-201/2021. számú iratban sérelmezte, hogy a Gazdasági Versenyhivatal a VJ/13-188/2021. számú (2024. július 19-én postázott és augusztus 5-én átvett) végzésében a Tpvt. 53. § (4) bekezdés alapján a versenyfelügyeleti eljárásba mögöttes felelős ügyfélként bevonta és felhívta kézbesítési meghatalmazott megnevezésére, továbbá a VJ/13-190/2021. számú (szintén 2024. július 19-én postázott és augusztus 5-én átvett) végzésében felhívta a társaságot, hogy szolgáltatson adatot a bevételével kapcsolatban, vélhetően azért, hogy a bírság kiszabása körében a vállalatcsoport nettó árbevételét tudja a hatóság figyelembe venni.

308. Kifogásként előadta a vállalkozás, hogy mögöttes felelősként történő eljárásba vonása tekintetében a Gazdasági Versenyhivatal már nem járhat el. A Gazdasági Versenyhivatal eljárása eredetileg a Fytofontana Kft. és a CMC Zrt. ellen indult 2021. március 24-én ezen dátumot megelőző cselekmény miatt. Az eljárás alá vont szerint a Tpvt. 68. §-hoz fűzött kommentár, valamint a vonatkozó bírói gyakorlat egyértelműen rögzíti, hogy a vizsgált magatartásokhoz

¹¹⁹ „A Tpvt. 23. § (4) bekezdés szerint a Tpvt. alkalmazásában nem minősül irányításnak a felszámoló és a végelszámoló tevékenysége. Ezért az a körülmény, hogy a MiZo Rt. felszámolás alatt áll, és ezáltal a Cstv. alapján a tulajdonosi jogokat meghatározott körben (a vállalkozásnak a felszámolási eljárás alatt tanúsított piaci magatartására is kiható módon) a felszámoló gyakorolja, nem alapozza meg a felszámoló Tpvt. szerinti irányítását. Ez viszont más oldalról - a Versenytanács álláspontja szerint - azt jelenti, hogy a Tpvt. alkalmazásában egy felszámolás alatt álló vállalkozás irányítójának (közös irányítóinak) az(ok) a vállalkozás(ok) minősül(nek), amely(ek) a Tpvt. 23. § (2) bekezdés a-d) pontjaiban szereplő feltételek valamelyikének megfelel(nek), függetlenül attól, hogy a felszámolási eljárás ideje alatt irányítási jogait (lehetőségeiket) csak korlátozottan gyakorolhatják.”

fűződő elévülési határidők, a Tpvt. 53. § (4) bekezdés alapján mögöttes felelősként bevont ügyfélre is irányadóak. A Tpvt. 53. § (4) bekezdése nem ad lehetőséget arra, hogy a Gazdasági Versenyhivatal a jogsértő magatartás befejezését követően az elévülési határidőn túl is eljárhasson adott személlyel (vállalkozással) szemben.

309. A vállalkozás kiemelte, hogy a Kúria kifejtette (EBH2018.K.19.), hogy az általános egyenlőség szabály érvényesülését gátolná, ha ugyan vizsgálatot nem lehetne megindítani a jogsértéstől számított elévülési időn túl adott vállalkozással szemben, de az eljárásba való bevonásra korlátlan ideig lenne lehetőség. Valójában mind a vizsgálat megindítása, mind a bevonás eredménye az, hogy létrejön a közigazgatási jogviszony, az adott vállalkozással szemben megindul egy hatósági eljárás (versenyhatósági eljárás). Visszaélészerű hatósági eljárásra adhatna alapot, ha elegendő lenne egy vállalkozással szemben határidőben megindítani a vizsgálatot és a hatóság korlátlan ideig vonhatná be a többi, jogsértésben részes vállalkozást a már megindított eljárásába. Ez az egyes vállalkozások között eltérő megítélésre, indokolatlan különbségtételre vezetne, de sértené a jogbiztonság követelményét is.
310. Ugyancsak kifejtette a Kúria az EBH2018.K.19. számú döntésében, hogy a Tpvt. 53. § (4) bekezdése az ügyfélfogalomra vonatkozó speciális rendelkezés. A Tpvt. 52. § alapján, fő szabály szerint ugyanis a versenyfelügyeleti eljárásban ügyfél az, akivel szemben hivatalból megindult az eljárás, továbbá a kérelmező, illetve akire a kérelem vonatkozik. E rendelkezésben megjelölt ügyféli kört hivatott kitágítani a Tpvt. 53. § (4) bekezdése, mely okból e rendelkezés célja nem a Tpvt. 67. § (4) bekezdésében, hanem a Tpvt. 52. §-ban foglalt rendelkezés értelmezési tartományának bővítése. A Kúria álláspontja szerint az időmúlás jelentőségét rögzítő szabályok megváltoztatása az ügyfélfogalomhoz kapcsolódó norma révén nem következhet be. Ezért más vállalkozás versenyfelügyeleti eljárásba történő későbbi bevonására is csak a Tpvt.-ben meghatározott időn belül kerülhet sor. Mivel jelen eljárás magatartására vonatkozó elévülési szabályokat nem a Tpvt. tartalmazza, hanem az Fttv., így a társaságnak az eljárásba való bevonására az Fttv. 13. § szerint a kifogásolt magatartás tanúsításától számított három évig volt lehetősége a Gazdasági Versenyhivatalnak, mely idő már eltelt.
311. Az eljárás alá vont továbbá rámutatott arra, hogy a Kúria több döntésben kifejtette (pl.: Kfv. 37.762/2022/24.), hogy a Tpvt. 68. § (3) bekezdése sem adhat felmentést az eljárás megindításakor már bekövetkezett elévülés alól, azaz nem terjeszthető ki a versenyfelügyeleti eljárás olyan vállalkozásra (akár elsődleges, akár mögöttes felelősként), amellyel szemben az eljárás már nem lenne megindítható elévülés miatt, mivel a Tpvt. 68. § (3) bekezdése csak kiegészíti és nem lerontja a Tpvt. 68. § bekezdése szerinti elévülési rendelkezéseket.
312. Az eljárás alá vont szerint a fentiekre tekintettel nem tudnak eleget tenni az adatszolgáltatásra vonatkozó kötelezésnek.
313. A Herb-Pharma Corporation s.r.o. 2024. július 24-én vette át a VJ/13-188/2021. számú végzést, amire válaszul a 2024. augusztus 22-én kelt VJ/13-202/2012. számú iratban szintén úgy nyilatkozott (a fentiekkel teljesen azonos indokolás mentén), hogy a társaság mögöttes felelősként történő eljárásba vonása tekintetében a Gazdasági Versenyhivatal már nem járhat el.
314. Az eljáró versenytanács megállapította, hogy a Herb-Pharma Corporation s.r.o. kifogása nyolc napon túl érkezett, így az elkésett.
315. Megjegyzendő továbbá, hogy a versenyfelügyeleti eljárás indításakor a jogsértő magatartások részben még folyamatban voltak, így a vizsgált kereskedelmi gyakorlat esetében nem a versenyfelügyeleti eljárás indításának a napján vagy azt megelőzően kezdődött el az elévülési idő (hanem legkorábban 2021 májusában, sőt, egyes kommunikációk még a vizsgálati jelentés leadásakor is elérhetőek voltak), figyelemmel az Fttv. 13. §-ának második mondatára, miszerint ha a jogsértő magatartás folyamatos, a határidő a magatartás abbahagyásakor kezdődik.

316. Egyébiránt nem érthető az eljárás alá vont Tpvt. 68. § (3) bekezdése kapcsán tett (annak kiegészítő voltával kapcsolatos) megjegyzése, figyelemmel arra, hogy a Tpvt. 68. § (3) bekezdésének a) pontja alapján a 68. § (1) bekezdését (amely a versenyfelügyeleti eljárásban érvényesülő elévülési időkről rendelkezik) nem kell alkalmazni a Tpvt. 53. § (4) bekezdése alapján más vállalkozásnak a versenyfelügyeleti eljárásba történő bevonására.
317. Az eljáró versenytanács megjegyzi azt is, hogy az egy vállalkozáscsoportba való tartozás mindig az eljárás adott időpontjában értelmezhető, tehát nem annak van relevanciája a meghatározásakor, hogy a gyakorlat elkövetése mikor fejeződött be (vagy mikor volt folyamatban), hanem annak, hogy az eljárás alá vontak aktuálisan kikkel tartoznak egy vállalkozáscsoportba, mely piaci szereplők adatait szükséges figyelembe venni az eljárás alá vontak bevételeinek, így a jogszabályi keretek által biztosított maximális bírságtétel meghatározása, illetve az esetlegesen meghatározható szankció biztosítása során.
318. Ekként a jelen ügyben a vállalkozáscsoport további tagjainak mögöttes felelősként való bevonása nem felelősségi kérdés, mint a hivatkozott ügyben, hanem végrehajtási kérdés. Ezt támasztja alá a Tpvt. 78. § (5) bekezdését eredetileg 2005. november 1-től beiktató rendelkezésekhez¹²⁰ fűzött indoklás is, amelynek értelmében „[j]elentős újítás, hogy a törvény a bírságok megfizetéséért felelőssé kíván tenni olyan vállalkozásokat is, amelyek az eljárásban ügyfélként nem vettek részt, így a jogsértés megvalósításában esetlegesen betöltött szerepüket sem vizsgálta a versenyhatóság. E rendelkezés célja annak megakadályozása, hogy a vállalkozások az árbevételre vonatkozó adatokkal vagy a végrehajtás alá vonható vagyonnal történő manipulációval elkerüljék a bírság kiszabását vagy annak végrehajtását. A jogi formában is intézményesült gazdasági kapcsolatok szorossága e szervezetek felelősségét vélelmezhetővé teszi, s ezért indokolt a hátrányos jogkövetkezményeket rájuk is terhelni. [...] A jogbiztonságot szolgálja az a szabály, hogy csak azon vállalkozáscsoport-tagtól, illetve társadalmi szervezetben (stb.) résztvevő tag-vállalkozástól hajtható be a bírság, amely vállalkozás ebbéli minőségében a határozatban nevesítésre került.” Ezzel összhangban a Kúria is megállapította 2022. május 26. napján kelt Kfv.VI.37.026/2022/8. sz. ítéletének 111. pontjában, hogy „[...] a mögöttes felelősség a kiszabott bírság végrehajtásához tartozó kérdés. A mögöttes felelősség megállapításának feltétele, hogy a mögöttes felelősként bevont vállalkozások az eljárás alá vont vállalkozással egy vállalkozáscsoportba tartozzanak, melynek tényét a felperes sem vitatta. Ha a II. és III. rendű felperesek részt vettek volna a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatban, amelyek kapcsán az alperes a jogsértést megállapította, abban az esetben az Fttv. 9. §-a szerinti felelősségüket kellett volna megállapítani, nem pedig a Tpvt. 78. § (5) bekezdés szerinti mögöttes felelősségüket.”
319. Figyelemmel tehát arra, hogy az eljáró versenytanács álláspontja szerint az eljárás alá vontak versenyfelügyeleti eljárásba való bevonása jogszerűen történt, így jogszerű és indokolt volt az adatkérés is a vállalkozások bevételeire vonatkozóan, a vizsgálati kifogás tehát nem megalapozott.
320. Egyébiránt a Tpvt. 64/A. § (3) bekezdése alapján a vizsgáló, illetve az eljáró versenytanács szabadon választja meg a bizonyítás módját, és a rendelkezésre álló bizonyítékokat szabad meggyőződése szerint értékeli, illetve a Tpvt. 64/B. § (1) bekezdése alapján a vizsgáló, illetve az eljáró versenytanács felhívására az ügyfél köteles közölni a tényállás tisztázásához, illetve az eljárás eredményes lefolytatásához szükséges, és számára – elektronikus adat esetében az adat tárolásának helyétől és módjától függetlenül – hozzáférhető adatot, ideértve a személyes és – ha az érintett adat védelmét szabályozó törvény azt nem zárja ki – a védett adatot is, ekként az adatszolgáltatás indokoltságát az eljárás alá vontak alapos indokoltság nélkül nem kérdőjelezhetik

¹²⁰ 2005. évi LXVIII. törvény a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény módosításáról, 44. § (2) bekezdés.

meg, illetve nem tagadhatják meg a választ az adatok védeltségére, üzleti titokként való minősítésre hivatkozva.

IX.

Egyéb eljárási kérdések

321. A Tpvt. 62/C. § (1) bekezdés alapján, ha a kötelezés jellege megengedi, részletekben történő teljesítés is megállapítható. A (2) bekezdés szerint a kötelezett a teljesítési határidő lejárta előtt benyújtott kérelmében annak igazolásával kérheti a kötelezettséget megállapító döntést hozó vizsgálótól, illetve eljáró versenytanácstól a pénzfizetési kötelezettség teljesítésére halasztás vagy a részletekben történő teljesítés (a továbbiakban együtt: fizetési kedvezmény) engedélyezését, hogy rajta kívül álló ok lehetlenné teszi a határidőre való teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene. A (4) bekezdés szerint pedig a teljesítési határidő lejárta után az ügyfél – feltéve, hogy a végrehajtást még nem rendelték el – a (2) bekezdésben meghatározott okból igazolási kérelem egyidejű benyújtásával kérhet fizetési kedvezményt. Ha az eljáró versenytanács elutasítja az igazolási kérelmet és a fizetési kedvezmény iránti kérelmet, egyidejűleg dönt a végrehajtás elrendeléséről is.
322. A Tpvt. XII/A. fejezete rendelkezik a Gazdasági Versenyhivatal döntésének végrehajtásáról. A Tpvt. 84/A. § alapján a végrehajtásra a fejezetben nem szabályozott kérdésekben az Ákr. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
323. A Tpvt. 84/C. §-a értelmében, ha a kötelezett pénzfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, illetve az állam által előlegezett költség után a megelőlegezés időtartamára az adózás rendjéről szóló törvény szerinti késedelmi pótlékkal azonos módon számított mértékű késedelmi pótlékot fizet.
324. Az Ákr. 133. §-a értelmében a végrehajtást – ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik – a döntést hozó hatóság, másodfokú döntés esetén pedig az elsőfokú hatóság rendeli el. Az Ákr. 134. §-a értelmében a végrehajtást – ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben helyi önkormányzat rendelete másként nem rendelkezik – az állami adóhatóság fogatosítja.
325. A Tpvt. 81/A. § szerint a jogorvoslatra a Tpvt. XII. fejezetében nem szabályozott kérdésekben az Ákr. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Az Ákr. 112. § szerint a hatóság határozata ellen önálló jogorvoslatnak van helye, a 113. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási per kérelemre induló jogorvoslati eljárás. A 114. § (1) bekezdése szerint az ügyfél – az önálló fellebbezéssel nem támadható végzések kivételével – a véglegessé vált döntés ellen közigazgatási pert indíthat.
326. A Tpvt. 82. § (5) bekezdése alapján az eljáró versenytanács vagy az eljáró versenytanács előadó versenytanácstagjának önálló jogorvoslattal támadható végzése a végzés közlésétől számított nyolc napon belül támadható meg közigazgatási perben.
327. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 29. § (1) bekezdése az elektronikus kapcsolattartásra a polgári perrendtartás szabályait rendeli megfelelően alkalmazni. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése szerint a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (a továbbiakban: Dáptv.) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikusan – a Dáptv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon – nyújthat be a bírósághoz.
328. A Dáptv. 19. § (1) bekezdése alapján elektronikus ügyintézésre köteles az államigazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet és az ügyfél jogi képviselője.

329. A Dáptv. 19. § (5) bekezdése szerint, ha jogszabály egy nyilatkozat megtétele vonatkozásában az elektronikus kapcsolattartást – vagy az elektronikus kapcsolattartás módját – kötelezővé teszi, az e követelménynek meg nem felelő nyilatkozat – törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott esetek kivételével – érvénytelen.
330. A Kp. 39. § (6) bekezdése szerint – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs. Ugyanakkor a Kp. 50. §-a szabályozza az azonnali jogvédelem iránti kérelmet az alábbiak szerint. Akinek jogát, jogos érdekét a közigazgatási tevékenység vagy az azzal előidézett helyzet fenntartása sérti, a közvetlenül fenyegető hátrány elhárítása, illetve a jogvitára okot adó állapot változatlan fenntartása érdekében a perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságtól az eljárás során bármikor azonnali jogvédelmet kérhet. Azonnali jogvédelem keretében kérhető a halasztó hatály elrendelése is. A kérelem benyújtható a keresetlevéllel együtt is. Ha nem a keresetlevéllel együtt nyújtják be, a kérelmet a bírósághoz kell benyújtani. A kérelemben részletesen meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek az azonnali jogvédelem szükségességét megalapozzák, és az ezek igazolására szolgáló okiratokat csatolni kell. A kérelmet megalapozó tényeket valószínűsíteni kell.
331. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 37. § (1) bekezdése szerint a bírósági eljárásért az Itv.-ben megállapított illetéket kell fizetni.
332. Az Itv. 45/A. § (2) bekezdése alapján az illeték alapjára a 39-41. §§-ban foglaltakat, az illeték mértékére a 42. §-ban foglaltakat kell alkalmazni a marasztalási perben, valamint akkor, ha az eljárás tárgya adó-, illeték-, adójellegű kötelezettséggel, társadalombiztosítási járulék- vagy vámkötelezettséggel, versenyfelügyeleti ügygel, sajtótermékkel és a panaszügyek kivételével médiaszolgáltatással, továbbá elektronikus hírközléssel vagy közbeszerzéssel kapcsolatos.
333. Az Itv. 62. § (1) bekezdés h) pontja alapján a közigazgatási bírósági eljárásban a felet illetékfeljegyzési jog illeti meg. Az Itv. 59. § (1) bekezdése szerint az, akit tárgyi illetékfeljegyzési jog illet meg, mentesül az illeték előzetes megfizetése alól. Ilyen esetben az illetéket, akit a bíróság erre kötelez.

Budapest, 2025. február 26.

dr. Szoboszlai Izabella
előadó versenytanács tag

dr. Kuritár Dávid
versenytanács tag

Váczi Nóra
versenytanács tag